

Оссолінські колекції.

CD – диск виконано в рамках угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespół (fond) 4.
Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich
Dział (opys) 1

365. Reguła... Panien... z Góry Karmelu za staraniem Przewielebnej... Anny Teresy Baranowskiej...
wystawiona. 1670.

Львівська бібліотека
АН УРСР

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

Бав. 365

Nr. 365

VIII A 32

Pro

Regula
 Konstytycyje
 Pannie Zakonnych y Siostr
 Panny Przenajswietszej Maryey
 z Gory Karmelu
 za stawanem
 Przemiebney w Czystusia Panny
 Iey Mosci Panny Anny
 Thevesy Baranowskiej
 nater czas wiatobline Javomazie
 Przelozony
 Nystawione.

1702

Pysiacne Szes Setnie
 Siodm D-1510

REGVLA

Zakonu Świętego Panny Maryey z Gory Karmelu, dana od
Noyciechã Patriarchy Ierozolimskiego; zumiarkowaniem y popra-
wieniem uczynionym od Innocencyusza Czwartego.

Innocencyusz Biskup, sluga slug Bozych, nam milym Synom y Braci, Pustelni-
kom Błogosławioney Panny Maryey z Gory Karmelu, zdrowia y Apostolskiego
błogosławieństwa. **W**szystkie rzeczy które wsobie zamykają, część Stworce y

pożytek Dusz, słuszną rzecz aby były utwierdzone cum remedio wieczney sta-
ści, a te osobliwie o których zna się Stolica Apostolska mieć szczegulne staranie
y opatrność. Ponieważ tedy na prozbę y instancją, waszą rozkazaliśmy corry-
gować y deklarować niektóre wątpliwosci, y mitygować niektóre rzeczy ostre, Regity
waszey, przez Ukochanego nam Syna Hugona Kapłana Kardynala tytułu Sabii
y przez Wielebnego Brata Guilielma Biskupa Anterądenskiego, iako szyrzey
się w listach wsprawnie tey wyży danyh zamyka. Kondescendując tedy waszą
pobożnym pragnieniom y chuciom, potwierdzamy powaga, Apostolska, pomieniu
obiasnienie, umiarkowanie y poprawienie, mitygacją y correctią, y utwie-
rzeniem, mocą tego pisania. Tenor wzwyż pomienionych listow kazaliśmy tu

zyc od słowa do słowa, który jest taki. Brat Hugo za miłosierdziem Bożym
Kapłan Kardynał tytułu Sabiny S. y Brat Gulielm, za tymże miłosierdziem
Bożym Biskup Anteradeński, w kochanym w Chrystusie Zakonnikom
Przeorowi Generalowi y Definitorem Kapituły Generalskiej Braci Zako-
nu Panny Najswiętszey z Gory Karmelu, z drowie wtym, który jest
zdrowiem wszystkich. Przychodząc do Stolicy Apostolskiej Reinald y
Piotr Kapłani, Bracia Zakonu waszego, prosili pokornie Oycę S. imięniem
waszym, aby raczył poprawić, objaśnić pewne wątpliwości Przywileju y Re-
guly, którą iuz nam dał Woyciech Ierozolimski Patryarcha szczęśliwey pamię-
ci, y uskromić miłosiernie niektore rzeczy wniey ostre. Zaczyn Najswiętszy
Ociec kondescendując nabożnym ich proźbom, naznaczywszy nas, abysmy za
niego uczynili pomięzione objaśnienie, poprawę, y uskromienie, ktoreby zgo-
dne bylo stanowi Zakonnemu, y zbawieniu Zakonników, powagą y mocą, którą
mamy, wskazuiemy Zakonowi waszemu, abyscie przyjęli nabożnie, y zacho-
wacie mocie pomięzioną Regule, poprawioną, objaśnioną, y uskromioną, od nas
ako sie zdała bydz zgodna, y na ten kształt y tenor macie poprawić insze wa-
ze Reguly, którą nam posylamy przez tychże Zakonników wtęxsposob.

Poczyna sie **R**egula.

Przedmowa Reguly Woyciechowej:

Woyciech z Bożey łaski Jerozolimskiego Kościoła, nazwany Patryarcha, ukochanym w Chrystusie Synom, Brokardowi y inszym Pustelnikom, którzy pod jego postuszeństwem na gorze Karmelu mieszkają, w Panu Bogu z drowia y Duchu Świętego błogosławienstwem żyć. Wieloakę y wielą sposobow Święci Oycowie postanowili, iakoby każdy w którymkolwiek Zakonie będący, albo iakikolwiek sposob życia obiecujący w Sludze Jezusa Chrystusa żyć miał, y iemu wiernie czystym Sercem y dobrym Sumnieniem ustugował. A poniewasz od nas żądacie, abysmy według przedsięwzięcia waszego podaliśmy sposob życia, którego byście się na potym trzymać mieli:

Obiecaniu Przeora, y trzech Slubach ktore iemu mają być oddane. **Rozdział**

To naprzod stąnowimy, abyscie między sobą, iednego mieli Przeora, który by iednostąnym zezwoleniem wszystkich, albo większey y uważnieyszey części, na tęgn Wyząd był obwany, ktoremu każdy z osobną ma obiecować Posluszeństwo, a obiecańe niech się stąra, aby samem skutkiem zachował, z Czystością, y zaprzeczeniem własności.

O przyimowaniu Mieysc. **Rozdział** **W**tóry.

Mieyscą zaś możecie mieć na Puszczy, albo kędy wam będą dane, waszemu Zakonowi sposobne, iako się Przeorowi y Bráci będzie zdąło naylepiey y nasobniey.

O Cellach Braterskich. **Rozdział** **S**zyci.

Nąd to według położenia mieysc, na którym mieszkać sobie postanowicie, każdy zwas niech ma osobną Cella, tak iako z postanowienia samego Przeora y zezwolenia inszych Bráci, albo uważnieyszey strony też Cella każdemu będą nąznaczone.

○ spólnym Iedzeniu. Rozdział Czwarthy. Tak iednak abyście spo-
spolnym Refektawzu spólnie pożywali, gdzie owaz możecie sposobnie Pisma Swię-
tego słuchać.

○ nieodmienianiu ani przemienianiu Cel. Rozdział Piąty.
A ni sie będzie godziło żadnemu Bratu, tylko za zezwoleniem Przeora, ktowy na
ten czas będzie, naznaczonego miejsca odmieniać, albo z drugim przemieniać.

○ Cella Przeorskiej Rozdział Szesty. Cella Przeorska niech będzie przy
weściu miejsca, aby przychodzącym do tegoż miejsca pierwszy zabiegał, żeby
z uwagi y spowządzenia tego, co się kolwiek dziać będzie, wszystko się działo.

○ Mieszkańiu w Cellach. Rozdział Siódmy. Niech mieszkańcy, szczególni
w Cellach swych, albo wedla nich, we dnie y w nocy w Zakonie Boskiem rozmystawiają y
w modlitwach czując, byle inszymi słusznemi zabawami nie byli zatrudnieni.

○ Godzinach Kanonicznych. Rozdział Osmi. Czas ktowzy godziny Ka-
noniczne z Klerykami mówić umieją, niech ich mawiają, według postanowienia Oj-
cow Swiętych, y zwyczajiu od Kościoła potwierdzonego; ktowzy zaś ich nie umieją, nie-
chay odmawiają Dwadzieścia Pięć wazy Oycze nasz, oprócz Niedziele y Święt uro-
czystych, wktóre pomienioną liczbę, wedwoinasob mówić postanawiamy, tak aby mawiano
razów Piećdziesiąt. A za Laudes Siedmkroć, tász Modlitwa niechay będzie
odmawiana. Winsze zaś godziny z osobną także Siedm kroć tász Modlitwa
ma być mowiona. oprócz Godzin Wieczornych, wktóre tész Modlitwę Pie-
tnaście wazów ^{mawia} będą, powinni. ○ Niemieniu własnego. Rozdział 9.
Każdy z Braci niech nie mówi sobie byż cokolwiek własnego, ale wszy-
stkie

stkie rzeczy niechay wam beda, spolne, a przez wcc Przewskie rozdawana, albo przez Brata od niego na ten Vząd naznaczonego, mając wzgląd na labai y potrzeby kazdego. O sly tesz albo Muly wedlug potrzeby waszey będzie sie miec godzilo, y iakie insze bydleta albo Ptastwa ku wychowaniu.

⊖ Kaplicy y sluchaniu Mszy co dzien. **Rozdzial 10.**

Kaplica iako naysposobniey będzie moglo bydz, niech będzie zbudowana wposrodku C, do korey wano co dzien na sluchanie Mszy S. schadzac sie macie, gdzie to sposobnie będzie moglo bydz.

⊖ Kapitule y kavanii Braci **Rozdzial 11.**

WNiedziele zas albo insze dni, gdy tego potrzeba, o przestweganii ustan Zakonnych y zbawieniu Dusz radziec będziecie, gdzie tesz występkii y winy Braterskie iesliby sie w nich znalazly, swadkiem milosci maia bydz kavana.

⊖ Poscie **Rozdzial 12.** **P**ost na kazdy dzien

opocz Niedziel zachowac będziecie od Swięta Podwyszenia Krzyza S. az do Wielkiej Nocy, chyba by mdlosc y slabosc zdwoia albo iaka insza sluszna przyczy na od Postu wymawiala. albo niem potrzeba y prawo tamie.

⊖ Wstrzymaniu sie od Miasa **Rozdzial 13.**

Od pozynwania mias wstrzymawacie sie; chyba by dla uwiawiania choroby albo mdlosci pozynwaliscie. Aiz wam potrzeba czysto zebrać wędrującym, abyscie niebyli przykrymi Gospodarzom, z Klasztorow wyszedzy będziecie mogli pozynac polewek miasnych. lecz y Miasa na Morzu zazywac będzie sie godzilo.

Orzędach Duchownych **Rozdział 14.** **A** pońiewasz żywot ludzki wszystak iest w pokusach, y wszyscy ktorzy chcą żyć pobożnie wstrętuście przesładowanie ciepią. **A** przeciwnik zaś ię wasz Diabet, iako Lew wyczący kwazy szukając kogoby pożawł, wszelką pilnością, usiłuyćie przyoblec się w orzęza Duchowne, abyście się mogli sprzeciwiać si dłom nieprzyacielskim.

☉ **Pasie Czystości.** **M**aią, bydź przepasane biodra wasze Pasem Czystości. ☉ opatrzeniu się w myśli Święte. **D**uch wasz niechay będzie opatrzony y uzbroiony w myśli Święte. Albowiem napisano: Rozmyślanie Święte zachowa cie.

☉ **Pancerzu Sprawiedliwości.** **M**acie się przyobleć w Pancerz Sprawiedliwości, żebyście Pana Boga waszego miłowali, ze wszystkiego Serca, ze wszystkijey Dusze, y ze wszystkijey siły, a bliźniego swego iako siebie samego.

☉ **Sawczy Wiąwy.** **W**każdey sprawie potrzeba wam być Sawczą wiąwy, przez ktora, moglibyscie wszystkie zastawły nieprzyaciela zagaścić; bez wiąwy albowiem niepodobna podobać się Panu Bogu. ☉ **Szyszaku Nędziei.** **S**zyszak tesz nągłowy wasze zbawienia włożyć macie, abyście od samego zbawiciela spodziewali się zbawienia, ktorzy z barwia lud swoy, y wolnym czyni od grzechow ich. ☉ **Mieczu Duchownym.** **M**iecz zaś Duchowny, ktoruy iest słowo Boże, niechay obficie przebywa w stach y Sercach waszych, y cokolwiek macie czynić, wedle Bożey woli, ma się stawiać.

☉ **Ustawiczeny wobocie dla uniwawiania się proznowania** **Rozdział 15.**
Macie zawsze cokolwiek wobic, aby was Czwrt znalazł zabawnych, a żeby
zprozno-

z proznowania waszego latwego do waszych Dusz przystępu nie miał. Macie
 w tym Błogosławionego Pawła Apostoła naukę, y przykład, w którego ustach
 Krystus mowiel. Który postanowiony iest y dany od Boga Kaznodzieją, y Na-
 uczycielem Narodow w Mierze y Prawdzie, którego iestli będziecie naśladować,
 nie zbladźcie. W pracy (mowi) y utrudzeniu mieszkałem między wami,
 we dnie y w nocy pracując, abym się ktoremu z was nie na przykrył: Nie iż bym
 nie miał zwierzchności, ale abym wam dał przykład z samego siebie, do naślá-
 dowania nas. Bogdysmy byli u was, tośmy wam opowiedali, iż kto nie chce
 robić, niechay nie ie. Slyszelismy albowiem o niektórych z was, iż tylko scha-
 dzając nic nie robią. A takowym oznajmujemy, y prasimy przez Pana Iezu-
 sá Krystusa, aby w milczeniu pracując chleba swego pożywali. To droga
 Święta y dobra, chodiesz nią. **○ Milczeniu Rozdział 10**
 Zaleca zaś Apostol milczenie, gdy w nim przykazule pracować. Y iako
 Prowok świadczy: wzow sprawiedliwości iest milczenie. Y znowu: w mil-
 czeniu y nadziei będzie umocnienie wasze. Przetosz postanowimy aby od
 Kompletu zachowaliście milczenie, aż do Pymy zmowiony dnia drugiego.
 Inszego zaś czasu lubo nie będzie takiego milczania potrzebá wyciągala,
 wielomostwa iadnak pilnie się wystzegać. albowiem iako napisano, y nie mniej
 samo doswiadczenie uczy, w wielomostwie bez grzechu nie będzie. a kto
 nieostrożnym iest w mowie, uczucie zle. y kto zazywa wiele słow, zabija Du-
 szę swoją. Y Pan w Ewangelii mowi, z wszelkiego słowa proznego ktore z ust

ludzkich wynidzie, oddadzą swoji wachunek z nich wdzięk Sądny. Niechże każdy zwas
pomiarkwie słowa swoje aby sie nie posłiznał, y nie upadł więzyku swym, a upadek
iego był nieuleczony aż do śmierci, strzegąc z Provokiem dwg swoich, aby nie wykroczył
więzyku swoim. A milczenie w ktowym wzow sprawniedliwości jest, niechay sie stara, pil-
niey ostwożnie zachować. ☉ Pokowze do Przeova **Rozdział 17.**

I y zaś Bracie Brokardzie, y ktowykolwiek po tobie będzie postanowiony Przeov
to zawsze miycie w Seve y uczynkiem pełniycie co Pan mowi w Ewangeliy: kto-
kolwiek zwas będzie chciał być pierwszym, będzie waszym slugą.

☉ wyvzgdzaniu czci Przeovowi do Braci napomniżnie **Rozdział 18.**
W y także inisi Bracia Przelozonego waszego pokownie szanuycie, (Uvy-
stusa w nim anizeli onego szanuyte, ktovogo nad wami uczyniel Przelozonym. y
Kościelnym Przelozonym także mowi: kto was slucha mnie slucha, a kto wami gawdzi,
mna gawdzi. Abyście nie przyszli na Sąd a pogardę, ale postustwawa z avobili
sobie na żywot wieczny. Dośmy wam, krotko napisali, sposob wależego życia sta-
nowiac, wedle ktowego mielibyście żyć. Iżeli ktovy co nad to dobrego uczyni, Pan
gdy sie wraci odda mu. Iednak niech zżywa dyskrecey, ktova jest cnot pomiewnięc.

Koniec Reguly.

Zachoni dnia 13 Stycznia, Roku Pańskiego: 1171
adnemu tedy Człowiekowi, niech nie będzie wolno gwałcić y odmieniać listu
tego utwierdzenia naszego, ani upowną odwagą oney przeczyć. A jeżeli by sie kto
powazył takowy, niechay wie że gniew Pana Boga Wszechmogącego, y nie laskę
błogosł.

5

Blogosławionych Apostolow Piotra y Pawła ponieście. Dan w Lugdunie Pierwsze

dnia Wzeshnia Roku Piątego Biskupstwa naszego.

Pomiakowanie y Obiadnienie Reguly pierwszej Zakonu Swiętobliwego Blogosławioney Panny z dalsze czystey Matki Bozey z Gowy Karmelu dane od Oycy S^o Eugeniusza Czwartego.

Opatrzności czuley Biskupa Rzymskiego należy pod czas niektore zbawienne postanowienia miakować y reformować: a to dla pomnożenia Zakonow, zadržania w nich osob na służbę Boską, sie udających y bezpieczniejszego dostapienia zbawienia Dusz onych, że aby wydawali użytki obfite doskonałości Zakonney. Cz Wielką troskliwością, podług potrzeby każdego wykonywa uwazynszy czasow okoliczności, aby tak Zakony osobliwie od Stolicy Apostolskiej potwierdzone mogły sie w dalsze czasy w swoim porzadku y goraczosci Duchu tworać zadržywanie.

Iz tedy z strony ukochanych nam Synow, Mistrza Jana Bacia Generala y Prowincyalow Rzeow Konwentow y wszystkich imiakiem Zakonnikow Zakonu Blogosławioney Panny Maryey Bogawodzice z Gowy Karmelu przelożono nam iest, że w Regule danej pomienionym Zakonnikom od Swiętej pamięci Wojciecha Patryarchy Levozolimitan skiego sa niektore Kapitula albo Rozdzialy ktore wyraźnie nakazują, aby Zakonnicy tegoż Zakonu mięsa nigdy nie pożywali, procz czasu choroby albo znaczney ciała słabości. Nad to, sa obowiązani pościć w każdy dzień od Swięta Wymyszenia Krzyża S^o, aż do uoczystości y Swięta Zmartwychwstania Pana Zbawiciela naszego Iezusa Chrystusa. Także każdy z pomienionych Zakonnikow twać powinien ustawicznie w Celi swojej we dzień y w noc y rozmyslać

wprawie Pańskim, y na Modlitwach czuąc. Dla czego niektórzy z Zakonników tego
Zakonu, częścią dla ułomności ludzkiej, częścią dla osłabiłości sił cielesnych nie-
mogąc zachować takowey Reguly o szwank y uszczerbek znaczny zdrowia własnego
przysli. Wiele ich do tego borażnią takiey ostrości życia uiątych, od wstępu do Za-
konu tego odważa się. Przebo my zawnie pważąc rozmnożenia tego Świętobliwego
Zakonu, y o rozmnożonym pilną pieczę y starż chcąc mieć, y usiluiąc ile rzecz iest po-
dobna, do tego zbawienny s'wodek podać, przez ktowoby ostrość tey Reguly była nieco u-
miarkowana, powaga Apostolska, nakazujemy, stánowiemy, y pozwalamy, żeby Zakonnicy
pomienionego Zakonu ktowzy teraz wnim są, y na potym będą, bezpiecznie y wolno przez
twyż dni wkażdy tydzień mięsnych pożywać mogli potwas, luboby tam takie te dni były
wktoreby samasz Regula post nakazowała. Pwocz iednak Adventu y Postu czterdziesto-
dniewego, także inszych dni wktore wszystkim wobec iest zakazane pożywanie mięsa. Tak
ze pewnych y zwyczajnych godzin schodzić się do Kościołow ichże, w nich trwać, y wambitach
Klasztorow swoich. Stánowiąc aby ciż Zakonnicy, y każdy z nich z osobna nie byli obowią-
zani do ściślejszey Obserwancyey wzwyż mianowanych punktow, nad tą teraz pomienioną,
a to wzgledem Pwofesyej w tym Zakonie przez nich uczynioney. tegosz iednak tym dokła-
dem, iszci ktowzy zachowywać będą, tąsz Regule tak umiarkowaną, iako się rzekło
aby takowa Obserwancya pomocna im była do dostapienia odpuszczenia grzechow ich
Sudżiesz aby wszelkich y szczegulnych Przywileiow, Wolności, Obvon, Wyiestwa, Pweroży
tym przedtym temu Zakonowi pozwolonych ucząstkami byli, onych żązywali, y niemi
się szczyili, teraznieyszego Przywileiu moca, y tąsz władzą, pozwalamy y stánowiemy.
ktowemu to postanowieniu naszemu żadne postanowienia, statuta Apostolskiej Stól-
ce

ce, zwyczaję tego y inszych Zakonow y Reguly wyzey mianowane Kapitula albo Rozdziały, lu-
boby przysięga, albo insza, powaga, Apostolska, y sposobem inszem iakiemkolwiek siewier-
dzone byly szkodzić y przeczyć nie mają ani mogą. Więc aby cisz Bracia y Zakonnicy
w Duchu Pokory S. y Vbostwa Zakonnego, także w czystosci Serca z pomnożeniem
Gnoe S. Pańu Bogu służąc do tak pomiarkowaney Reguly zachowania tym gorącey
byli zachęceń. Sedy wszystkim Zakonnikom wzwysz mianowanego Zakonu y ka-
żdemu z nich z osobną te vaz y napotym w tymże Zakonie w Obserwancyey tey Re-
guly umiarkowaney będącem y żyjącem, aby Przelozeni ich, to iest, tego sz Za-
konu, albo inszy ktowykolwiek sposobny Kaptan tego sz Zakonu wszystkich prze-
chow ich ktowych by sie skruszonem Sercem spowiedali, vaz tylko przy Smievciu
ściola S^o Rzymskiego postanowieniu sczyvze y wposluszestwie ku Najwyszym
Pasterzom Rzymskim na tyn urzad przystoynie y podlug praw Kosciola S^o
nstepniacym. tudziesz w Obserwancyey albo zachowaniu Reguly przewze-
czoney statecznie twaiąc zupełny Odpust władzą Apostolską, dac y pozwi-
lic mogli Senovem Przywileiu te vaz nieyszego nadaiemy y pozwalamy. Takim
iednak sposobem, aby cisz Przelozeni iczeli by ktowy z takowych Zakonnikom po-
wikien byl, w czym dosyc uczynić iakiemkolwiek osobie, onymże wypelnic (gdyby
zyni zosiali) takowe dosyc uczynięnie wykonane bylo. A zeby (czego Boze
nie day) Bracia y Zakonnicy przewzeczeni nie byli sklonnieyszymi na potym do
wykonania nie przystoynych y prawom Boskiem y ich Wokacyey przeciżnych u-
czynkow, y iesli by snadź ktowzy z ufności w tem Odpusćie one wykonywali, te-
dy chcemy aby takowym to odpuszczenie niestuzilo, ani im żadnem sposobem.

pomocne bylo. Nad to przez Rok ieden zupełny po wzięciu wiadomości o tym pozwoleniu
 każdy zmiánowanych Bváci powinnién będzie pościć Piątki wszystkie, niemając
 przeszkody słuszney. A jeśli by Piątki zpvyzkazanía Kościelnego albo z Zakonney
 Obsewńancyey albo tész z Pokuty sobie náznáczoney pościć winni byli, tedy inšzy
 dzień ktovýkolwiek w każdy Sydzien pościć winni będą, w ktový iednak z inšzey
 miávy pościć nie są, obowiázani. A jeśli by w iednym Roku postu náznáczoney
 go dla pvzeszkody słuszney wykonaó ktový z nich niemógł, tedy w drugim Roku
 albo niegó iák naypvędzey będą, mogli wypelnić, y dokonczyć tész postu winni
 zostánq. Gdyby iednak dla słusznych przyczyn, lub zupełnie, lub w części postu ná-
 znáczoneygo wykonaó niemogli, tedy w takowym razie Pvzetóženíich tenzé post
 winšze pobożne uczynki, ktovaby lepiey podług zdánia tych Pvzetóženíych do zbá-
 wienía Dusz ich służyly, zamiénit im będą, mogli, ktové uczynki oni wypelnić
 powinni będą. Ináčzey to tevažnieysze pozwolenie nasze względem tych
 którzy niezáchowali y nie wypelniáli co się wyzey vzešlo, żadney by wagi y
 síly niemíało. Zadnemu tedy Cłowiekowi nie będzie się godziło tey Kárvy
 postanóveníá y volí nášzey y pozwolenía łámac, odmíniác, albo upovnie oney
 pvzycó. Ináčzy gdyby się kto považyl tego, niechay wie, iż gniew Boga wzo-
 chmóga, czego y Błogostánionych Apostolow Piotra y Pawła náq pvzylázie.

Dán w Rzymie w Palácu Piotra S^o. Roku po wcieleniu się Syná
 Bożego 1431. dnia 10. Lutego. Píevwszego Roku Biskupstvá
 Nášzego.

O potwierdzeniu

Potwierdzeniu od rożnych **N**aywyższych **B**iszipow **R**eguly **Z**akonu **P**anny **M**aryey z **G**ory **K**armelu krótka **I**nformacya.

Wszelka rzecz do pomnożenia chwały imięnia Pańskiego, y do pożytku zbawiennego Dusz należąca, aby wprawdzie swoiey była zachowana y pamięć onay nieginęła, usilnie ze wszelaką pilnością, starać się przystoyna rzecz jest. zwłaszcza y tym więcej gdy takowym rzeczom powagi Apostolskiej opatrzność przyłączona jest. Pwzeto kwotką, wzmiąnkę o wielorakiem utwierdzeniu Reguly Zakonu Swiatobliwego o Karmelitáńskiego uczynięmy. Potym iáko Wielebni Oycowicy Bracia Panny Nayswiatszey Maryey z Gory Karmelu wzięli Regulę od Woyciecha Pátvyávchy Ievozolimitáńskiego, Papiész Alexandev approbowaly y potwierdziel powagą Apostolską, tymże Bráćiey tęsz Regulę w Roku Pańskim Tysiącnym Setnym Osmdziesiątem. to jest: w Roku Dwudziestym Pierwszym Biskupstwa swoiego, potym iáko skonczył Koncylium w Suwonie Miesćcie Kwolestwa Sváncuskiego. Zás potym Innocencyusz trzeci, ktovy po inszych Piáćci nastąpiel, po Alexandrze ztwierdziel y umocniel tęsz powagą Apostolską, tę Regulę, Pierwszego Roku Papiestwa swoiego, to jest: Roku Pańskiego 1197. Honoviusz trzeci, także Pierwszego Roku Papiestwa swoiego, w Roku Pańskim, 1216, y nád to Odpust grzechow pozwolil tym ktowzy by ją zachowywali. Potym następcá iego Grzegorz Dziemiąty onęsz utwierdziel, Roku Pierwszego Papiestwa swoiego. Gdy iednak zczasem nárazdy częste, zaboystwa, vozboie przez Pogaństwo mnożyó się zaczęly w Ziemi Swiętej, tak dálece isz dla nich niepodobna rzecz była zmieszkać Zakonnikom w swoich Certasách y Pustyniách, zposvodku siebie wystáli dwoch Bráći Reginálda y Piotva da

Najwyższego Pasterza Innocencyusza Czwartego, pod ten czas, gdy Koncylium
odprawował w Lugdunie, prosząc o mitygacyę, albo pomiarkowanie tej Reguly, wnie-
ktowych iey punktach y klauzulach. ktowych Innocencyusz Czwarty wdzięcznoscie
przyjąwszy, y prozbie ich czyniąc dosyć, tosz pomiarkowanie Reguly zlecił
Kardynałowi wreczonemu Hugo, y Biskupowi Antevadenskiemu Gulielmowi.
pomiarkowaną, potym y poprawioną, przez tychże Piątego Roku Papiestwa swo-
iego w Roku 1297. sam władzą Apostolską utwierdził y umocnił. Po nim
zawsz Regule, mitygowaną, albo pomiarkowaną, inni następcy iego, iako Ale-
xander Czwarty. Urban Czwarty. Klemens Czwarty utwierdzili.

Więc że Innocencyusz trzeci Papier na Koncylium Laterańskiem zakazał, a-
by na potym Zakonow nowych wynajdować nikomu nie było wolno, ale ktoby chciał Za-
konnie żyć, aby ieden Zakon zpotwierdzonych od Stolicy Apostolskiej sobie obie-
wał, a iednak nad ten zakaz niektore Zakony potym Dekrećcie wsczęły się były, o-
sobliwie Mendykantow. tedy Grzegorz Dziesiąty Papier na Koncylium w Ro-
ku 1275 zwołanem, zniósł wszystkie te Zakony Mendykantow, ktore pocz-
tek swoy wzięły po Koncylium Laterańskiem, za czasow Innocencyusza trze-
ciego celebrowanym, y insze ktore władzą Stolicy Apostolskiej nie były stwierdzo-
ne; nad to zakazał, aby żaden na potym wtakowych Zakonach nie był przyimo-
wany do Profesiyy, aby tak te Zakony gruntownie y zupełnie zniósione były. Wy-
jął iednak zliczby tej Zakonow, Zakon Rizmodzijski, y Zakon Braci Mniejszych
to jest Franciszka S., ktorego iako użyteczne Kościołowi Świętemu zatrzymał
w Niemie y utwierdził. Po nieważ tedy Zakon Świętobliwy Karmelitański za-
czął

czył się y Konfirmowany był, daleko przed Koncylium Laterańskim. przeto też że Papięz Grzegorz Dziesiąty postanowił aby zostawał całę w klubie swoiey na czasy wieczne. (Każdy obaczyć może w Księdze Szostey Dekretow, pod Tytułem: **De Religiosis Domibus. Cap: Religion.** Nad to potym Mikolay Czawty. Bonifacyusz Osmy. Klemens Piąty, stwierdzili tęsz Regula, Zakonu Panny Przenajświętszey Maryey z Gory Karmelu. Zostaje tedy ta Regula zupełna w swoiey sile, bez żadney odmiány y nāvazy wistocie swoiey, owszem dobrze ugruntowana tak wielę, Konfirmacyę Stolicy Apostolskiey, iako y Zakon sam Karmelitański, ktory Stolica Apostolska władzy samey Najwyższego Biskupa Rzymskiego poddała, tak w Duchownych iako y doczesnych rzeczach, wyiawszy go z władzy wszelakiey inszych Prwatow w Kościele Bozym, y onże wiele Oycow Świętych tak więzy wielę łask Przywileiow nādali y ozdobili.

Rawtykula Przywileiow **M**orze Wielkie nazwanego.
Aby Siostry y Zakonnice Zakonu Panny Przenajświętszey Maryey z Gory Karmelu tym goręczy y pilniey stāvaly się o za wdzięczenie dobrodzieystw Panskich przed Maiestatem Boskim im więcey uznawania, się bydzi y choynicy nādane y ozdobione Przywileiami, łaskami, władzą, y powagą, naszą, onym pozwalamy wszelakie iakiekolwiek Przywileie, wolności, łaski, fawory, y Odpusty, tak w doczesnych iako Duchownych postępkach ktore są pozwolone, y na potym kiedykolwiek pozwolone będą, Siostrvom Zakonnicom, Mniszkom, albo Habit noszącym Zakonow Kairnodzieyskiego, Braci Mnieszych, Eremitow Augustyni Świętego. Y nād to, wszelkie łaski, Przywileie, fawory, wolności, Odpusty inż pozwolone.

lone, y które pozwolone na potym będą, Braciey Zakonu Panny Najświętszey Maryey z Gory Karmelu, mają się ściągac, y pozwolenie ich vozumiec się ma o Zakonnicach Siostwach Mniszkach Habit noszących tegoż Zakonu. Także wszelkie taški, Przywileie, fawory, Odpusty, wolności pozwolone Braciey Zakonow Karnodzieyjskiego, Mnieyszych, y Eremitow Augustyna Święte; y te ktowe na potym pozwolone będą, Rozumieiąc to wspołeczności y nosobności. pozwalamy tymże Zakonnicom, Siostwom etc: etc: Zakonu Panny Najś: Maryey z Gory Karmelu, tak za żywota, iako y po Śmierci.

Konstytucye, albo Statuta Zakonnych Pánien y Siost
Panny N. Maryey matki Bozey z Gory Karmelu, u-
twierdzone od Najwyższego Biskupa Rzymskiego Pawła Piątego.

Rozdział Pierwszy.
Początku Zakonu tegoż.
Za czątku Eliasza Świętego y Elizeusza ucznia iego, którzy mieszkali na Go-
rze Karmelu niedaleko od Akon, ich przykładem wzbudzonych wiele Oycow SS.
w Starym testamencie, których nazywano Synami Provackiemí, blisko Gory Eliasza
S^o na bogomyślności ustawicznej y pokucie żyło, iedni po drugich następu-
jąc przez czasy długie, iako świadczą Księgi Czwarte Krolewskie w Podziale
Szóstym. Także Iozef Antyocheński w Ksiedze swojej nazwanej: De perfe-
cta militia Primitivul Ecclesie, w Podziale Dwunastym, gdzie mowi tak: Pomocnicy
dzielni nádev doskonałych żołnierzow Chrystusowych Apostolow Świętych, Elia-
sz a y Elizeusza naśladowcy, nazowie nosobności y bogomyślności żyjący, którzy
z stąpiński

zstąpiwszy z Góry Karmelu po Galilei, Samaryi y Żydowskiej Prowincyach wiara Chrystu-
sowa, stała y statecznie ogłosiła. Nad to, cisza na Górze zbudowali Kościół na cześć y chwaleb-
ną Boską y Bogawodzie Panny Najświętszej Maryi: dla czego nazwani byli od tąd
cznych obywatelów Bracia Zakonu Panny y Matki Bożej z Góry Karmelu, ktory Syeul
był potym stwierdzony od wielu Najwyższych Biskupów Rzymskich. y z tamąd wyszed-
szy wiele miejsc w Syryi, y Palestynie osiedli, żyjąc Zakonnie, aż do czasów Woycie-
cha Pátvých Levopolimitánskiego, przed Koncylium Lateránským, ktory ich przy-
wiódł do posłuszeństwa oddania iednemu Generalowi, dawszy im Regule, pewną (lu-
bo to y przedtym żyli Zakonnie Regule, zachowując daną sobie od Iana Czterydziestego
Śwátého Pátvých Levopolimitánskiego) dokładniejszą, iednak wzięli od Woycie-
cha Pátvých; potym stwierdzona, powaga Stolicy Apostolskiej, wprzóed przez
Papieża Honorjusza Szweciego Roku iego Papiestwa Pierwszego. w Roku Pańskim
1217. przez Gregorza Dziewiątego w Roku 1227. przez Innocentego
Śwátého w Roku 1244. przez Alexandra Śwátého w Roku 1255. przez
Urbaná Śwátého w Roku 1262. przez Bonifacyusza w Roku 1294.
przez Mikoláia Śwátého w Roku 1328. y przez wielu innych, iako w przy-
wileiu nazwanym Morze wielkie pokazuje się, to jest: Eugeniusza, Piusza,
Sixta, Innocencyusza, y innych święszej pamięci, z ktorych Papieżów
szczególnym faworem, a wprzóed za Boskiem y Pátvónki Zakonu tego Panny y Ma-
tki Bożej Maryi po wszystkich Świata cześciach rozmnożony jest obficie Za-
kon Świátobliwy Karmelitański, dla ktorego to większej ozdoby y zatwierdzenia
w nim porządku wszelkiego przez iednakowość życia te Konstytucye
albo Statuta uczynione są.

Prowincy w Zakonie naszym iest Dwadzieścia Cztery. Pierwsza Prowincya
Ziemie Świętey. Wtóra Sycylię. Trzecia Anglię. Czwarta Nabony. Piąta Rzym-
ska. Szosta Francyę. Siódma Niemiecka. Osmia Lombardyę. Dziewięta
Aquitanię. Działę Hiszpanię. Jedenasta Hibernię. Dwanaście Pro-
wenzã. Trzynasta Szkocyę. Czternasta Tuskańska. Piętna Trivigãnska. Sze-
snasta Romandyę. Siednasta Katalonię. Osmnasta Alemanię wyspę.
Dziewiętnasta Gwaskonię. Dwudziesta Polska. Dwudziesta Pierwsza
Turyonię. Dwudziesta wtóra Saxonię. Dwudziesta trzecia Awagonię.
Dwudziesta Czwarta Sardynię. Dwudziesta piąta Dycow nazwanych naszych
Pwimi Institutij; to iest: Pierwszego Zakonu naszego postanowienia.

Rozdział Wtóry.

Przyimowaniuu Klasztorow y Miejsce Nowych.
Stanowiemy y wskazujemy aby Panna Wyowysã bez wiadomości wprzody
pozwolenia Przełożonych swoich, potym Wysoce Wieleb: w Czterykusie Bi-
skupa; tudzież Oycã S^o Papierz. Miejsca albo Klasztoru nowego przyi-
mować ani wozczynać znacznego budynku się niepoważała, a to pod kawa-
niem Pwywãcyę albo utraty urzędu sobie zlecone. A gdyby pozwolenie
otrzymawszy przyięła na Klasztor Miejsce nowe, ma się naprzad sta-
wić aby ze wszystkich stron dobrze zamknięte było, pod kawańniem cięszey
winy, gdyby się wtym niedbała, pokazała

Rozdział Trzeci.

Przyimowaniuu Pańienek do Zakonu Świętego.
Pewna to iest, iż wielka mnogość zwykła wodzić konfuzyę albo zamie-
szanie

zanie, y trudnić rząd dobry tak w dooczesnych iako y Duchownych sprawach; przeto nã-
 żujemy aby w klasztorach waszych, liczba nigdy Osmidziesiąt Zakonnic nie przecho-
 zila; węc liczbę tak Panny Vela noszące, iako y Konwevski kładąc albo vachu-
 ac; Tak żeby tych niewięcey w takowey liczbie, to jest Konwievsek było tylko Sze-
 znanasie, Piętnastych zaś Szesćdziesiąt cztery, z akazując aby żadna Pankienki
 nie była przyięta do Habitu S^o, ani do Profelsyey przypuszczona, doka aby z Zakon-
 nic Osmidziesiąt ktova nie ubyla.

Pankienki przyiac się niegodzi, ktovaby nieskonczyła lat dwunastu do Novicyatu, a to podług
 Koncylium Svydenskiego. Napominamy iednak y w Osvystusie upraszamy Pankien Zakon-
 nych aby vostropnie sobie postępując, vaczey w Piętnastu lat, ani nie ve dwunastu przyi-
 mowaly Pankienki, a to dla Obserwancyey Zakonney, aby w Novicyacie nie upadala przez
 Polgę, w wielu rzeczach do Obserwancyey nalezytych, ktova podczas wzglad na wiek mlody
 Pankienki wyciskac zwykl. Do tego uważac pilno potrzeba zwyczaje, obyczaje Pa-
 nienki ktova bydz ma przyięta. Takie przez Oycę Duchownego, albo przez kogo
 z domowych ma bydz pilna Inguizycya o Vvoderzeniu oney. Iezeli by długami iakimi nie-
 byla obciążona. Czlonki zupełne iezeli ma. Iezeli nie chova. Iezeli przez chvomotę
 albo iaki inszy przymiot nie iest znacznie oszpecona. Iezeli o chvobę, Suchot
 albo iaka inszą zastarzala, nie iest podezyvana y niebezpieczna. Iezeli do inszego
 Zakonu nie byla przyięta. Iezeli na Swiecie komu niezalubiona. Iezeli nie iest
 zley slawy. Iezeli z Domu niaprzystoynego nie przysiala. Iezeli będzie mogla y
 chciała żyć podług Reguly y Praw, albo Konstytucyey Zakonnych. Iezeli nie iest
 nieważna, albo malo Zakonna. Iezeli inszym do przeschkod czynienia y dania
 do zlego powodu nie iest sklonna. Iezeli czytac umie, albo iest sposobna do

nauczenia się, co iey Stanowi należeć będzie. Dymże sposobem pilne pytanie ałli
Inguizycyą uczynio Panny Zakonne winne będą, o defektach przywodzenia albo natur
to jest, iesli sposobna do nauczenia się powinności iey należącej y wykonania ony
Iezeli nie upowozywa, ale powolna y skłonna do Posłuszeństwa Stę^o, y poddaństwa
toronem swoim? także iezeliczula y ochotna do ćwiczenia się w Duchownych postępka
Iezliby obcego Narodu Pánienkę przyimować się twóřilo, ostwoźnie y zwięlką uwag
Zakonnice sobie wtakowym wazie postąpić maia, aby Naturę y skłonności iey wy
zumięc mogły. Często bowiem się twóřia, że gdzie woźność uwodzenia, woźność tak
natury wpostępkach, obyčiaiach, skłonnościach wada bywa; przeto lubo niezakaz
iemy takowych przyimować, większey ie dnak pilności y ostwoźności nad zwy
czayną w przyimowaniu ich potrzebą, a to dla zadržymania iedności zgody y porz
koii Konwentu.

Co się tchnie Konwiewsek tych nie maia, przyimować z odległych miejsc y dzie
kich Rodziców, ktowzy więc bywają, twudney y dzikiey natury, ale z mięć
pobliższych. Przydawszy że Panny ktowym lat dwadzięscia Szesć przeszło, ni
mogą być przyjęte do Zakonu Stę^o za Konwiewski, a to dla tego, że iusz wiek
mały na Sowiecie przepędzily.

Zas co należy do Pánien Zakonnych Vela noszących, dla wielu przyczyn zda się
bydź potrzebna rzecz, aby po wysciciu dwudziestu Szesć lat wieku ich były przy
moniane na tén Stępn. A naprzod dla dobroci ich y poboźności życia. Albowięc że mi
ły govaca żądza, żyć w Zakonie S^m, nie mogły iednak tego wykonać dla przeszk
woźnych od Rodziców albo Pokwewnych woli ich przeczących. lub dla iakiey
inszey wygody ktowaby ztąd wypłynąć mogła. Klasztorowi.

pilno

albo te wszystkie przyczyny, stąnowiemy aby Matka Pryowysła z Kōnsyliarkami y ze Dwu-
 lastą, inszych Zakonnice wostwopnych y mądrych opuścivszy ną sevonę, wszelaki wżgąd,
 prywatny albo ludzki iako mowia, samego Pana Boga przed oczyma mając y o pomnożeniu
 swego pilno się stawaiać, znošila się y naważala o tym, iezeli ma bydz takowa
 Panienka do Zakonu przyięta albo nie, co iednak za wiadomością, y pozwoleniem Prze-
 wozonego y Oycā ich Duchownego bydz ma. Iesliby iednak takowa Panienka lat Przydzie-
 wia y trzy przepezdila, tedy iuż takowa przyięta zadnym sposobem do Habitu S^o
 przydz nie moze. **N**adto przyjmowāc zakazujemy Panienki do czasu iakiegokolwiek
 albo vaczey do przemieszkānia w klasztorze, o ktowaby iaka trudnośc zachodzić mogła,
 iakże Wdowy żadney przyiać lub do Habitu S^o, lub do przemieszkānia przez iaki
 czas przyjmowāc niedopuszczamy.

Gdyby Panienka iaka ządala przyięcia do Klasztoru nāszego, naprzod powinna be-
 dzie prezentowāc Oycu Duchownemu, y od niego ma bydz pilno wypytana o Intencycy
 do wokracyey swoiey do Zakonu S^o, y zaraz obwieszczona ma bydz od niego sz o powinno-
 ściach Zakonnych dostatecznie, osobliwie o doskonałym Posluszeństwie, w ktowem zyc
 będzie powinna; tudzież o doskonałym zachowaniu slubu Ybostwa Zakonnego.

Zadna Panienka bydz niema przyięta bez dozwoleńia Oycā Wielebnego Prwing-
 alā, albo Oycā Wielebnego Przeovā wniebytności iego; także bez wiadomości Oycā
 Duchownego Spowiednika, ktowzy iednak luboby się zgodzili nā przyięcie iey,
 nie ma dla tego samego bydz przyięta, dokądby od Panien Zakonnych po trzy razy
 woznych dni przez wotā tajemne niebyla przyięta. zakazując swowā wszystkim
 Pannom Zakonnym mocą Posluszeństwa S^o, aby takone Wotā dawaly bez wszelak-
 kich vespektow boiaźni, abo inszym tym podobnych, by snadz dla takowych vespe-
 ktow

ktow, iakowaz ta latowosć wpuszczona do Winnice Klasztoru naszego niebyła, przyci-
cinko woli Zakonnicy naszych. Ostatnie iednak przyimowanie ma bydz przykrac-
Koscielney uczynione, przy obecności Oycy Duchownego, ktowy sam ma glosić
y policzyć Notę, y opowiedzieć Zakonnicom iezeli białe albo czarne Notę przyim-
szają na przyjęcie, albo nieprzyjęcie iey, niema iednak liczy wyważać takowoych
Not, a to dla szemwania albo niezgod takich ktoweby ztąd wszcząc się mogły między
Zakonnicy.

Przedtym niż przyjęta y obleczona do Habituu Paniienki będzie ma bydz Klasztor
upewniony o iaktmużnie wszystkiey y inszych rzeczach teyże Paniience należących, a to
dla zatrzymania pokoiu, y uchwonienia się od roznych kłopotow ktowe zwykły między
Klasztorem a Rodzicami z drugiey strony przyjętey Paniienki zachodzić. Więc iezeli
zbyteczne ubostwo y niedostatek przeszkoda wielką bywa. Obserwancyey Zakonney
z wielką pilnością, ile potrzebna rzecz będzie starać się powinna Panna. Przec-
wysz a y z innymi Pannami aby nieprzyimowali Paniienek ktoweby Prowizyey do wy-
chowania w Zakonie nie miały, zwłaszcza gdy Klasztor iest ubogi, nie mają iednak
przyimować Paniienki dla bogactw albo dostatkow, ale raczy Prowizyę, albo Nian-
przyimować dla Paniienki, mają także pilny wzgląd mieć na to, aby Iaktmuż-
nznaczonych nieprzyimowały oktoowych skuteczne odebranie wątpliwosci albo
prawne iakie twudności zachodzić by mogły.

Paniienka potym iako przyjęta będzie, przemieszkac może w Klasztorze prze-
dni Piętnaście, albo niec przez Miesiąc, mnięy niż cey, podług potrzeby,
aby była sposobną do Ceremony Swiętobliwych Habituu Zakonnego, w nich się
czwicząc przez czas wyzey pomieniony, nie ma iednak bydz obleczona do Habituu S-

Wpytana o wszystkie Kondycye podlug Koncylium Svydenckiego.

Rozdział Czwarthy.

Pokazuje sposob przyimowania Panieli do Zakonu.

dy dzień naznaczony wescia albo wstępu do Klasztovu Panielki przyidzie, to wszystko co sie wyzey rzeklo wykonawszy, Panielka z Rodzicielką swoią, lubo z in szemi pokrewnymi białogłowami, przysć ma do Klasztovu, y weszawszy do Kwaty Mătki Pwyoyrze y Mistrzynie Nowicyuszek, oneyże iako Covka ma sie poklonem swoim pvezentować, prostac wniskiey Pokorze, y dla miłości Boskiey, aby do Zakonu S^o przyjeta byla; za ktora wołba, Sotę otworzynszy ma bydz przyjeta od Mătki Panny Pwyoyrze y Mistrzynie Nowicyuszek y inszych Siostw rawnieyszych, z ktovemi wespół ma isć do Kaplice Panny Marye swiętszey, gdzie wszystkie Siostvy, to iest Zakonnice mają bydz zgromadzone, y na wesocie Panielki przyjetey zacząc mają Magnificat. tym czasem Mătka Pwyoyrza, iest Panielence Otearz pocatować, potym dać sobie znak pokoiu, to iest, pocatowanie. także inszym wszystkim Siostvom. tym czasem spiewać mają Piesn wyzey mianowaną Magnificat. skonczynszy tę Ceremonią, Swiatobliwą, Panna Mătka Pwyoyrza wespół z Panną Mistrzynią, powroćć sie mają do Pokrewnych Panielki przyjetey, ciesząc sie z nimi w wywystusie Panu sprzyjęcia za Oblubienicę, Pana Iezusa nowe y latowosci do przybytku Panny y Mătki Bogawodzice Panny Maryey.

Rozdział Piąty.

Sposobu y Porzadku przy obleczeniu do Habitu Panielki uczy.

Dzien obloczynom naznaczony, Panielka ma bydz ubrana w Szatę białą bez złota, iednak wroszesaniem Włosem, Velum na głowie mająca, bez lancuchow na szyi, albowin inszych Stwoiow proznych Swiatowrych, przez bindy na głowie kostowney lubdy

y Cokka Kvolenska byla. Miednice takze Svebvney zazyvao do Ialmuzny niemiara
ale poprostu Rodzice albo Pokvenni Panienki ktovy w Kosciole beda, po obleczeniu
iey offiarowac maia ialmuzna podlug wole y zdania ich do Okienka. Apparatus
ment do Oltarza, Swiece y insze w rzeczy maia byci obmyslone iednakowo, tak przoz
obloczynach iednych, iako y drugich.

Zakonnice zewnadzie sie maia do Kaplice albo na insze sposobne miejsce, z k
wego poida z Procesa, na dol do Chovu, albo do Oratorium gdzie zwykly Siostry May
swietszy Sakrament przyimowac, prowadzac na ostatniem miejscu miady Matka J
Pryovysza y miady inszemi Zakonnicami wieku podeszlego, Panna ktova sie ma usz
bloczyć, spiewajac Hymn Ogloviosa Domina. przyszedzy na miejsce na znacze
ne, y skonczywszy Hymn, dwie Zakonnice na spiewanie Wierszow naznaczone w sk
stapiwszy napoysovdek Chovu maia mowic Wiersz: **V**Ova pro nobis Sancta Deige
nitrix. **V**t digni ecti: Kaplan potym ktovy bedzie dawal Habit albo wiec Matka
Pryovysza iezeli sama obloczyć bedzie (co bedzie i sposobna, czynic moze) niech mo
vemus, **D**eus, qui Beatissima Virginis Matris Mariae titulo humilem Ordinem
tibi electum singulariter decovasti; et eundem uavys gratiis confirmasti; concede
propitius, ut cuius Commemorationem devote ueneramur, eius in presenti auxilii
nivi; et in futuro gaudiis sempiternis perfvui mereamur. Per Christum Dnum etc. Amen
dy Modlitwa mowiona bedzie Panna Nowicya ma napoysovdku Chovu kłozec na Kobi
bliska tego Kto ia, ma obloczyć w Habit, przy obecności wszystkich Zakonnic, z ktorych
dna poblizy teze Panny byci ma, aby ia mogla uzyć iako ma odpowiadac, y iako co
nio. Zaty m Kaplan w Stule ubawny ktovy ma kłasc Habit, ma iac pogotowiu Nodę Swi
conę, Habit przy Kwacie Szkaplerzem, Plaszem, siedzac pytac sie ma teze Nowicy
czego zada y prosi? Ktova odpowia temi slowy: **M**ilosierdzia Boskiego, **V**bo
Zakonnego, y Towarzyswa albo Kompaniey Siostr. Potym ma iey obiasnic umaw
nia, ostvosc zycia Zakonnego, y pytac iey przy obecności wszystkich, lubo usz mon

pytana

oniana była w osobności. Ieżeli chce bydż Zakonnicą. Ieżeli Słubem Matczenskiem nie jest o-
 zezwiazana. Ieżeli z tego albo z innego Zakonu nie była wyrzucona. Ieżeli wieczy pobożnie
 avouszyszeko co wieczy y uczy Kościoł S. Katolicki. Ieżeli długami i akciami nie jest ob-
 kpiżona, krwowych zapłaty winney aby się uchroniła, wstepnie do Zakonu S°. Ieżeli skry-
 y i akcye chowoby niema. Ieżeli członkowi jest zupełnych albo nie. Ieżeli ma przedsię-
 z kłóćcie stateczne twać w Zakonie, żyjąc w Postuszenstwie, Czystości y Vbostwie Świętem
 ayz da Smierci. Ieżeli tedy odpowie pytana ze niema żadney przeszkody do przyię-
 tkna Habitua S°. Kapłan albo kto obłoczyć ma, obiaśni iey y nauczy coto życi-
 na uszenstwie y Czystości Świętey y Vbostwie Zakonnym. potym spyta iezeli to pełnie
 nacz zachowywać chce dla samey miłości Boskiej. tedy iezeli odpowie że tak z pomocą
 i wiański Bożey y Modlitw Siostrzynskich. ten co iey będzie dawał Habit, lubo Kapłan
 igi bo Pyyovysz a ma mówić Modlitwy te: Deus qui te incipit in nobis, ipsa te pev-
 kieciat. Pev Civum Dnum xvum. **R Amen.** **V Domine Deus** uiveturum conuertenas.
R Et ostende faciem tuam et salvi evimus. **V Dominus** uobiscum. **R e cum Spirituho.**
R emus Domine Deus uiveturum etc: **Deus** indulgenti etc. **Domine Iesu** Crvte.
R anote Spiritus etc: iako w Bwewiarzu naszym położono. Skonczywszy Modli-
 me wy powstanie Panna z ktorey Siostry z deymuiąc Szaty Swieckie maia mówić: **Exuab**
Deus uetevem hominem cum accibus suis. **R Amen.** Potym na miejscu gdzie
 ie niebyła widziana od Swieckich, konczyć maia Siostry z deymowania z niy Szaty
 o wy Swieckich, a wlozyc na nię Szatę długą to jest Habit y Vchm ktore zwykły
 wiości Nowicye. po zdięciu tedy Szat Swieckich, ma kłękając przy Kwaście albo Okienku
 iczy wzednym ktory ia ma obłoczyć, przezegnać ma Krzyżem Świętem, mówiąc: **Induat te**
dominus novum hominem, qui secundum Deum creatus est in iustitia, et sanctitate ue-
 wicitatis. **In nomine** Patris, et Filii et Spiritus Sancti. Potym z avaz opasuiąc ia, Pasm
 szmocić ma: **Cum** esses iunior cingebas te, et ambulabas ubi volebas, cum autem senue-
 visi

vis alius cinget te. **I**n nomine Patris etc: **K**ładąc zaś Szkaplevz lubo Kaptan, lubo kto
 Officium mowi: **S**olle iugum Crivisti suave, et onus eius leue. **I**n nomine Patris etc
Kapę, zaś albo Plasz kładąc ma mowić **Q**ui sequuntur Agnum sine macula, at
 bulabunt cum eo in albis; ideo sint semper Vestimenta tua candida, in signum tuę inte
 puritatis. **I**n nomine Patris **X** et Filij etc. **O**bleczoną iuz Nowicyę, y Velum okrytą,
 maiącą w ręce pwaney Swięcę, zapaloną, klęczącą z twarzą, y głową pochyloną ku ziemi, y
 ktory czyni Officium pokropi Wodą Swięconą, y ściągawszy potym rękę na nią, mowi:
Dominus uobiscum. **R.** Et cum Spiritu tuo. **O** vemus. **A**desse supplicationibus nasev
 iako w Bweniawzu. **S**konczysz tę Oracyę, co Officium czyni ma upaść na kolana
 y wszystkie Siostry także, y zacząć Hymn **V**eni Creator. y skonczysz Wiesz piewnsz
 powstań, wszystkie gwoz Nowicyę ktora Rzyżem ma leżeć poki Hymnu zaczętego y Or
 nieskonczą. po skonczeniu Hymnu wszystkie Siostry mowić maią: **K**yrie eleison. **C**ho
 steeleison. **K**yrie eleison. **P**ater noster. a ten co Officium czyni głosem miernym y cichym
 mowi: **E**t ne nos inducas in tentationem. y insze Wiesz y Oracye iako w Bweniawzu.

Po Oracyach pokropi Wodą Swięconą Nowicyuszkę, ktora powstańszy poydzie z dwiema
 Siostrami do pocałowania z nabożenstwem, wpokowze głębokicy Oltarz; potym niemie
 szkanie odda znak pokoju wszystkim Siostrvom, mowiąc do każdej z osobną z nich, **P**roście
 mnie Paxa Boga. **T**ym czasem dwie Kantorysze stanąwszy w poyśwodku Choru zacząć

Psalm: **E**cce quam bonum, et quam iucundum habitare Sorores in unum. **C**hor odpowied
~~quam bonum, et quam iucundum habitare Sorores in unum.~~
 waig: **S**icut unguentum in capite, quod descendit in barbam, barbam Aarom. **C**hor zaś od
 powiada y powtorza: **E**cce quam bonum, y tak Kantorysze zaczynaig dokąd sie Psalm
 nieskonczy. na koncu Psalmu Kantorysze spiewaig: **G**loria Patri etc: **C**hor znawu pow
 rzac ma: **E**cce quam bonum, potym Kantorysze: **S**icut erat in principio etc: **C**hor zaś
 odpowiada: **E**cce quam bonum et quam iucundum habitare Sorores in unum.

to rozszuki

o wszystko skonczywszy Matka Mistrzynie ma zaprowadzić przyiętą Nowicyuszkę do
 sęgiich Nowicyuszek, dawszy iey miejsce ostatnie, a Kantorysze zacząć Psalm: Deus
 a, a weatuv nostv, etc: ten tedy Psalm mowić głosem pomievnym y niskim wychodząc z Otovu
 tebo z Ovatorium, iść mać do Kaplice Panny Nayswiętszey, gdzie Matka Pryovysza
 a, które wedle upodobania Imię iey naznaczyć. nad to wiedzieć Pannom Zakonnym potrzeba
 ni, Oblec Nowicyuszkę do Habitu moga, tak vano, iako po południu y o Nieszporách. nie-
 ni: potrzeba bowiem przy tey Cevemoniey Mszey Stey, do tego nie potrzeba aby Panna ktova
 seve obloczyć ma wychodzić do Kościoła, gdysz to w Ovatorium albo w Kapelli odpvąć może.

Rozdział Szoszy.

Mo P vobie **N**owicyuszek
 aia, mieć Nowicyuszki zawsze iedną Matkę Mistrzynie, pełną boiaźni Bo-
 hny, uważną, vostvopną, ktovaby umiała nie tylko siebie samę na dvodze zbawienney do-
 chyn ze vradzić, ale y insze prowadzić, świecić im światłem mądrości y czułości od Bo-
 a sobie pozwoloney; ktova to ma mieć zupełną vladzę, nad niemi, ktovey to ma bydz
 ni v yea dla pomocy przydana, iedna z Profesek Vela noszących, ktovaby także była
 mie iedna dāvov Duoha S^o, poważna y pełna dobroci; ktova to ma bydz vespól z Mi-
 e z Mistrzynie, odmieniona co vyzylatá, na ten czas gdy insze Officya albo Vrzędy byvniá, odmienion
 czn o Obleczeniu się każda Panna z Nowicyuszek ma bydz oddána vladzey y opiece Mā-
 ni Mistrzynie, aby cviczenie przystoyné miała y pvobg. z aczym vespól z inszemi
 Nowicyacie mieszkać każda z nich powinna, ktovy Nowicyat oddzielny ma bydz od
 i mieszkania Zakonníc iuz Profelsovanych; z ktovemi aby Nowicye żadney spolecznosci
 vovzmov niemienaly, pilno sie powinna stavać Matka Mistrzynie vespól z Pedagogg
 mo Pomočnicą, sobie przydana, cvicząc ie vpostępkách Duchovnych, y nauczając
 pilno Observancyey słubov Zakonnych, tudzież przed Oczy im stavać wysoka
 a cność Stanu Zakonnego, ktovy potrzebuie naprvod cviczenia sie w Pokorza Stey

y w zaprzeniu sie woli własney y siebie samych.

Puty

Żadna z Nowicyuszek nie ma się powazyć aby miała wnieść na Dowmitarz, albo do Celle ktoreykalwiek z Zakonnicy Profelowanych, ani z żadną z nich rozmawiać bez otrzymanego pozwolenia na to od Matki Mistrzyniey. Demie sposobem żadna z Siostr Profelsek wazyć się nie ma wescia do Nowicyatu, albo gdziekolwiek mieszkaly Nowicye, ani z żadną z nich rozmawiać bez wyważnego pozwolenia Matki Mistrzyniey, a to pod kavianiem ciezszej Winie nalezytey.

Gdy sie trafi że ktowa z Nowicyuszek będzie wzwana do Kwaty, wespół z nią, iść ma Matka Mistrzyniey. A jeżeliby pod ieden czas dwie Nowicye miały przystąpić do woznyh Kwat, Matka Mistrzyniey przy iedney z nich zostając, przydać ma drugiey Pedagogę, albo Pomocnicę, sobie naznaczoną, na ktorey mieysou w Nowicyacie zostawia ma w takim razie Starszą y młodszy, a Nowicyuszkę. Powinna do tego być Matka Mistrzyniey stowoniac Nowicye z woznyh defektor ktowe się między niemi z dowić będą, osobliwie z wielomostwą, z spowności, z szemwania, z smiechom nie przystoynny, z zeniem, z wyniosłości, y z innych tym podobnych, pilno się o ich wykorzenienie staraić.

Dokąd Nowicye będą mieszkaly w Nowicyacie, chcemy aby żadna z nich nie była narzeczona, na takikelwiek urząd, ani niem zabawiona, albo zamucona, luboby też na to Matka Mistrzyniey rezwalala. przez czas bowiem wszystkie Nowicyatu, niewczem inszym tylko wdostki natosci Zakonney y wpraw Zakonnych, tudzież Ewangeliy Swiętey wyrozumieniu ćwiczenia bydr maig.

Żadna z Zakonnicy wazyć się nie ma stowonania Nowicyuszek pwoz Matki Pryorowszy, Subpryoszy, Mistrzyniey, y iey pomocnice, albo więc ktorey wleciech podeszley y powagigodney Zakonnice, ktowaby przykładem pobożności wszelkney inszem byla, a to pod kavianiem ciezszikey Winie ^{na} znaczoney.

Gdy Nowicye przez Konwent idąc potkaią się z inszemi Siostrami Profeskami winne będą

poklon w Pokorze Świętey uczynić: a gdyby z Przelozoną zetknęły się, klęknawszy od niey
 kownie prosić mąią, błogosławieństwa, mówiąc: **Benedicite.** Także czynić powinno
 Matkę, Mistrzynią, swoię, ktora z ułelaka, pilnością, usilować ma, y sta-
 ć się o to aby były dobrze umartwione w myślach, w woli, y wiaszych postępkach swoich;
 także aby nabożne były, troskliwe o postępki w Duchownych sprawach y doskonałości Zakonney,
 y ustawiczne w Modlitwach tak zwyczajnych do Czowu należących, iako y inszych o-
 bych, pętek y uczęszczające do Spowiedzi Świętey, y przymowiania Najswiętsze Sakramentu.
 w rzeczach Świątomych wzajemek z adnych między sobą, czynić niemąią, także o Os-
 blich woznych, procz takowych ktoreby się na dobre ich ściągac miały, słow takowych, ia tak
 ces, albo niecheg, postępować mąią, sie pilno wystrzegac, iako tych ktore widomym y po-
 czynnym znakiem Nieposłuszeństwa przeciwko Przelozonym swoim, ktore w Zakon-
 nicach miejsca mieć nie ma, ale waczey pętką skłonność y ochotą do Posłuszeństwa
 przezto Matka Mistrzyni słyszac takowe słowa z Nowicyuszek ona powinna
 y kładzie stowować y iey za takowy defekt pokuty, naznaczyć. Gdy sie im trafi od Mistry-
 ny swoiey prosić albo ządac czego, zansze iey dawać mąią, Tytuł Matectwa, to jest:
 Matka ią zwac mąią, mówiąc: dla miłości Bożey prosimy o to albo o to Matko nasza dla
 Mowzeby naszey.

W Refektarzu, w Czowze, w Kapitularzu, y na inszych miejscach gdzie zgromadzo-
 na będą Zakonnice, powinny Nowicye stać dokądby wprzod nieusiady Zakonnice y
 insze wszystkie. **P**rzy obecności Oycy swęga Wielebnęgo Spowiednika
 mąią, poklęknąc, y niepowstać po kibi niedal znaku onym że powstańia. tymże
 posobem mąią, sobie postępować, gdyby ktora z nich była wzwana do Pryowsze albo Mistrzyni.
W spólnych woznowach mąią, przystoynosc należącą, Pánienkomy poszarowanie
 wzajemne pilno zachowywać, to jest: iako dwiema, nie iako iedney, iedna dwu-
 giej odpowiadać. Takowasz przystoynosc, owszem większa w mowie lubo z Prze-
 lożonemi

tożonemi, lubo zinszemi Siostrami wzornawiając chować maia.

W każdym tygodniu kleknawszy przed Matką Mistrzynie, od niej prosić maiać w Pokorze Sęcy naznaczenia iakieykolwiek Mowtyfikacyey, y naznaczoney, albo dana, wykonać z miłości Boskiej powinne.

Każdego dnia wieczor Matka Mistrzynie powinna zgromadzić Nowicye na miejsce ich Modlitwy, gdzie zgromadzone, nie co wprzod stawniwszy czasu na Modlitwę maia, czynić Kulgę, wszystkie waspol przed Matką Mistrzynie, za wzne defekty tego dnia popelnione, prosząc odpuszczenia: a jeżeli ktora z nich szczegulnie występiała, ma uczynić Kulgę swoia, przed Matką Mistrzynie, y takowy występek albo defekt wyznac, sama siebie oskarżając pokornie, y odpuszczenia od Maierstawa Boskiego y od Matki Mistrzynie prosić, ktora powinna, będzie wostwopniać, y stwofować, napomnieć y w miłości pokutę naznaczyć. Także y inszych czasow podług potrzeby y wostwopnego zdania, takż Matka Mistrzynie wzne defekty albo występki w nich powinna upatwować, y z nich w miłości stwofować: iako to w miłości mofwa, znie zachowania milczenia Zakonnego w Chorze, w Refektarzu, zbanie dbania postępkow Zakonnych y zinszych tym podobnych, y zanie pokutę, naznaczyć. Wozym jeżeliby niedbala pokazała się być Matka Mistrzynie, ma być kavana podług niedbalstwa swego

· Rozdział Siodmy.

Dalszy sposob pokazuie Proby Nowicyuszek.

Gdy usłyszą znak dzwonienia do Choru dla odpawowania Officium, bez miśszkania żadnego Siostry Nowicye maiać się zgromadzić na miejsce zwyczajne, y tamże w milczeniu nie co zczynić na Modlitwie podług inspiacyey Boskiej: po czym Matka Mistrzynie da im znak, ktory usłyszawszy w milczeniu poydą do Choru, gdzie przyszedszy y w poywodku iego stanawszy, niską inklinacyą, to jest: uklon

nigie

nie sie uczynią, potym każda z nich na miejscu swoim stanie, czekając zacycia Na-
 rodzinstwa albo Officium, ktore odprowadzić będą wyważnemi słowy y głosem zgodnem we-
 dwugiem i Zakonnicy z wielkim Nabożestwem y przystoynością wszelką, Oczy ku
 niebi spuściwszy, uważając że przed Svasznym Maiestatem Boskiem są, albo sto-
 ją na ten czas gdzie wielkie mnostwo Aniołow Świętych jest przytomne y obecne, cze-
 kających na ich Modlitwy, aby je zanieśli przed Maiestat Pański y offiarowali Pa-
 ni Jezusowi Oblubiencowi ich Niebieskiemu. Po skończeniu Officium y danym
 znakem od Przełożoney, z Choru wyńść mają, pawami idąc jako zwyczaj jest iść
 Procesyey w milczeniu trwając, powraca się do Cel swoich, co zawsze wykony-
 wanie powinne będą idąc tak do Choru jako y do Stolu do Refektarza. Po Nieszporze
 przyszedzszy z Choru, przyszedzszy do Opatowum mają, przez mały czas zatrwać na
 modlitwie wszystkie wespół, y potym prosiwszy odguszczenia za defekty, każda z nich
 pojedzie do wykonania tego co iey będzie naznaczono od Matki Mistrzyniey. A
 jeśli by im ieszcze czasu co zbýváło od takowych zabaw, ten mają stawić, albo mo-
 dlić Psalmy Gradualne, albo słuchając lekyey z Ksiązki iakiey Duchowney y Na-
 rodziny, ktora ma odprowadzić ją, na ktora porządek przypadnie, ieden Punkt Nauki
 Nabożestwa służący w sobie zamykający przeczytawszy.

Adna Nowicya nie ma się chęcić z wysokości urodzenia swego, albo z zacności
 Familiey, luboby też y Córka Krolewska była.

Jakże żadney z nich niegodzi się procz Stolu spólnego z dwugiem w Refekta-
 rzu iść, ani pić, bez osobliwego pozwolenia Matki Mistrzyniey, ktora ma bydź
 takimym pozwoleniu mądra y uważna, iako y w pozwoleniu przystoyney Rekvea-
 cyey, gdy tego potrzeba obaczy, a to dla tego, aby tym gorętsze potym do Nabożeń-
 stwa, y prętsze do wykonania powinności Zakonney były; gdy sie trąfi Nowicyu-
 zkom wyńść z Nowicyatu, co niema bydź bez pozwolenia y wiadomości Matki

Mistrzynie, tedy niepoiedyńkiem, ale gawa, wynisć powinna beda.

N Każdą Niedzielę Matka Mistrzynie niech wysyla Nowicye, ktowe powszystki
Klasztorze parami zruszelaką, przystoynością idac, kwopić maia, Domitarze Naby
Swięconą, mowiac Psalmy y Hymny.

N aid to Matka Mistrzynie rozkazac ma swoim Nowicyom, aby w milczeniu sła-
zyły Siostrvom do Stolu, a to dlatego, aby Siostry karmić się mogły pokarmem Du-
chowym czytania; a gdy Siostry po nich postugi żadney niepotrzebuia, na ten-
stać maia, spokojnie w poyśwodku Refektarza, pilnie upatruiać czego bykto-
z Siostr siedząc u Stolu potrzebowała, y obaczysz potrzeba według niej usłu-
każdey Siostrze, ich powinności będzie należało. potym gdy Pwcelozona da znak
Siostrvom aby wstały od Stolu, wespól z Lektorysz, maia, isć w poyśwodek Refektarza
y tam kłękawszy ziemię pocałować maia, a potym za daniem znaku sobie ob-
Pwcelozoney poyda Benedykować Stól drugi, y po Benedykcey usiąda, w milczeniu

S tawać się tedy maia, Siostry Nowicye zusiłną pilności, ile rzecz podobna jest
aby się ćwiczyły w Pokorze Stęy, w ymawtwnieniach zmysłów, y roznych Affektow
swoich iakoby w nich gowaca żądza doskonałości wszelakiey życia, Modlitw usta-
icznych y bogomyślności, tudzież y miłości Oblubienca ich Niebieskiego na każdy
na każdy dzień, owszem na każdą godzinę pomnożenie swoje bwała.

D wa kroć w Tydzien powinna beda, spowiedać się Oycu swojemu Duchownemu
aby tym sposobieysze były do przyięcia łaski Bozey, dawan Duchu Stęo, y światła
Niebieskiego. Maia, tecz ustawicznie Panu Bogu dziękować za dāv Wakacye
przez ktow, są wezwane na służbę Pańską, do Zakonu Stęgo, ktowego Zakonu maia
miłością, ustawiczną patać, iako Matki własney, y onże pretkiem Postuszenswem
zdoić y cieszyć, poniewasz Matka ta Zakon Świety, niepragnie nic inszego, tylko
aby wosnac y kwitnac wdoskonaleści y pobożności życia, na wysoką godność Ni-
bieską

ską, sobie zawiobielą.
 Kiedy sześć miesięcy przetrwa Páxiénka Nowicya w Nowicyacie, powinna będzie M.
 Wódy wysza a onasz wszystkim Siostronom Zakonnicom prezentować, aby przez Wotą
 iemne determinowały, i jeżeli ma konczyć Nowicyat albo nie, a to dlatego: i jeśli by
 słabyła zgodną y sposobną do Professey, y nieużyteczna Klastrowi, aby w dól-
 Dny czas oney niezawodząc, do Domu była odesłana.

Rozdział O smy.

Sposob przyięcia do Professey opisuje.
 Konczywszy Rok zupełny Nowicyatu, żadna Nowicya nie może być przypuszczo-
 do Professey, tylko keoraby lat Szesnaście wieku swego przepędziła. a to podług
 sekretu Soboru albo Koncylium Trydeńskiego. przed tym iednak niż uczyni Profesya,
 Zakonnicom Spowada iednak Oycy Duchownego, albo więc Spowada Oycy Wielbn-
 Nowicyata, albo Przewora, uwolnić ją od Zakonu, dla słuszney rákiey przyczyny, iá-
 to dla choroby długiey nieuleczoney, albo dla głupstwa z namięknitego, albo więc dla
 niostey chardości, albo dla tego, że niechce się po napomnieniu y káwaniu poprawić,
 i czuwać iest ugoryczna, zwady y wostyuki między Siostrami wzbudzaiąca. y dla
 szych tym podobnych przyczyn, osobliwie dla iákich postąpkow wstydomi Páxién-
 niemu przyczynych y nieprzystoynych.

Nie mają się wazyć Zakonnice dawać Wotą na przyięcie, albo Professowad ta-
 oney Nowicyey o keoraby nadzieie niebyło, żeby miała być dobra Zakonnica,
 to dla zatwyzmania pokoju y Obserwancyey Zakonney w Klastrowie, keorą Ob-
 wancya, y pokoi zwykły rákone turbować y mieszać; przeto chcemy y stáno-
 niemy, aby Pánná Mácka Pryowysza wespól y z inshemi Siostrami zwielt-
 nąścią badały się y uważały, i jeżeli iest przystoynych obyeczaiow y natogowt-
 i jeżeli nabożna, pokonna, y posłuszna; i jeżeli czyta dobrze, sposobna do powinnosci

wykonania w Chorze y mówienia Officium. jeżeliby wniey tych (not y przymiotow
było, tedy takowey da Profesyey przyjmować niemaia.

Pzed tym niż Profesyą czynić ma Nowicya, przez dni diesięć ćwiczyć się po
winną będzie w postępkach Duchownych, y uczynić Spowiedz Generalną, to jest iak
więc mówią do żywotnia, aby tak przez świadki takowe przysposabiła się do przy
laski Bożey, y gotową była do obowiązania się słubem Zakonnym, y przez nie iak
przez świadki iak i złączyła się z Oblubieńcem swoim Niebieskim Panem Jezusem.

Gdy tedy Matce Pryoryszy, Matce Mistrzynie y inszym Zakonnicom będzie się
z dano, że Nowicya ma te wszystkie Kondycye wyżej pomienione, takowa ma
sac przed czasem Profesyey prosić się może, aby do Profesyey przyięta była, sp
sobiednak czynienia Profesyey niżej opisany we wszystkim zachowania szychy.

Gdy w Kapitulawzu Nowicyuszki będą wyznawać y czynić swoje Winy, albo wię
iesliby dla słuszney przyczyny w Kapitulawzu zgromadzenie bydź niemiato, tedy
w Refektawzu przed Benedykcyą Stolu poklekna wszy Nowicya ma tak mówić:
Matko Mielebna Pryorysza, Siostry wszystkie, przez niematy czas, to jest miesiąc
wiele przemieszkałam lubo niegodna w Świątokhiny y z grami a dziecinu w wy
wiedząc to dobrze, że m takowego Nabozęństwa w sobie niemiato, Pokory y Post
szenstwa, żądosci gowacey do żydła pobożnego iako bylo potrzeba. przez pok
nie proszę odpuszczenia. proszę y nad to przez dobroc nieskonczoną, miłosie
dzie, y przez wany naydosłże Pana Jezusa, abyście mi raczyły przyięć do
Profesyey Święcey. mam bowiem nadzieię, że wprzod za pomocą Boską, a p
tym za Modlitwami Waszemi pogwanę się na potym. Takowa tedy prosz
~~nie słowy pożywkiac woznych dni ma wnieść do Zakonnic, ktore p
winnne będą za nie Pana Boga prosić.~~

Po wysięciu tedy zupełnym czasu Probacyey, to jest Roku zupełnego y
Szest

wieszności wieku iuz mająca Nowicya, prosiwszy wprzod Przełożonych, ktorem
 według prawa należy o pozwolenie, aby mogła być Examinowana, ktore otrzymają-
 szy, y Examen albo tę wachubę odprawiawszy, Zakonnice po trzykroć woznych dni
 mają dawać na przyjęcie iey do Profesyey tajemne Wota, wktorych dawańiu ma-
 być ostrożne wszystkie Zakonnice, to jest: nie mają dawać wespéktem iakowey
 Profesyey albo przymiotu, miłości albo nienawiści przeciwko Nowicyey, ale podług
 amnienia dobrego, samego tylko Pana Boga przed Oczyma mając, y miłość Zakonu Ste-
 a tego, dla konfuzey albo zamieszania iakowey, wktowey deliberacyey Matka Pryor-
 za bez swiego pozwolenia żadney z Zakonic nie ma dopuścić wozmomy, żadney, ale
 stanowiąc wszystkie na miejscach swoich, iezeli by coktóra z nich wnieść albo prze-
 yć pragnęła dla przestwogi inšzych, tedy wprzod pozwolenia prosić ma od Matki
 Nowyszy, ktore otrzymawszy, wotkami słowy opowie przyczynę, albo to, co umyśli-
 iezeli by tedy przez Wota postanowili żeby przyjęta była Nowicya do Profesyey,
 o tész odrzucona, albo więc dla potrzeby iakiey na dalszy czas Profesyia iey odłożona
 a Matka Pryorwsza opowie Nowicyey. A gdy na czynienie Profesyey przyjęta by
 a Nowicya, wolno iey będzie widzieć się u Kwaty, w Lokutawzu, z Rodzicami swo-
 mi, albo inszemi Pokwennemi iey ze wdzięk ktowry iey będzie naznaczony od M.
 Nowysze przed Profesyey uczynieniem.

Rozdział Dziewiąty.

Sposob czynienia Profesyey pokazuje.

Dzień naznaczony na czynienie Profesyey wano przede Mszą Świętą
 iec Duchowny, albo więc inšzy Kapłan, naprzod ma poświęcić albo Benedyk-
 t. Adit tym sposobem. Habite y Skaplezw przed sobą, potoczywszy ma mo-
 ostende nobis. etc. V. Dnie exaudi etc. Dnus uobiscum. Omnis. Dnie Ies-
 iste, qui nos serva movealitatibus evabam induere uoluiti etc: iako iest w Breviarzu.

Potym polożywszy Plasz przy Habicie ma mówić, **Oracya: Domine Iesu** *Oratio: Domine Iesu auctore uirtutum, et amatoe penitentium, etc: iako iest w Bwentawzu.*

Benedykcyę Pasa. **O**remus.

Omnipotens Sempiternus Deus, de cuius munere uenit, ut tibi à fidelibus tuis puritate et munditia seruiatur, Oramus clementiam tuam, ut hanc corrigiam benedictione uel digneris: et concede, ut hæc famula tua, quæ cincta fuerit, corporis munditiam animam puritatem custodiat. Per **Seuim Dnum nrvm.** Amen.

Potym pokropić ma Swięconą Wodą mówiąc: **In Nomine Patris et Filij et Spūs** *Sancti* **P**oswięciwszy Habit ma przysć Panięnkę w milczeniu y Bogomyślności, unazajęć ma być poświęcona y oddana Panu Bogu, z którą wszystkie Zakonnice prawami kształt Professey goią do Kaplice Panny Najswiętszej, gdzie oczekiwać ma nie Mąka Pryorysza, tam upadnie na kolana przed Przełożoną, przy której po bliź ma być Szkaplevz, Pas, Kapa biała y Woda Swięcona, ukleknawszy tedy w samej sukni Nowicya bez Pasa, bez Szkaplevza, y Kapy białej, ma iey spytać naprzód Przełożona albo Przełożony czego prosi. y oto wszystko oco zwyczaj iest pytać, gdy Habit przyjmie, iako się wyżej wymięniło. a gdy nie będzie miała przeszkody y dney, przybliżywszy się kłęcząca na kolanach ma polożyć ręce swoje złożone w kach Przełożoney, trzymając w nich Profesyę swoię napisaną na karcie własnej, albo więc przynajmniej powinna uczynić ięśli pisac nie umie krzyżem y ię, na której to karcie ma być wyrażony Rok, Miesiąc, y Dzień Professey aby takimże sposobem wpisana była tãsz Profesyę w Księgę Konwentu, która być pod tczem kluczem w zamknięciu, którą Profesyę przepisana w Księgę powinna będzie własną ręką, tãsz która Profesyę, czyni podpisać, także Pryorysza, ze dwiema drugimi dawniejszemi y poważniejszymi Siostrami polożywszy tego czyiaby była Cwka, skąd, y skąd tego miejsca. etc:

czy mając tedy ręce swoje w wędkach Przelozoney, y w nich Profesyą mając pisana,
 czynić takim sposobem Profesyą mówiąc: **Ia Siostra N.** czynię moię Pro-
 fesyę y obiecuję Posłuszeństwo, Czystość, y Wobstwo Panu Bogu moiemu, y Naj-
 świętszey Pannie z Gowy Karmelu, y wysoce Wielebnemu w Czystości Oycu Genera-
 lnemu Zakonu Panny Najświętszey Maryey z Gowy Karmelu **N. N.** y iego następcom
 na tymże urzęd, a przezeń Wielebney Matce naszej Frygrysy, y inżym które nastę-
 pująć będą, na tymże urzęd, a to podług Reguly tegoż Zakonu aż do Śmierci, przy-
 wężności Dworu Niebieskiego, y Wielebnych Matek y Siostr tego Klasztoru Panny
 Najświętszey Maryey, a to dla upodobania się Maiestatowi Boskiemu y wykonywa-
 nia jego woli Przenajświętszey na ziemi y w Niebie, teraz y na wieki Amen.

W zwykłym słowniu pomignione powtorzy, Kapłan albo Przelozony powstawszy mówić
 będzie: **Memento Deo Sacrificium laudis.** **R.** Et reddet Altissimo vota tua.
 Potym zaważ Panna czyniąca Profesyę, ma w ręce Kapłana albo Przelozona dać Kartę
 Profesyey swojej mówiąc: **Vota mea Dno reddam, in conspectu omnis populi eius, in**
Domus Dni. Przelat zaś mówi: **Deus quia inceptit, in nobis, ipse te perficiat**
in Cœlum Dnum nrvm. Potym powstawszy Przelat albo Przelozony mówić ma: **V**
te exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus. **O** venus: **S**empiterno Deus etc.
 Po ieste w Breviarzu. Potym ma mówić **O** wacye iako wyżej przy obłoczynach. **P**o
 obłoczynach gorky ię Woda Święconą mówiąc: **In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti.**
 Przelozony to odgwanawszy zacząć **De Deum laudamus.** Który Hymn kończyć
 się ma, z Modlitwami y **O** wacyami wyżej polożonemi przy obłoczynach.
 Po czasie poki **De Deum laudamus** mówić albo śpiewać będą y inższe Modlitwy, Pan-
 ny, a jeżeli ma Krzyżem na Kobięcu, w porywodku Kapitularza, w Dzwony pod czas
 ten powinno dzwonić, iako ieste zwyczaj umiartym dzwonić; gdy skonczą **De Deum lau-**
damus, Panna powstawszy do pocałowania Oltarza iść ma, y potym da znak

pokoju Matce Prawdysie y inszym wszystkim Siostram.

Rozdział Dziesiąty

Vczy sposobu ktory ma bydz zachowany wprzycięciu Velum.

Potym iak iusz Profesya, uczyni Zakonnica, wPiec lat wespól zinszeni wProcesyę
przysc do Ccova, spienaiac Hymn: **V**eni Creator Spiritus. zatym Kaptan stoiac

Altarem mowi te Niewsze:

Emitte Spiritum tuum, et creabuntur.

Saluam fac Ancillam tuam.

Dominus uobiscum

R Et veniabis faciem te vrb.

R Deus meus sperantem in te.

S et cum Spiritu tuo.

Deus qui corda fidelium etc: Potym Krov zaczyna y spiewa Mszę o Duchu

albo tesz o Nayswiecszey Pannie, ktorey sluchaiac z nabozenstwem, klęzc m
Zakonnica wGeorze, trzymaiac wvace swieccę zapaloną, a Kaptan we Mszy S
ma przydać te Modlitwy. **O** vatio. **Q**uāsumus Dñe Deus Omnipotens, fam

lam tuam placabili pietate respice, et cœli tui amoris igne succende, ut tibi
toto corde deuota, et a pva'sentibus aduersitatibus liberetur, et optatis gaudeat
prosperitatibus æternis. Per Dñm nr̄m. **S**ecveta.

Celestem medicinam quāsumus Dñe pva'beant famula tua hęc misteria, et vitia ei
expurgent.

Post Communio.

Auxiliare quāsumus Dñe famula tua, ut Corpore piis actionibus intenta, dor
gvatia tua perva'uat. Per Dñm nr̄m.

Mszę Świętą, odprawinszy Kaptan ma Benedykować glosem rzetelnym Velum
ktore ma bydz na Misie iakiey ochędozney albo Miednicy Svebrney polozone n
Oltarzu. **A**diutorium nostrum in nomine Dñi: **R** Qui fecit celum et terram.

Ostende nobis Dñe misericordiam tuam. **R** Et salutem tuam da nobis.

Domine Deus uirtutum conuertere nos. **R** Et ostende faciem tuam et salu

Dñe exaudi etc. **R** Et clamor meus etc. **D**ominus vobiscum. **E**t cum Spiritu tuo.

Domine Iesu **C**hriste auctor uirtutum, et amator penitentium, qui maxime
 ueritatem et castitatem, cum ceteris uirtutibus corporaliter in mundo elegisti, et
 peccatores ad penitentiam misericorditer suscepisti, tuam ineffabilem misericordiam
 suppliciter exoramus, quatenus hoc genus Vestimenti, Sanctifici care, et Bene dice-
 dignevis; et concede propitius, ut quicunque illud deuote in signum Sanctae con-
 sationis geseauerit, cum veste candida et immaculata ante tribunal tuum
 Sanctorum agmine glorificata in die iudicii ualeat apparere. Qui uiuis et reges.

Konczynszy tę **O**wacya, pokropi **V**elum **M**oda, **S**więconę, **K**apłan, a **Z**akonnice zę-
 na, **R**esponsoyę: **A**mo **C**hristum in cuius thalamum inuoiro, cuius **M**a-
 Virgo est, cuius **P**ater feminam nescit, cuius mihi **O**rgana modulatis
 cibus cantant. **Q**uem cum amaueo casta sum, cum tetigero munda sum,
 am accepero **V**irgo sum. **V**. **A**nnulo suo subarrauit me, et immensis mon-
 bus ornauit me. **Q**uem cum amaueo casta sum etc.

Konczynszy tę, **R**esponsoyę, **K**apłan idzie do **K**raty albo **O**knę zęczynię
 Antyfonę. **V**eni **S**ponsa **C**hristi. **Z**akonnice konczyć męię, zęczynię, Antyfo-
 nę. **A**ccipe coronam, quam tibi **D**ñus preparauit in æternum. **P**otym **K**anto-
 nę zęczynię, **P**salm: **E**xaudiat te **D**ominus in die tribulationis: protegat
 te nomen **D**ei **I**acob. etc: **K**tozy skonczynszy powtorzę Antyfonę, **Z**akonnice, **V**e-
 ni **S**ponsa **C**hristi. **K**apłan zęś mowi **O**wacyę: **D**ominus sit tibi adiutor
 et protector, atque omnium peccatorum tuorum indultor. **A**men.
 Potym **P**annę **K**toza bierze **V**elum, ma mowi tę Antyfonę: **S**uscipe me **D**ñe
 secundum eloquium tuum, et uiuam, et non confundas me ab expectatione
 mea. **P**otym **K**apłan albo **O**ciec ich **D**uchowny ntozy icę **V**elum nęglonę

movi q: Accipe Velum Sacrum pudoris, et veueventid signum, quod perferas ante
nal Dni nri Iesu Crvisti, ut habeas vitam aeternam, et uiuas in secula seculorum.

Powlożeniu sobie Velum nà glowę, Panna Zakonna mowic ma: Posuit Signum in faciem
am. **Hov.** Vt nullum prater eum amatorem admittam. **R**aplān zātym mowic

dlitwy nizey polożone. **B**enedicat te **D**eus **P**ater **I**gui in principio cuncta creauit **Hov**
Benedicat te **D**eus **F**ilius **I**gui de Superiis Sedibus pro nobis **S**aluator **D**eus **D**escendit
et **C**rucem subire non recusauit. **Hov.** Amen. **B**enedicat te **S**piritus **S**anctus **I**gui in

militudinem **C**olumbe in **L**ordane super **C**rvistum regnauit. **Hov.** Amen. **E**t ipse in **S**ci
tate perfecta **S**anctificet **E**t custodiat te omnibus diebus uitae tuae, quem uenturum

iudicium expectamus. **Q**ui cum **P**atre et **S**piritu **S**ancto uiuit et regnat in secula seculi
Hov. Amen. **P**otym dā **K**aplān blogoslāwignstwo teyzē **Z**akonnicy mowic: **B**e

dictio **D**eus **O**mnipotentis **P**ater **V**is **E**t **F**ilius **E**t **S**piritus **S**anctus **D**escendat et
neat semper super hanc famulam **D**eus. **Hov.** Amen. **Z**acznie potym **K**aplān

Et **D**eum laudamus. **K**tovy **H**ymn **Hov** konczyt będzie, a **P**anna **K**rzyżem pād
Potym nād upādla **P**annę u **N**og **K**aplānskich albo **P**yzelozōnego, mowic beda **Z**akonnicy

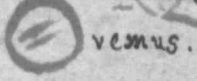
K ywiecleison **H** ysteecleison **K** ywiecleison. **P**ater noster. **K**aplān potym mowic
Et ne nos etc. **R.** Sed libera. **M**anda **D**eus uirtuti tuae **R.** **C**onfirmahoc, quod operatus

V **S** aluam fac **A**ncillam tuam. **R.** **D**eus meus sperantem in te.
E sto ei **D**omine tu uis fortitudinis. **R.** **A** facie inimici.

Nihil proficiat inimicus in ea. **R.** **E**t **F**ilius iniquitatis non apponat nocere ei
S uo pro ea **S**ancta **D**eus genitrix. **E**t digna efficiatur promissionibus **C**rvisti

S omnia exaudi **O**rationem meam. **R.** **E**t clamor meus ad te ueniat.
D ominus uobiscum. **R.** **E**t cum **S**piritu tuo.

V **R.** **E**t cum **S**piritu tuo. **V** **R.** **E**t cum **S**piritu tuo. **V** **R.** **E**t cum **S**piritu tuo.

Deus qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti, da ei in es-
sem Spiritu Sapere, & de eius semper consolatione gaudere. O ratio.

Protege Domine famulam tuam Subsidiis pacis, & beatae Mariae Semper Virginis patroci-
nis confidentem a cunctis hostibus recte securam. O ratio.

Deus qui iustificas impium, & non vis mortem peccatorum, maiestatem tuam, Suppliciter exo-
ramus, ut famulam tuam, de tua misericordia confidentem, caelesti protegas benignitas auxilio, &
invisidua protectione conserves, ut tibi iugiter famuletur, & nullis tentationibus a te separetur. O ratio.

Deus misericors, Deus clemens, cui cuncta bona placent, sine quo nihil bonum, inchoatur, nihil
bonum perficitur, ad sint nostris humillimis precibus tuae pietatis aures, & hanc famulam tuam, cui
in tuo Sancto nomine, Sacrae Religionis Habitum imparimus, & a mundi impedimento, &
saeculi desiderio defende, & concede ei ut in hoc Sancto proposito, deuota persistere, & remis-
sione peccatorum percepta, ad electorum tuorum Valeat consortium peruenire. O ratio.

Deus qui non vis mortem peccatoris sed poenitentiam & vitam emendatorem semper
inquiris, te Suppliciter exoramus, ut huic famulae tuae secularibus actibus renuntianti,
largam tuae pietatis gratiam infundere digneris, quatenus castris tuis inserta, ita tibi mi-
litando studium vitae percurrere valeat, ut bonorum aeterna remunerationis te donante
percipiat, & sicut ista te donante Deo inspirante, nostris optat iungi consortiis (propter
quod damus ei communem societatem Vivendi nobiscum quantum a te Domine possumus
promereri & nostrum est largiri) sic cum electis tuis a te remuneratore omnium bonorum
Valeat praemia repromissa percipere. Per Christum.

Konczywszy te Owaeye Kapłan pokropi wodą święconą, zakonnicę, a ona powstańszy da-
żnāk Pokoju wszystkim Siostrvom, spiewając in Psalm: Ecce quam bonum, et quam:
dotąd poki nieskonczy znaku Pokoju dawańia, y inszych Ceremoniey, ktore są
pisane w Rozdziale Piątym o Obleczeniu do Habitu Stęgo.

Rozdział I edenasty

o Mistrzynie Profesek młodych.

Potym iako z Nowicyatu wyidzie Nowicya dobrze umotyfikowana, abo umawiająca, pokorna, posłuszna, y w nabożństwie dobrze zachęcona, zaważ ma iść do Profeski y podlegać władzy Mistrzynie Profesek młodych, ktora aby zupełną władzą nad niemi tak iako Matka Mistrzynie nad Nowicyami miała y ona wykonywała chcemy stać się. Matka Mistrzynie iednak, ma byc mądra, wostropna, stateczna y czaić przystoynnych, ktora powinna będzie każdego Nieczora zgomadzić w swojej pieczy zleczone Siostry Profeski, do Oratorium, gdzie nieco na Modlitwie su serawinszy, mają uczynić Kulpe, swoje generalną, przed Matką Mistrzynie, dać się winne, występkow tego dnia popelnionych, y prosić odpuszczenia za nie, iedną od drugiej; a iezeli ktora wystąpiła w czym szczegulnie, ma wyznać winę swoją przed Matką Mistrzynie, y pokornie przyjąć napomnienie albo karanie, za takowy występki pokutę naznaczoną, wypelnic; w ktorey iednak naznaczeniu iako y w napomnieniu miłość Siostrzynską pokazować Matka Mistrzynie. Także pewnych czasow także Matka Mistrzynie podług potrzeby będzie winna ćwiczyć Siostry w Pokorze Świętey, naznaczając im do wykonania dzieła albo uczynki Pokorwy Świętey, podczas dając dyscyplinę, podczas worne pokuty y motyfikacye naznaczając, co iednak wszystko winno y wostropnie iako się wyżej rzekło wykonywać ma. Do tego waz w miesiąc każdy, woskazać iedney z nich aby czytała przy obecności wszystkich z nich, ten Rozdział powinnościach y ćwiczeniu ich.

Tymże sposobem dwa razy przynamniey w Rok Matka Mistrzynie, z pozwoleniem iednak Matki Pryorysze, ze dniami poważnemi Matkami albo Siostrami, podług zdania Matki Pryorysze ma wzytować Celle Panien Profesek pieczy y stawaaniu

nu zleconych. także y Oltavzki, wktorych iesliby co znalazli zbytecznego, albo
 epzystoynego, y przecznego prawom Zakonnym, to oddalivszy Pokute, wystę-
 ym naznaczy, podług występku albo defektu popelnionego.

dy będzie potrzeba ktory z nich do Kraty wezwaney, wespół ma znią, iść Ma-
 Mistvzyni; lubo wolno im będzie iść po Konwencie pojedynkiem, niemają, ie-
 ak rozmawiać z Zakonnic Stawszych żadną, ani im postug żadnych czynić, albo
 prawować bez wiadomości y pozwolenia osobliwego Matki Mistvzyni; na miejscu

Sali do prac woznych naznaczoney z wielką, uczciwością, mają, mówić z Matką Mi-
 zynią, albo Dorovnicą takowych prac. z powaznieyszemi Zakonnicami niemają, vo-
 awiać ni czym tylko o rzeczach Duchownych y Śbawiennych. Matka Mistvzyni
 zwolic im może rozmowy ze wszystkimi inaszami Zakonnicami, gdy się iey będzie

o; ktorey aby we wszystkim postuszne były, ona, czciły y szanowały, tak rako
 Duchownego albo Matkę Pryoryszą, chcemy y wskazujemy mocą Postuszni-
 a Śc. A gdy idąc przez Konwent trafi się ktorey potkac Matkę Pryoryszą,
 Matkę Mistvzynię swoię, mają poklekawszy prosic Błogostawignstwa mo-

o: Benedicite. tak iako się rzekło w Rozdziale o Nowicyuskach.

az wydzign winne będą prosic naznaczenia mowifikacyey od Matki Mistvzy
 y inszych potrzeb ktorychby potrzebowały, prosząc dla miłosci Bozey spo-
 bem wymienionem wyżej w Rozdziale o Nowicyach.

Professacie ma każda z nich przemieszkac przez trzy lata zupełne, o-
 szemy dalej y dluzey, iezeli za zdanie Matki Pryoryszy, y inszych uwaznych

Siostr tego będzie potrzeba, dla większego ich umacnienia, z powadą i jednacią Wielebnego Spowiednika ich, albo inszego Przełożonego, to jest Wielebnego Gynycyala, albo Przeora, albo Namiestnika wniebytności jego.

Nakazujemy Matce Mistrzynie mocą Posłuszeństwa Stę, aby w wykonaniu tego wszystkiego była czuła, pilna, czwiczając w boiażni Pańskiej y miłosierdionney. A gdyby pokazała się bydź w tym Vrzędzie albo powinności sobie zleconey niedbala, ma bydź kavana podług niedbalstwa y gnusznosci swoiey mankamentu.

Rozdział Druhasty.

Profeskach ktowe podlegać mają władzy Matki Podpvyovyszy.

Potym iako Profeski mlode wynidą z Opieki Matki Mistrzynie swoiey, Duchą zwirowosci y nabożenstwa zawniętego nieustawiały, tudzież aby Ogienności w Kagancach Serc ich przeciwko Oblubiencowi Niebieskiemu Jezusowi Panu niewygasł, do tego czasu przez cwiczenie Zakonne, ma im bydź za Mistrzynie przydana Matka Suppvyovysza, ktova ma bydź ozdobiana przystoynemi abymy iami, (notami Zakonnemi, ^{prze}członna y przykładem pobożności wszelakiey swiaca. Vczennicom swoim, pod władzą ktovey y pieczą każda z Siostr takoway powinna przemieszkać przez lat trzy zupełnych, owszem więcej y dłużej bytali by tego potrzeba. a iesliby potrzeba uwolnić od władzey y poddańcią ktownych Matki Subpvyovyszey, na to powinna mieć Konsylium Matka Pvyovysza to jest rada z Siostrami Dyskretniejszemi, y Oycem Przeorem, albo z Spowiednikami

powinność Matki Subprywowszy będzie pobudzać ich słowem y przykładem do Bogo-
 słusności ustawicznej, do gowacey żądze Modlitwy Świętey, do używania częstego
 świętych Sakramentow, do nabożney Psalmodyey we dnie y w noc. A jeśli by która,
 która widziela bydzi oziębłą, y niedbałą w służbie Boskiej, powinna będzie wesolą,
 iaskawą, twarz pokazując Siostrze takowey słowy słodkiemi y miłości Boskiej
 bliźniego płynącemi serwać się o pozyskanie iey y przywoczenie na dwoga, zba-
 wienia, y zwinności Ducha. pobudzając ją y wzywając ją, powada do Zakon-
 ey czystości, pvożney wszelakiey nieporządney żądze y Pafsey zmysłnych,
 zachowania Vbostwa St^o Zakonnego, ktore dobrowolnie zachować ślubowały.
 blubięcowi swemu Niebieskiemu. do prawdziwey y głębokiey Pokory, do mor-
 fikacey rożnych ktowych na każdy tydzień naznaczenia powinny będą, upraszać
 Matki Subprywowszy. Taz Matka Podprywowsza za pozwoleniem Matki
 Prywowszy powinna będzie podług potrzeby wiyzytować Celle tychże Panięnek
 ieczy swey oddanych, y Oltarzyki w nich, także y insze sprząty albo ochędstwa
 będąc, w ktowych iezeli by się zbytek iaki naidował albo nieprzystoynność, ma-
 kutecznie to wszystko znieść, y niedopuszczać tego co by tylko pokazało-
 bydzi przeciwko Prawom y Vstawom Zakonnym, y podług występku wiel-
 kości występny naznaczyć Pokutę. **M**a in tecz bydzi pobudką do prac-
 do roboty zwyozajney, ktore odprawiać mają, na miejscu naznaczonem,
 wzywając z nimi w miłości Ducha, y rozmowami ich bawiąc Duchownemi o Panu
 Bogu, z Żywotow Świętych im przykłady na pamięć przywodząc; co y po

Sylencyum będzie wykonywała, czasu sposobności y potrzebę do tego upatrzyn
Potrzeby różne niżnā im będzie opatrywać y o one stawać się u Officyalist
pozwoleniem Matki Pryorowszej, każdej Soboty y w Wigile Świąt powin
dzie czas Matka Subpryorowa te Siostry swojemu stawańiu zlecone na
iākie sposobne zgromadzić, gdzie przemowę do nich krętką uczyniwszy, obja
śnić defekty które w nich upatrzyla, y będzieeli potrzeba one zgańi y Pokutę, na
albo dyscyplinę za takowe występki. Sposobliwie przytem stawać się ma, aby
pobudzała y zaprawiała w Mawienieniu woli ich własney. Pilne iednak Oko
miała na to, aby w osobności której z nich większego Affektu nad insze niepok
wała, ale záwownie w wszystkim ma być Matką, łaskawą y dobrowolną, żeby
ufność w niej, łaskawości pokładając, do niej bezpiecznie uciekały się w potrze
Duchownych, w Pokusach, o wiatunek zdrowy, y mądrey rady szukając, y tak
więcey pomnażały się w doskonałości Zakonney.

Rozdział Szynasty.

Wzędzie y Powinności Matki Mistrzyniey Siostr Konwiewsz
Mistrzynie Konwiewsek ma być Matką nabożną, poważną, wostropną, p
Ducha Śc^o, pod której władzą, ma być Siostry Konwiewski wszystkie, tak
sze iako y Starsze, a to po wysięiu z Nowicyatu záwazem, w którym Nowicyaci
twać ma, pod władzą Mistrzyniey Nowicyek do zdania Matki Pryorows
y Pzelożonych innych pozwolenia. Powinność tedy tej Matki Konwiewsek, cz
czy ich w Postuszeniu Świętym, w Mawienieniu wszelakim, y w inszym czw
nii

Świątobliwym Zakonnym.

każdego Wieczora powinny będą zgromadzić się do Matki Mistwzynicy, y ztewawszy na Modlitwie prosić od niej odpuszczenia za defekty albo wykłki swoje, ktawa napomniawszy ich do pobożności życia, to co będzie widzia-
dz nagany y poprawy albo karania godnego, wszystko to powinna będzie wmiło-
Macieuzynskiej albo Siostwuzynskiej uczynić.

Każdy Tydzień przez Post wielki y przez Adwent, także y inszych czasow
w Miesiącu każdy maia zgromadziwszy się y pokłękawszy prosić od Matki Mi-
syni naznaczenia Modyfikacycy, wktowych ona naznaczeniu ma być
kwa, y wostropna, y one naznaczać według potrzeby; także z Pokorą y
miłości Boskiej prosić maia od Matki Mistwzynicy, gdy czegokolwiek
z nich do używania potrzebować będzie.

Konwiewski ktowe czytać umieia, Książek żadnych zażywać nie będą,
cz Officium Zakonnego, zktowego Godzinki Panny Przenajświętszey odpawa-
będą. Więc żadnym sposobem Matka Wywyższa niema pozwalać, aby te
ktowe następując do Zakonu czytać nieumieia, miały się czytania uczyć, a to
tego, aby pilniejsze były prac y wobot ktowe im naznaczone bywają w Kła-
wuz. Pacierze zaś swoje powinny będą odpawaować według Reguty, ktowe
pacierze maia w Dni Święte od Kościoła nakazane powtarzać, to iest: dwa
nie odpawać. wtym iednak pod czas dla słusznych przyczyn, może z nimi
pensować Gciec Spowiednik albo Gciec Duchowny albo z wazozony ten,
dla tego, aby sposobniejsze były do postug y prac sobie naznaczonych
konania. Aby tedy nie były leniwe, gausne, ospale, ma pilno przestwzycić

tego Matka Mistrzyń ich, przypatrując się ich zabawom, rozmowom, pracom
naznaczonym.

Zakazujemy tymże Siostronom Konwiewskom społeczności albo ztowarzyszeniu
z innymi Zakonnicami, wszem y rozmawiać z nimi niedopuszczamy bez potw-
ktową, wiec albo Posłuszeństwa Święte, albo potrzeba powady mądrey w rzecz-
Duchownych pokazę; z takiey albo więm przyczyny wolno im będzie rozmawieć si-
z każdą z Zakonnic Vela noszących.

Tymże sposobem zakazujemy Konwiewskom, aby się nieważyły badać albo
tać o tym, oczym trąfi się Zakonnicom traktować w Kapitule, to jest: o spra-
Klasztornych, ktore na dobro się ściągają, Klasztoru, zacych żadna się z
niema poważać słuchać, u drzwi albo na innym jakim mieyscu, oczym rozm-
ia, Zakonnice w Kapitularzu. Także nie ma się żadna z nich poważać, aby
wey Zakonnice wyrozumieć mogła to, co się w Kapitularzu dzieje, albo dz-
inaczej gdyby się ktora tego poważyla, ma podlegać karnia kćyszey
naznaczone.

dyby ktora z Siostr obaczyła, albo wiadomości pewney zasięglą o występ-
ktovey kolwiek z Konwiewsek, ma ją napomnieć o takowey występki. a je-
liby wzgardziwszy na pomnieniu, życia swego niepoprawiła, tedy ma o-
ścić o takowych występkach iey Matkę, Prvovyszą.

Szelaką poczciwość y poszanowanie Zakonnicom Vela noszącym pomniemy
wzgardzić y badać, bez potrzebowa rozmawieć z nimi gaj się trąfić wna-
sie nawońać, ale waczey z Pokołą Świętą, we wszystkim sobie postępować
ię, wprostoci y szczyrości Serca, w Bożenie wielkim, iako przynależy pra-

com m Slugom (Chrystusowym, żyjąc. Często znosić się winne będą z Matką Mistrzynie,
 oniedając iey dolegliwości swoje, jeżeli jakie nastąpięły na ktora, z nich, ktora
 eni stawać będzie przez mądry radę y napomnienie do ciepłego ponoszenia
 oty dla miłości Chrystusowej, aby uspokoiła Serca ich y animusze, y takowym nago-
 cz nieniem y nauką utwierdziła ich w Pokorze Świętey.

Matka Mistrzynie ma obmyslić im potrzeby wszelakie do używania ich, y wy-
 si od Officialistek, zawiadomością iednak y pozwoleniem Matki Pryorowszy.
 alb powinna będzie nad to Matka Mistrzynie przeswzegać tego, aby iedney niepokaza-
 wa nie bydz przychylniejszą niż drugiey, ale z równo wszystkim Matką łaskawą y
 e z dowolną pokazować się. Stawać się także powinna y doglądać tego, aby wie-
 z m po Silencyum prętko kończyły zabawy swoje; także przedtym niż poydą
 by do uspokoienia albo Dozmicya, żeby czyniely wachunek Sumnienia swego, a potym
 z m milczeniu odpoczywały.

Wakroc przynamnię w Rok, z pozwoleniem Matki Pryorowsze, przybawszy do
 y nie dwie albo trzy inrszych poważniejszych Zakonnice Starszych, ma Wysłuchać
 egi nimi Skrzyńki, Otearzyki, wktorych jeżeliby się co pokazało zbytęcznego, albo
 ie przeciwnego Wbośwu Świętemu Zakonnemu, to ma znieść, Pokutę, albo kara-
 e naznaczywszy podług zdania Matki Pryorowszy, występnę w tym Konwier-
 e, a to dla tego: aby tym sposobem zatrzymana była w swojej ozdobie Obser-
 ny nęca Zakonna.

Wługami Kłasztornemi, Poddanemi, Wzgodnikami, niemają się wozromony wdawać
 wad z tej ktora ma sobie iaki Wzrod zlecony, albo nigc z woskazania Matki Pryor-
 owa zy; w Wzrod iedna w drugiey wstawać się niema, ale się wszystkie powinny

beda, stawać, aby każda z nich zabawę albo posługę zleconą, ziać najmniejszą, pot
że bydz pilnością, y zyczliwoscią wykonywała, aby tak wszelka rzecz wypra
dku swoim zostawała.

Matka Misteczni o doskonałe wykonanie y Obserwancya, stovny zamknięci
ich stawać się ninna będzie, tego wszystkiego, co w **R**ozdziale o **K**lauzurze
Zamknięciu iest położono.

Rozdział **C**zternasty.

Forma albo kształt **H**abitu **Z**akonnego y odzieży inszey pokazuje.
Naprzód **Z**akonnice nasze, **S**ukna na **H**abity spodnie szarego **K**oloru
albo **M**asći, przyciemniejszy iednak zażywać mają. **S**uknie zaś mają być
szewkości mięney, przystoyney nierbyteczney długości aż do **S**top **N**og
tak iednak żeby się po ziemi niewłoczyły, bez guzikow, bez **S**znukow, iedn
bnych, przez szczywania iedwabiem. **K**tową **S**uknią powinny zawsze nosić **Z**a
konnice na wszystkich miejscach po **K**onwancie chodząc, to iest: w **C**iove,
na **D**ormitarzu, w **R**efektarzu, y na inszych miejscach tym podobnych.

Szkąplewz albo **P**acyencya ma bydz tvochą niż **S**uknia piędzią, iedną **K**rotszą
szewoki na **D**rzy **C**wieci, bez ozdob żadnych, wszyciu ięgo iedwabiem albo
sznukami, masći iednak tczyż co y **S**uknia. **S**uknia ma bydz otworzysta
Piewsiach, szewoka bez **f**aldow iednak żadnych, tak żeby sposobnie mogła
się **Z**akonnica nagotować na przyjęcie albo czynienie dyscypliny.

Pasow zażywać mają, wziemnych szaro albo ciemno ufarbowanych, na
Koncu **k**towych ma bydz **K**olko **K**osteczane albo **R**ogowe czarne albo białe
dla zapięcia się. **S**podni zaś **H**abit albo odzież pod **S**uknią, gdyby go

potrzebą była, ma być Maści czarney, osobliwie u Siostw Konwierssek. Zakon-
 nicom bowiem Vela noszącym, będzie się godziło ciemno, Lazurowey Maści no-
 dzie odziesz na spodzie, ktora odziesz uboga po prostu, bez wykmitow albo
 wysmiętności żadney zrobiona być ma. Tymże sposobem Suetva żadnym
 Zakonnice naszych zażywać się nie będzie godziło, procz Bawankowego, a to
 pod kawałem uwiązany miejsca y głosu w zgromadzeniach Kapitulaynych.

Kappy albo Placze maia, byz Szkotu białego, bez wszelkiego kosztu Szaw-
 row iednabnych albo przesywania zrobione, maia byz Kwozże na piędzi
 iedney od Suknie albo Habitu szarego, Szerokosci u spodu naywięcey Sześć albo
 siedm lokci w nich ma byz. Hasek do zapinania ma byz prosta nie Sve-
 rna albo złota, ale dwutowa żelazna u wierzchu. Tych Plaszow zażywać
 maia, Zakonnice idąc do Świętey Komunicy, w Niedziele y Święta od Kościo-
 la nakazane, także w dni Święte Święt Zakonnych. Tymże sposobem w Stowze
 zażywać ich maia, w dni wyżej pomienione, zaczawszy od Pierwszey Niedziele
 od Miesiaca Octobva, aż do Pierwszey Niedziele w Maiu, ktore to Placze
 raz w Rok Matka Pyyovysza powinna będzie po odmieniac, dając vorne vorny
 Zakonnicom.

Wszystkie Zakonnice tak te ktore Vela noszą, iako y Konwierski maia,
 Sunicelle mieć y zażywać ich, także y Przescieradł wetnianych, a tiein-
 Kozych, opócz iednak Choych, albo Starościa, zemdlonych, y ktoreby Kom-
 pleszey słabey byly, także Nowicye przed Profesyą, wolne od tego byz maia.
 Punczoł iednabnych albo inszych kosztownych zażywać niemaią, ale tylko
 Suknia białego prosto zrobionych. Przewiki także albo Pantofle prosto

zvobione (bez wymysłów żadnych Swiatonym białogłonom należących nie Zakonnym) maia.

Wszystkie Zakonnice włosow długich nosić nie maia; na głowie Cypki albo Pezki płotna prostego, potym zawićcie białe wielkie, wktorymby iednak Pompy zawićcie niebyło, y ktowe u wszystkich iednakowe bydi maia, spuszczone aż na Oczy, tak żeby czoło y policzki okrywało; Szyja także y insze części ciała maia, bydi przystoynie okryte, tak iako należy prawdziwym Oblubienicom Jezusa (Chrystusa) Oblubienca ich Niebieskiego. Takowesz zawićcie nosić maia, Nonnyce y Konwertytki. Panny zaś w Klostwie śpiewające po uczynianiu Professey, na tym zawićcie albo Velum białym, maia nosić Velum czarne, także po prostu uszyte, ktowe wam ma leżeć z Velum białym.

Zakazujemy nad to Zakonnicom naszym używania wszelakich galanterey, iakoby nięco bywaia, Bindy iedwabne bogate, Sznurki rozne, Pasy kosztowne, Paciorki drogocne, ktowe tylko Kosciane albo Rogowe bydi maia, y wszelkiey Pompy używania złota, Srebra, bogatych Matercy, procz tego iednak co będzie należało do ozdoby Obrazow Świętych Bożych y Kosciola, ziczym wskazujemy Matce Pryorysi aby pilną straż y pieczę miała, iakoby wspomienionych rzeczy żadna nięco Zakonnicami w Klostwie sie niezna y dowala, a to pod karaniem utraty w du sobie zleconego.

Żadna Mniszka albo Zakonnica niema sie poważać, ani Starsza dopuszczać wymysłów nowych wvobieniu Habitow y inszych wszystkich rzeczy do Odzieży należących, tylko tak iako wyżej opisano. A jeżeliby ktowa Starszych, takowych wymysłów nowych dopuszciała, ma bydi z Vrządu sobie zleconego zložona. ta zaś

zakonnica ktowaby sie iakiego wymyslu nowego powazyła, ma ponosić karanie ciężkiej
winy, y dotego niiesce y glos ma iey bydz wzięte.

zakazujemy nadto w mocy Posłuszeństwa Ście, aby żadna z Zakonnice bielidla
albo farbiczek dla okazalosci zazynwać sie niepowazala, a ktowaby byla przeświad-
czona o to, albo stwoie iakie Zakonnosci Swiętey przyczne, po pierwszem napomnie-
niu laskawym, jezeli by sie w tym niepokamowala, ma iey bydz wzięte Velum Czarne,
także glos y niiesce trawic ma, przez Rok zupełny. A jezeli by potym karanii do-
tegosz sie zwyczajiu wvacala, tedy ma bydz dana do Niezienia, y w nim zatrzy-
mana, dotad poki by sie zdalo Matce Pryorvsze, y Konyliarkom albo Dyskretnym
Siostrvom, oczym iednak powinna sie znosić Matka Pryorvsza z Oycem Wiele-
bnym Przeowem, albo wniebytnosci jego z Oycem Spowiednikiem.

Rozdział Piętnasty.

Dormicyey albo Spaniu Siostr, zachowaniuu Milczenia y inszych Po-
winnościach, ktore w Cellach y na inszych niiescach mają bydz zachowane.

Dormitarz gdzie Zakonnice wszystkie a nie po inszych niiescach sypiac powinny, ma
bydz dobrem y powzadnem zamknieniem opatrzone, tak zeby żadna Zakonnica pod-
czas Dormicyey z niego wynisć niemogla. Dla tego niiesca potrzebne tak spo-
wzadzone bydz mają, aby żadna Zakonnica dla potrzeby w nocy z Dormitarza
nienychodziła. Klucze od zamknionego Dormitarza u Matki Pryorvszy na
Noc bydz mają wostroznem ich chowaniuu; ktowa to Matka Pryorvsza ma mieć Cella,
iako nayblizy będzie moglo bydz wescia na Dormitarz, ktowy takowe ma mieć
zamknienie, aby żadna Mniszka pod czas Dormicyey z niego niędzicy wynisć
niemogla, procz tych ktore na usluge chorym beda naznaczone, ktore za wiado-

mością, y pozwoleniem Mätki Pryovysse według potrzeby zawsze usługować
Siostróm chovem.

Rozkazuujemy aby wpoyswodku Dormitarza była zawieszona Latarnia, w któ-
vey światło przez całą noc ma się świecić, ktorey Latarnie iedną z Siostrów
naznaczona ma pilno doglądać, y opatrować to, aby światło przez całą Noc nieg-

Każda z Siostrów ma mieć Cella, osobną, ani będzie wolno wchodzić Siostrze do Cella
drugiey Siostry (opócz żeby tego wielką y pilną potrzebą była) co iednak nie
będzie tylko zwiadością, y pozwoleniem Mätki Pryovysy; za ktorem pozwoleniem
będą, spólnie rozmawiać Siostry, Drzwi Cella w ktorey rozmawiają, otworzone być

W pozwoleniu licencyey do rozmow w Cellach, ma być wostropna y ostrożna Mätka
Pryovysa, ani iey pozwalać bez przyczyny słuszney, potrzeby, takiej rozmowy, w
nie pokazującey. Przypominać też ma tym ktoreby za lada potrzebą tego od niej
zwolenia żądały: że Cella nie ma próżne czasu trawienie, nie ma rozmowki się, past-
wione, ale aby Zakonnice miłozenie zachowując, w nich naukę wiczney Bogomyślni-
sói trwały; przez ktora łączą się, y ściśle iednoczy Duch ich z Stworcą y Pánem
Bogiem swoim. Zaczyn Mätka Pryovysa przed Oczyma miłując Miłosć Bo-

gą y Zakonu Świętaczey ma się pokazać w tym Siostróm ostro, y nieużyte, zwła-
szcza gdy widzi błaha, przyczynę; bo inaczey wielkiego uszczytku przez to by przy-
nę dala, y wyniszczenia Obserwancyey Świętey Zakonney, za co ściśle by odpowiada-
Pánu Bogu winna została.

Siostrwa ktawa żądać będzie o licencyą taką, Mätki Pryovysze, od niej
spytana potrzeby rozmowy takiej, ma szczerze opowiedzieć taką potrzebę
albo przyczynę, a iezdliby co zmysliła nieprawdziwego na oszukanie Przelozón-

padacie ma kavaniiu ciejszey winy. Tym ze sposobem kawa na bydz ma Zakonnica, ktora
 sie powazyła wnieść do Celle ktoreykolwiek Siostry wiecy niebytności, aby sie
 wierzchności o chodasewu, Pisaniiu albo Oltarzykowi przypatrzyla, a gdy by choc
 najmnieysza wzięła ztey Celle, po uczynionej Inguizycyey, ma ponosić nad
 kavanie lżeyszey winie naznaczone.

a pilna przestwzegać Mátka Pryovysa, aby żadna Zakonnica nienchodzie
 do Celle drugiey pod czas Dormicyey tak we dnie iako y w nocy, owszem y pod
 as Silentium danego; a gdyby sie tego ktora osobliwie bez licencyey Mátki
 Pryovysze wazyła, ma ponosić kavanie wyżej pomienione.

Żadna Zakonnica spać niema wespól z drugą, wiedzney Celli, ale każda woso-
 ey, ani we dnie ani w nocy, a to pod utwata Velum y kavanie w więzienia do u-
 Mátki Pryovysze. Dla tego Mátka Pryovysza niema dopuszczać aby ceno-
 Łozek wiedzney Celli bydz miało; co wykonać powinna bądźie pod utwata V-
 tądnu swoiego

le tak zporz. zone albo voz dane bydz maia, żeby wiedzney wleciech pode-
 y dawnieysza Zakonnica mieszkała, a w drugiey wedla niey m. za,
 Bony porządek po wszyrkiem Dormitarzu zachowany bydz ma.

dyby ktora z Zakonnice zachowzala; może pozwolić Mátka Pryovysza, aby
 ktora przez drzwi albo przez dwa nadaley w Celli przemieszkała, dokądby choroby
 stanowienia nieuczala; wktory czas może Mátka Pryovysza dać licencya, nie-
 ovym z Siostrv podlug upodobania, aby chova Siostrv nawiedzily, jednak to
 wiedzienie we dnie tylko ma bydz niennocy. Także aby ktora Siostrva przy cho-
 byla, wobiąc wobotę sobie naznaczoną, albo więc z chovą, moniąc Officium, lub
 chovą, gdy by dla słabości wielkiej sama mowić nie mogła.

Inszych czasow wszelakiej roboty, Psalmodyey w Cellach, na Dormitawzu zakazy
my. to bowiem aby na miejscach naznaczonych wykonywały chcemy y stanowią
Do Celle Matki Pryorysze, a wniebytności do Celle Matki Subpryorysze wolno
wnieść Zakonnicy każdej, y rozmowić się o potrzebach sobie należących, jednak
jednak rozmowa ma być w Pokorze y cichości;

Gymze sposobem Młode, y te ktowe są pod władzą Matki Subpryorysze, Noy
cye, Konwiewski do Cel swoich Matek Mistrzyni wolno wchodzić maia, gdy tego
sluszna potrzeba będzie, y od nich potrzeb sobie należących, tak w Duchownych
iako y w świeckich rzeczach albo potrzebach doczesnych prosić, kwotka jednak
w cichości to odpowiadac maia, pomniac że Celle nie na gadki proznie ale na
gomyślność y Duchowne ćwiczenia są postanowione. *praty*

Gdy ktowa Zakonnica zachorzeie, ma być zprowadzona do Infirmaryey
aby z większą pilnością iey usługowano, y aby przekaz w Milczeniu na Dor
mitawzu nie była. dla tego zadney z Siostw niegodzi się w Celli chorey zostaw
lubaby też tak w lata zaśzła, żeby już sama nie mogła sobie rady dać, al
w atyku, ale ma być do Infirmaryey zprowadzana dla większey wygod
dla większey ochwy Swiętobliwości miejsca, to jest Dormitawza.

Rozdział Szesnasty.
Ponczy zaczęty Sposob Dormicyey albo Spania.
otym iako pierwszy raz zadawania, na Silencyum albo Dormicyę, każda
z Siostw powinna wnieść do Celle swojej, y w niej czynić wachunek Sumnienia
wielkiej Skrusze Serca, albo też na Morze; co osobliwie pozwalamy Of
listom, ktowe tak pretko niemoga dla zabaw uwzędow sobie zleconych przy
dzic do Cel. **S** także y tym Zakonnicom ktowe zasobliwego Nabożenstwa z

której tę wachunek Sumnienią swego przed Najświętszym Sakramentem odprawować,
 którym mogą się zabawić, aż do ostatniego dzwonięcia na Dormicyą, ktore
 wolno i nie nim się skonczy, iusz wszystkie Siostry powinne być w Cellach swoich y
 kłm twać w Milczeniu aż do dzwonięcia na Lutznia. A gdy sie ktorey Zakonnicy
 Celle wynisć trafi, ma wynisć w Habicie, a gdyby ktora tego niezachowała, ma
 Nay być za to Pokuta dana.

Na Dormitarzu we dnie y w Nocy ustawicznie ma być z pilnością wielką zachowane
 silentium, ktorego przekazać albo gwałcić wolaniem, gadaniem, gromotem albo wu-
 kowem iakiem przechadzać się albo Celle zamieniając, albo Psalmodyą, ani inszem iakiem
 sposobem Siostry wazyć się niemają. Gdy się trafi ktoreykolwiek z Siostr iść
 z Dormitarz, ma iść spokojnie w ciuchoci, a na potkaniu się z Siostrą, ma się
 poklonić, w milczeniu głowę na dół skłaniając, a na wstach kładąc palec, aby
 milczenia nie była, znak upokorzenia jedną drugiey uczyni, co wszystkie w mil-
 czeniu y Pokorze odprawować mają.

Na Zakonnica niema wnisć do Celle drugiey Zakonnice aż wprzod pomatu
 od kłatwazy, na ktore zakłatanie, w Celle będąca Zakonnica ma się ozwać mo-
 lacy Ave Maria. a potym obwozy: a jeżeli nie odpowie, ta cokolące ma o-
 wysć patrząc tey Siostry ktorey potrzebowała na inszym miejscu. Matce ie-
 nak Pryorysie wolno wnisć zawsze do kazdey Celle bez dania znaku albo kłatania.
 także Matka Subpryorysa do swoiey władzey poddanych. Matka Mistrzynie
 do mlodych Pánienek. Matka Mistrzynie także do Nowicyuszek. Saksze
 Mistrzynie do Konwiesek aby widziały czym sie zabawia ktora z nich, y jeżeli
 przystoynemi sie zabawiają sie postępkami Duchownemi, albo wiec, jeżeli pro-
 nowaniem y gnusznoscią, a ktorey wykorzeni nie stawać się pilno mają.

żadna zaś Zakonnice nie ma drzwi u Celle zamykać albo zakładać czymkolwiek
Przełożona bez kałatania wszelkiego wnieść mogła, a to winne będą wykonanie
kawańiem winy cięższej.

Cdyby się trafiło za pozwoleniem Panny Matki Pryorysy, żeby ktora Zak
nica pokazywać miała Pańienkom Swieckim Dormitarz albo Celle, tedy pod
czas wolno będzie Celle ktorey Zakonnice otworzyć, y wnieść tey Zakonnicy dla
patrzenia się porządkowi ktory w Cellach Zakonnice mieć mają.

Przez zawołanie ktorey Zakonnice do Przełożoney, albo przez obwieszczenie
o noli albo jakim wskazaniu Przełożoney, Oficjalki, nietymią milczenia, ma
jednak takowe poselstwa sobie zlecone krótko sprawować y stojąc przed drzw
mi Celle z Pokoy, przystoyną, y Zakonnicom przynależytą.

Zakonnice ktore zwykły czynić Exercycya Duchowne raz tygodzien będą mogły
zmawiać z Matkami Mistrzyniami swoimi o rzeczach Duchownych, ktore wo
ny siożgac się mają, na pożytek zbawienny Dusz.

Matka Pryorysa wczasu albo uspokoienia zacząwać niema, a sz wyzod
stkie Siostry w Cellach swoich będą, ktore ma wizytować przez Matkę Subpry
orysą, a to pod kawańiem utwaty urzędu.

Zas odpoczynku albo Dormicyey Notney, od wniebowzięcia Najswiętszey Pa
asz do dnia Pierwszego Maiā, naznacząmy godzin Siedm. od dnia zaś Pi
wszego Maiā a sz do wniebowzięcia Panny Najswiętszey godzin Szesc.
dnie zaś tego czasu letniego po uczynięniu dzięk Panu Bogu (po ktorych Na
zawsze monić będą, wyiąwszy dni Postne) godzinę Dormicyey po Nonie będą
miały; Na ktora Dormicya, wpuł godziny Matka Subprorysza dzwonic waska
y tak długo dokądby Siostry wszystkie, y te ktore do ktorego Stolu siedzieć będą

zaczęły się, które to Siostry wszystkie wobec za usłyszeniem dzwonki ześć się mają
do Celi swoich, luboby niektóre z nich odpoczynku Sennego niepotrzebowaly, w Milce-
ni jednak z równie z dwugiem i trzecią mają w Cellach.

Te Zakonnice które są urzędy iakie zleczone, iako to Szafarki, Piwniczne, Ku-
karkki, Portulanki, Zakryseyanki, nu ustuga, Chovem naznaczone, pod czas tej Dormicyey
dzienney, gdyby potrzeba tego byla moga, powinności swoje wykonywać, bez żadnego ie-
jak umovu y przekazenia Silencyum.

Matka Subprowyssa za dzwoninшы na Dormicyę dzienną, nazaczy iedną Portu-
lankę, która powinna będzie pilnować zegaru, który gdy wybię godzinę, pobudzi Siostry,
potym zaś Portulanka poydzie na odpocznienie swoje przez godzinę. Tak Matka
Subprowyssa, iako y Matka Subprowyssa mają, pilno tego doglądać, aby żadna z Siostr
była ospala, gnuśna, y wiecey żeby nie sypiała nad czas nazaczoney, a to pod
kawanieniem s' odzienia na ziemi pod czas Obiadu, y inszem kawanieniem podług zdania
Matki Prowyssze, która gdyby obaczyła którą z Siostr do tego nalożną, ma iey we-
nystępkę wielkości pokutę nazaczając.

Pod czas Dormicyey dzienney niegodzi się wolać do Kwaty żadney z Siostr, luboby
wóżne y iakiekolwiek osoby potrzebowały, oprócz bliskiego z Pokvennych, iako to
Rodzice, y była tego potrzeba ściśła. Portulanki tedy na ten czas powinny będą
opowiadanie takowe osoby; co mają, zachowywać pod kawanieniem s'wedniey winy.

Dormicavza zchodząc mają się poklonić Obvazowi, który blisko wschodu ma byci
ostawiony Panny Nayswietszey Maryey, y Vsta z nakiem Krzyzia Ste' opatvryc
powiając: Domine labia mea aperies, et os meum annunciet laudem tuam. a to
za pomocą Boską mogły tak rozmawiać iakoby te rozmowy ściągaly się na
mnożenia chwaty Pańskiej. Wvaciając się zaś do Celle, także wenevancyy uoży.

nimszy Obrazowi Najswiętszej Panny mówić ma Zakonnica: **P**eccavi Domine misericordiam meam. aby jeżeli wyszedzły z Cella w czym wystąpiła otrzymała od Pana Boga oświecenie.

Pilno to winne będą Siostry zachować aby Cel niezwaly Imionami swoimi, iest tey albo tey Siostry Cella, ale nad każda, Cella ma bydź napisane Imię ktorego z Świętych Bozzych, ktore Imię mianowanyszy, a zamierzany Imię Siostry, snadno uznać bądzie ktorey Siostry to Cella będzie.

Rozdział Siedemnasty.
okazuje jakowy Sprzet ma bydź w Cellach.

oszko iedno dweenniane, roboty prostey ma bydź w kaźdey Celli, Materac y Półścieladło zwelny, to iesti Szkatowe albo Medzelanowe; wiecznia Koldwa taftowa Sukna białego, albo biały Welens. Skrzynek dwie, ktore dlusze niemaig bydź w lokoi pultowa. Stolek ieden niski. Opatovium albo Oltarzyk dzwenniany, bez żadney albo lisztowania wysmiębnitego, ale prosto zwobiony, okryty płótnem zieleń. Na ktorym ma bydź Krucyfix w Szafecce czarno zmalowaney, albo w Szabernakum wzwyż na trzy ówieci lokoi, na boku dyscyplina powieszona bydź ma. Krucyfix ten ma bydź zdzewna prostego zwobiony, nie z Hebanu albo Krusczu iakie to iest Spiże, zlotá, albo Swebvá. Takie niema bydź na Kruzcu Hebanowym Swebvem nabitym, albo zlaconym, ale po prostu zdzewna zwobiony. Maig, tesz by te Krucyfixy iednakie we wszystkich Cellach. Obraz także Panny Najswiętszej na karcie malowany, naywięcey wzwyż na pultokoi bydź ma, na bokach ktorey dwa Aniółkowie albo inszych Świętych zmalowane bydź mogą, przez portaty iedne albo wysmiębnitey iakiey mistecznosci. Ściány w Celli maig bydź gote, nie obite, nietylko Obvaskami, ale tesz ani Obiciem ich iakiem z łobie' albo obitac' godzi sie. Nad to

Tymże Oltarzyku ma być zawieszona Kropildniczka gliniana do Wody Świę-
 nej. Głowa trypia na kawałce po prostu zmalowana, z napisem iakiem nabożnem.
 wiezchu Loszka kowona ciwniowa y Krzyż leżec ma zawsze zdzwona
 esto zwobiony. Zegarek ciekawy, jednakniekosztowny. Kalamarz w Celli Pioy,
 pievu do pisania pozwalamy. Jednak Kalamarz ma być procy, dvennia-
 albo gliniany. Odzwia do Komov y progi maia, być dvenniane, aby tym sn-
 ey Silentium przez zamykanie Cel niebyło przekazane. Przy Bveniarzu
 unnale, mogą zażywać Siostry iakowey do Nabożnsewa Książeczki
 ayświętszey Pannie, albo inszey iakiey do Nabożnsewa strážcey.
 Kuzynek, Olmáryek, Oltarzykow albo Szafek nigdy zamkiem albo kłotką zamy-
 niemaią, ale otwarte mieć maia, y w nich rzeczki chować tem umyslem, aby za-
 le gotowe były wszystko to co im do używania pozwolono jest, oddać w ręce
 elozoney gdyby o tym iczy wskazanie nastąpielo, y na to winne będą
 konnice stávac się aby affektow swoich albo zádzey do żadney rzeczy
 Resklaniály Stworzoney, aby go tym snadniey wsamym Panu Ieruzsie
 ubiencu ich Niebieskim pokłádac mogly. A iesliby ktorey z Zakon-
 e Pokvenni Obrázy iakie dawowali, niewedlug sposobu wyzey opi-
 nego, takowe Obrázy albo tym podobne ochędosewa nalezc maia do Stanz
 gmachow publicznych, iako to do Kapitularza, Refektarza, y inszych
 podobnych, co winne będą zachować pod kavaniem publicznem, ktore
 atka Pwyovsra naznaczy podlug potrzeby y wostwposoci swoiey.
 Gdy by Pwcelozone nad ten zakaz nasz wazyly sie pozwalac tych rzeczy

osob dzwonięcia na Godziny Dienne y Nocne, y na insze Klasztor
y Zakonne dzieła. **P** a v a g r a f f **P** i e r v s z y.

Ma być dwa Dzwony pomierney wielkości, takżeby sposobnie wnie dzwonić
sę na to naznaczone mogły, z których iednak ieden ma być większy, drugi po-
mniejszy, zawieszzone na wysokiem miejscu, żeby ie słyszeć snadno było: w ktore dzwo-
nie będą na Lutznia, y na insze godziny sposobem niżey opisanem. Także w kła-
stozie samym ma być dzwonek pomierney, któryby mógł być słyszany po
klastozie. Blisko zaś Człou ma być dwa Dzwonki albo Sygnalki.

S w i ę t a **V** r o c z y s t e to i e s t: **D** u p l i c i a **M** a i o v a y **M** i n o v a **P** r i m a e t s e-
c u n d a. **C** l a s s i s t a k n a z w a n e w **B** e n e d i a v z u y **R** u b y c e l l i n a s z e y n a **C** i e s z p o v
k t o r e y k w o c d z w o n i ę c i t r z e b a w o b a d n a d z w o n y. **I** e d n o d z w o n i ę c i e m a t w a c
t r z e t w o c h e n a d **P** u l k w a d r a n s a, t a k z e b y c z w o n n e t o d z w o n i ę c i e y z o d p o-
k a t e m s k o n c z y l o s i e w **P** u l g o d z i n i u.

Z w y c z a y n e **S** w i ę t a t o i e s t: **D** u p l i c i a **M** i n o v a b e d a d z w o n i ę c i t r z y
t a k z e w o b a d n a d z w o n y, k t o r e t a k z e d z w o n i ę c i e y **P** u l g o d z i n y n a-
k t o r e y s k o n c z y l o s i e p o w i n n o.

S w i ę t a n a z w a n e w **R** u b y c e l l i **S** e m i d u p l i c i a. d w a k w o c d z w o n i ę b e d a
t r z e k t o r z y d z w o n. k t o r e d z w o n i ę c i e t a k z e **P** u l k w a d r a n s a t y l k o t w a c m a.

D n i **S** e v y a l n e y **S** w i ę t a **S** i m p l i c i a a l b o **S** i m p l i c i s i m a n a z w a n e
t y l k o b e d a p o w i n n e d z w o n i ę c i e w e **D** z w o n m n i e y s z y, a d r u g i r a z w **S** y g n a l k i.
k t o r e s a a l b o b y ć m a i a, w **C** z ł o u z e a l b o b l i s k o n i e g o, a t o w c h o d z a c d o **K** o s c i o ł a.
a **L** u t z n i a, w **V** r o c z y s t e **S** w i ę t a i a k o s i e w y z e y r z e k l o w o b a d n a d z w o n y

czterykroć dzwonić będą, tak iako y na Nieszpov.

Winne Snięta zaś, tylko dwakroć we Dzwony, a potym w Sygnalki do Czworu
nić będą. Na początku Pierwszego dzwonięcia, mają być pobudzone Siostry
po Dornitawach, aby przez Półgodziny od Pierwszego, aż do Wtorego dzwonięcia
sposobiły się do Czworu.

Na Godziny Dienne, iako to na Pymę, Sevcya, Sextę, Nonę w
szostowy Dzwonek dzwonić mają, przez Psalm *Misere mei Deus*. Także
na Kazanie, krocy jednak tvoję.

Na Kapitułę, wtęże Dzwonek Klasztorny dzwonić mają, tym spo-
sobem: Dwanaście wazy uderzyć mają, wiejąc Sevony dzwonka, tak żeby
czyć mogli uderzenia iako Segaru, a potym tvoję przestawszy, Cztery wazy
tvoję zadzwonić, nielażąc iusz iako pierwey uderzenia, a to dla tego
aby poznawszy Siostry dzwonięcie na Kapitułę, przypominały sobie
sne Sądy Pańskie.

Wtęże Dzwonek dzwonić będą, gdy dla jakiey insey potrzeby Siostry z gromadzić
będzie trzeba, Szesc tylko dając znakow na kształt Segarowego dzwonięcia,
aby znać było że się na takie dzwonięcie same Profeski z gromadzić
a nie insze ktowe nie należą.

Na Silencyum podług Reguly dzwonić będą, wieden że dwu Sygnalkow przy Czworze
będących iako się wyżej vzeło, ktowe dzwonięcie tvoję
powinno przez dwonie *Misere* pozwolić mowiac, aby Siostry wszystkie
mogły mieć czas sposobny do zęścia się do Cel swoich, za znak Ostatni

nie sobie Dzwonicy to dzwonić. Także w tenże Sygnarek maia, za dzwonic
 przez Psalm De profundis, pol wymie na Solucyą, albo wzwyżanie Mil-
 eria y Mszy Pierwszey. Także na Medytacyę. Na Dysciplinę, w ten
 dzwonek dzwonic maia,

dyby ktova z Siostry z tego Swiata zchodzi miała, tedy przez Psalm De pro-
 fundis w tenże Sygnarek prętko dzwonic maia, aby się Siostry zchodziły y Du-
 icy Modlitwami nabożnymi w Breviaryu polożonymi Maiestatowi Baskie-
 zaleciety. Na Porzwoicenie Panny Nayswietszey trzy kroć na dzień Rano,
 obudnie y w Wieczor. y na Modlitwę za Umartłych godzinę w Noc,
 tenże Dzwonek dzwonic powinno beda.

W Dni Srezy, Maki Pańskiej maia, na Nabożenstwo, y do Refekta-
 kot atać Klekawkami, nie dzwonic.

W Który czas dzwonic maia, na Lutrznia, y insze Godziny Dienne.

Paragraff Wtóry.
 Według zwyczaju tej Prowincyey Polskiej od Swięta Baweltomiecia Swiętego za-
 rzy Lutrznia, powinno odprawować wpułnocy zawsze, aż do Swięta Boze-
 ta. Od Swięta zaś Bożego Ciata aż do Swięta Baweltomiecia dla matosci
 ten czas Nocy odprawować maia, Lutrznia przed Wieczorem, to jest po
 plecie.

Wyma mówić beda, z Powianke z rana, ktora, odprawinszy wynida, z Głowy y Ci-
 Quadvansy godziny wolnego mieć beda. Potym za dzwonią na Me-
 gya, ktora, przez Półgodziny odprawinszy w Milczeniu z Nabożenstwem,

zadzwonią na Tercyę, y niewychodząc z Choru, onęsz wespół Sextą odprawiają.
o Mszy Konwentualney będą mówić, Nonę. ale to tylko czynić mają
w Postne dni w Regule wyrażone. Winsze dni wolne od Postu mają mówić
po Mszy wielkiej Sextę. a Nonę po Gratias.

Należypow dzwonięcia czas będzie gdy winszych większych
ściółach dzwonięcie usłyszą.

Na Kompletę dzwonić będą po skonczeniu prac naznaczonych Siostry
poczekawszy Quadrans godziny przez ktory odpocząć mają. w Komplet
zais zadzwonią w Sygnalek na Salve Regina. aby wszystkie Siostry

styszawszy, osobliwie Konwiewski prace sobie naznaczone opuścić
wszystkie reszty na wzywianie Ratunku od Panny Najświętszey Maryi

Dobrodziejki y Opiekunki Zakonu Karmelitánskiego. Co powinny bez
dnych wymówek wykonywać. Potym Medytacyą przez Półgodziny albo przez

trzecią część godziny odprawiać. S akwystyanką ten Porządek w
nięcia powinna zachować, zwyczajnych czasow iako się rzekło dzwoni

na vorne godziny bez pytania się Matki Pryorysny.
Paragraff Szzeci:

W przygotowaniu się y Weściu do Choru.

Weyzawszy w Rubrycellę y obaczwszy co za Officium ma być mówione
vze, ostatni dzwonięcia znak usyszawszy, wszystkie Siostry z gromada

się na iedno miejsce nie bawdzo odlegle od Choru, gdzie na Kolana upadną
nabożnie mówić mają Veni Sancte Spiritus. z Gratia Actiones nostras

Potym w Milczeniu poydą do Człowu z nabożństwem, uważając że przed Maie-
 statem Boskiem stanąwszy, onemusz iako Oblubiencowi swemu część y chwa-
 winną oddawać mu maia, przeto stanąwszy wszystkie wpoyswodku Człowu,
 głęboką, naprzod uczynią Inklinacyą, albo ukłęką przed Najswiętszym Sakra-
 mentem. potym na swoich miejscach staną, y nieco w milczeniu modlic się będą,
 wzywając Maiestatu Boskiego pokornie, aby przez gorącą, Modlitwę z nim się łączyć
 mogły. Potym te ktorym będzie należało zacząć: **Rex Celsissime Clementissime.**
 Potym wstawszy z głęboką Inklinacyą, mówią **Pater noster, Ave Maria, y Credo,**
 Kiedy ie mówić potrzeba będzie staną twarzą do Oltarza powróciwszy. Za-
 częcie ktorey będzie należało **Deus in adiutorium.** zacząć Siostry znak Krzyża
 na się kładąc odpowiadają: **Dominus ad adiuvandum.**

Paragvaff Czawaty

Modesteyey, to iest przystoyney skromności ktora, Siostry w Chorze
 będąc, powinne zachować.

Onieważ Psalmodya y Officjum Boskiego odprawowanie iest powinność albo
 Abakana Anielska, iako dzieło na oddawanie chwały y czci wielu tytułow
 winney Panu Bogu naznaczone, reprezentujące wywrażnie Hierarchie Nie-
 nieckie, ktore ustawicznie przed Thronem Maiestatu iego Boskiego assy-
 miując onemusz wdzięczne y wieczne piśnie chwały oddają, przeto rzecz
 przystoyna y słuszną iest aby Zakonnice w Chorze na odprawowaniu Nabo-
 żeństwa będące przystoynosc y skromność Anielskiej podobną zachowy-
 wały Ogniem miłości Boskiej iako Serafinowie palając y siły wszystkie ciała

y Dusze na chwały Pańu Bogu oddawaniu zabawiąc. Dla tego stać za-
wsze mają w Chorze Oczy spuszcwszy ku ziemi, albo patrząc na Bweniaw-
aby nie miały żadney dystakcey w Nabożństwie. gdy sie zaś trafi w Chorze
stać bez Bweniawza, Ręce pod Szkaplczem trzymać mają, y w kolegiowia-
sie samym w sobie, żeby w Nabożństwie winną część y chwałę Bogu odda-
wały. Spiewając albo czytając godziny mają słowa wyraźnie wymawiać, kon-
formując sie Tonom Chorow. Niec aby gnusności, lenistwu, mieyscąc nie-
wały, mają wesołość nabożną pokazywać chwając Pańa Boga w wykonaniu
Cevemoniey do Chorow należących.

Mają bydz pilne y ostrozne, aby sie żadnych defektor y uszczerpkow w wy-
nowaniu onych nieznaydowało. a jeśli by ktora w czym wystąpiła, to iest: w czy-
niu albo spiewaniu, winna będzie zaraz uklęknąć w poyswodku Chorow, y kłęk-
dotąd, poki Prezydentka znaku nie da. także gdy w tych mniejszych rzeczach
ktowakolwiek z Zakonnice co wykroczy, ma na ziemi uklęknąć, y potym głębo-
Inklinacyą uczynić Matce Pryovysie, albo tey ktowa będzie Prezydentką
w Chorze. tych iednak defektor albo błędow żadna Zakonnica w Chorze popo-
wować niema, procz tey ktovey z powinności Vrządu należy.

Dla większego Pokoju y porządku, nakazujemy aby żadna z Zakonnice nieucy-
ła sie Kantu figuralnego, ani Księg takowych mieć sie im godzi; ale mają spie-
wać Chorowalem zwyczajnie, wywalając dobrze wszystkie Noty, y nie z nich nie-
wymuiąc ani przykając. Mają też w głosie zgłaszać sie wszystkie spiewania
aby przystoynie bez wszelakiey dyssonancey Chorow Officyowały.

vania żadnego w Chorze nie ma dopuszczać Matka Prynovysza, procz na Or-
 anach albo Porzytywie. do tego nie ma dopuszczać żadney Zakonnicy spiewać śmiej
 Psalmow albo czego inzego w Chorze, tak żeby mogła być słyszana od Świeckich
 ludzi, a to pod kawańiem ciężskiej winy, y pynaczą przez Miesiąc miesiąc a.
 Także w Chorze przesteregac ma Przełożona, aby nie niespiewano tylko co jest
 zwyczajiu Zakonu naszego.

dy się trafi ktory z Siostv ze dla zabawiakich w Chorze Nabozeństwa albo
 Officium odprawnio niegdzie mogła, takowe mają się stawać o to, aby na miej-
 scu sposobnym Officium odprawniely z Nabozeństwem bez wszelkiej dystrakcyey
 albo przekazy rozmawiania, y tym podobnych zabaw.

Paragraff **P**iąty.
Godzinach **K**anonicznych.

Olwinum Officium odprawować mają, podług Bweniarza Karmelitańskiego y
 Rubycelle, a to w Chorze przed Najswiętszem Sakramentem, do którego odprawnio-
 wania są obowiązane pod grzychem Śmiertelnym wszystkie Zakonnice Pwofeski
 Velum noszące, a to podług zwyczajiu Kościoła Ści^o, mają tedy na każdy dzień
 odprawować Intrenie, Pwymę, Teycy, Sexte, Nonę, Nieszpor, y Kompletę, a
 gdyby ktora z Zakonnicy miała opuścić cokolwiek z tych godzin, y była o tym swia-
 dectwem przekonana, ma ponosić kawańie ciężskiej winy przez dwa dni, albo
 swięc przez ieden dzień jeśli by tylko podeyrzana a nie przekonana swiade-
 ctwem była. Także kawańie być mają, Siostvy Konwiewski jeżeliby opuszczały
 Lacięzwe swoje podług Reguly. **O**fficium małe Najswiętszey Panny gdy się

w Chorze nie będzie odprowadzono, winne będą Siostry Nowicye z Matką M
stczynią, na miejscu sposobnym odprowadzić. Tymże sposobem każda Zakoni
nica powinna słuchać Mszy Świętey na każdy dzień, iako Regula vosto
zuie pod kawałkiem cięższej Winy.

Pravoglav S zasty.

V czy y pokazuje co w Chorze śpiewać a co czytać ktorych czasow ma

Naprzod w Święta Vvoczyste y od Kościoła nakazane, tudzież w Ś
ta nazwane Duplicia minora, będą śpiewały Hymn. Te Deum laudamus
y Benedictus. W Dzień Nawodzenia Pańskiego Inwitatoryum Hymn, y
Pierwszy Nocturn, Se Deum laudamus, y Benedictus. Msza Święta
śpiewana ma być na każdy dzień, osobliwie w Święta Zakonne. Sakze
cya ma być śpiewana w dni Vvoczyste y od Kościoła nakazane y innych dni
niektorych, gdy się będzie zdawało Matce Pryorysiec. Wtesz dni albo tym
dobne Mieszpov y Kompletaria, będą śpiewane. Salve iednak na każdy
dzień śpiewaniem odprowadzować przystoyna rzecz będzie.

w Wielki tydzień na Lutznjach ciemnych maia, śpiewać Psalmy y Lamentacy
tacye, także Benedictus z swoją Antyfoną, ostatek czytać odprowadzając, iednak
iednak w zetelnym y dowyrozumienia snadnym, z przystoyną Pauzą, ktorą
y innych czasow zansze zachować przystoynie potrzeba.

Pravoglav Siodmy.

okazuje kiedy Siostry stac, albo siedzieć maia, w Chorze będące.

Naprzod na Lutznjach dokąd się nieskonczy Inwitatoryum, albo Venite

Multemus y Hymn. także gdy Benedyctye na Lectye daia. także gdy Ewangelię
 czytają, a sz do słow Et reliqua stać powinny wszystkie Zakonnice pro-
 także ta ktora mowi Kapitulum, Ovacya, ktora Lectye czytają, Kalendarz
 profecye, y te wszystkie ktore pojedynkiem co czytają, albo zaczynają, w Chorze, to
 zawsze odprowadzić stojąc.

Salmy zaś mówiąc, iedną Stworą Chorą na ktorey ma być Hebdomadaryo,
 stać wieder Psalm, a druga ma siedzieć, ktory skonczywszy tą Stworą na
 Chor będzie ma siedzieć, a druga powstać, y tak na przemianę zawsze
 odprowadzić, tak w Lutznia iako insze godziny Nieszpor y Kompletę.
 mają iednak siedzieć a sz w Pul Wieższą pierwszego Psalmu. na Glovia
 u każdego Psalmu ma wszystek Chor powstać, y Inklinacyę, zwyczajną
 zrobić, co ma być bez kolotania y romowu żadnego. nad to wszystek Chor ma
 iść przez Hymny, Cantica, iako to Magnificat, Benedictus, Nunc dimittis, De-
 um laudamus. Laudate Dnum de celis na Lutznia, przez Symbolum Świę-
 tanżego na Prymie; przez Officium matie Panny Najswiętszey Maryey.
 iedząc zaś odprowadzić mogą, Psalmy Graduales. Officya za Vmawle. także
 Profecye albo Epistoly przy Mszy Świętę czytają, gdy Kalendarz albo
 Martyrologium czytają. Lectye na Lutznia. mają iednak ostrożnie być
 wstawać albo siedzieć przyidzie Chorowi wszystkiemu, żeby to wy-
 nwały bez kolotania, Strepitu, ale cicho y przystojnie.
 akonnice ktore dla Starości albo niesposobności zdwoia stać w Chorze niemoga,
 siedzieć mogą, opowiedziawszy się iednak Matce Pryovysie, ktora ma
 w tem dyskretna. y wszystko spowządzać powinna w miłości Siostrzynskiej

iako należy prawdziwym Oblubienicom Chrystusowym.

avagvaff O smy.

Inklinacyách

Inklinacye czynić powinny Zakonnice na Krzyż wáce zlozwszy pod Szkaplczem, skłaniaiáco głowá ku zemi, takéby rękami dotykały Kolan. Pákonierz Inklinacye powinny czynić Zakonnice wszedшы do Chóvu y wychodząc z niego, také mowiąc **P**ater noster, **A**ve Maria, **C**redo. **S**udziesz wychodząc na poczynánie **P**sálmow, **A**ntyfony y inszych rzeczy, na **G**loria Patri, také ász do słow, **E**t Spiritui Sancto. **N**á Wiewsz také **S**it nomen Domini benedictum. **W**e **M**szy **S**więtey na **G**loria in excelsis Deo, ná słowá **C**ratia agimus tibi, také ná **A**doramus te y **S**uscipe deprecationem nostram; w **K**vedzáis ná słowá **S**imul adoratur, také máiá, czynić Inklinacyá przez **C**onfiteor ná **P**rymie y **K**omplecie, dokąd sie nie skonczy **A**bsolucya, taiest **O**vacya, **I**ndulgentiam, **a**bsolutionem etc: **N**ád to Inklinacye máiá, czynić ná **P**vincypálné **O**vacye **S**więte, o keowych sie **O**fficium odpwánuie, y trváć sklonione máiá, ki sie słowá nie skonczy. **P**ev **D**nuń **n**vum **I**esum **C**hrístum, ná **I**ezus y ná imie **M**árya, také y w **O**vacyas ná **R**etribuere, máiá také czynić Inklinacye w podkáníu albo zinszey okázney przemiáiąc mimo **M**átkę **P**ryvovyszę, albo **S**ubpovovyszę.

avagvaff **D**ziewiąty.

Genuflekcyách, to iest: kiedy ná **K**olána kłękáwszy máiá **P**reces, albo **M**odlitwy odpwánowáć **Z**akonnice.

Przez wszystkie **A**dvent y **C**ztydziestodniowy **P**ost kiedy **O**fficium iest de **G**loria, také nádi wszystkie **S**uchedniowe y w **V**igilie od **K**osciola nákazánie

Za maia, Genussexye, to iest: Vpadnięnie na Kolana w Czlowze mowiac Peces, to
 est Modlitwy w Breviaryu tak na Intznią iako y na insze Dzięgne godziny
 oznaczone, a sz do Oracyey. tak zę gdy Psalmy Penitencyalne, **Letanye**; tak zę
 w **Invitatoryum** na Intznią, **Wiesz** mowia: **Venite adoremus et prociadam.**
 Wedo gdy spiewaia: **Homo factus est**, maia upadac na Kolana. **Sakre**
Hymny zaczynać beda: **Veni Creator Spiritus. O Vux aue spes unica.**
ue Mavis Stella. Veni Sancte Spiritus. Salve Regina wdni **Sevyalne**
 częc zęc maia, y w **Świgtę**, opocz **Niedzielných dni** y **Sobotnich**, wktowe
 zęc zęc maia, **Salve. Discipliny** tak zę kleczęc czynić powinne. **Kulpa**
 zęc tak zę powinne klekząc y zięmie pocalowac. to sz powinne czynić pro-
 zęc **blagosławienstwa** na **Duchowne Exercycya** od **Matki Pvyorvszy**. Owszem
 zęc gdy sie im **vormawiac** trafi albo **prosić** czego od **Matki Pvyorvszy**.
 tak zę powinne na **Kolana** ukleknęc wszędszy do **Człowu** przed **Nayswiętszym**
Sakramentem, co zęwsze maia **nykonywac** gdy sie **ktovey** trafi **przechodzić** mima
Nayswiętszy Sakrament.

Rozdział Dzieniętnasty.

Hebdomadavyey ktova ma **Człow** **vegovac**.
Hebdomadavya ma bydz **znaczone**, ktova **wkazdy** **tydzien** ma **zaczynać** **godziny**
wszystkie, od **Intzni** **zaczęwszy** a sz do **Komplety**; tak zę **Antyfony** ma **zaczynać** na
Magnificat y **Benedictus**, **mowic** **Kapitula**, **Oracye** **Peces**. tak zę **Salve** zę-
 zęc na **wszystkich** **godzinach** **procz** **Komplety**. na **Komplecie** **bowiem** **maia** **into-**
nowac albo **zaczęc** **Kantovysze** **Salve**. tak zę na **Intzni** ma **dawac** **Benedy-**
ctę na **Lekcyę**, **procz** **ostatney**, ktora **powinna** **dac** **Hebdomadavya** **przeszlego**

tydzień, albowięc Matka Subprowysza, gdyby Matka Prowysza Lectyą czytała sama, wktory czas Człon wszystek ma powstać, y stać dokądby Matka Prowysza nieusiadła w miejscu swym. Tęsz Hebdomadarya ma zacząć Benedyctyą Stołu w Refektarzu y onę odprawować, także y Gratias czynić Obiedzie. nąd to gdy niebądźie w Człowie Matki Prowyszy y Subprowyszy tęsz Hebdomadarya ma odprawic Confiteor y Benedyctyą dać. Znak zaś na poczęcie Nabożenswa pod taki czas, ma dać ktowa z Zakonnictwa Profesyą, y godnością.

W Święta Woczyste wszystkie Matka Prowysza powinna czynić Officyum, to iest: w Człowie prowo Święt Nawodzenia Pań Jezusowych Smartnych wstania Pańskiego y Świętecznych Święt, wtakowe albowiem Smarta powinna Officyum czynić pierwszy dzień Matka Prowysza. Wtorego dnia Matka Subprowysza, y tak potem koleją według Starszeństwa Siester ma Starsze wogować w Człowie przez zupełne Oktawy takowych Święt. Zaś w Niedzielę Wielką, we Czwartek w Piątek w Sobotę ma Officyum czynić Matka Prowysza albo Wikarya wiey niebytności.

Rozdział Dwudziesty.

Kantowyszach y Powinnościach ich.

Kantowysze także mają być deputowane na każdy tydzień dwie, z ktorych jedna ma stać po iedney sevonie w Człowie, druga po drugiej, y zacząć Psalmy gdy koley na każdą z nich przyidzie, ktowe to Kantowysze mają być w Człowie czworne y wspanianiu y w odprawianiu Nabożenswa, żeby Szworow zwoznych nieczyniely. Powinne nąd to Hymny zacząć y Benedicamus spiewać

osem swzednim przystoynym, ani nazbyt nisko, ani nazbyt wysoko, y przeserzegac
 by z Pausą przystoyną, y powaga, wszelką, bez zbytniey przestoki y dyssonancy-
 Officium sie odprawowalo. Gdy zaczynać bądzie cokolwiek w Czowze Kan-
 wysza, ma powstać, y w miejscu swoim albo Sedyey stojąc zacząć, oprócz ie-
 Świąt Wroczystych y od Kościoła nakazanych, także tych ktore Rubricella
 Duplicia. Ma iova, wte albo wtem dni powinne będą wyścić na poyśwodek
 owu obiedwie Kantowsze, y tam zaczynać Hymny, Psalmy, Inwitatorya na Lu-
 zni, y insze tym podobne na wszystkich godzinach Nieszporze, Komplecie.

Rozdział Dwudziesty Pierwszy.

Antyfonowych.

Antyfonowe (to jest ktore Antyfony mają, mówić w Czowze y Responsowe
 Świąt) bydz także na każdy tydzień napisane y naznaczone na Tablicy. Ich
 powinność jest Antyfony mówić w poyśwodku Czowu, y Responsowe wystąpiwszy
 Szwodek z wielką Pokorą, y Nabożenstwem, bez Śmiechow y wszelkiej dysolucyey,
 czyzy gdyby sie iaką w nich dysolucya pokazać miała, karane bydz mają, podług
 Matki Pwyowszy.

Rozdział Dwudziesty Wtóry.

Powinnościach Lektowszy.

tydzień ma bydz Lektowsza naznaczona y na Tablicy napisana, ktorey po-
 winność jest w Kościele czytać Martyrologium; także w Refektarzu do Stolu, do
 niadu, y do Wieczery albo Żywoty Święte, albo inszą iaką, nabożną Księgę, po-
 dyspozycyey Matki Pwyowszy. Gdy tedy czas bądzie w Refektarzu czytać,
 w poyśwodku Refektarza ma uczynić Inklinacyą, głęboką mówiąc: Tūc Domne
 nedicere. y otrzymawszy Benedykcyą, ma iść na Pulpit, y stojąc ma sie prze-

188
zegnac mowiac: **I**n Nomine Domini Nostri Iesu Christi Amen. a potym siada
ma zaczytanie, tytuł wprzod Rozdziału, albo ktoreykolwiek inszey Lekcyey
prze czytawszy, także ierliby z Pisma czyta iey przysilo, koncząc Pierwszy
Rozdział ma wrec: Następnie Rozdział taki a taki, tey a tey Księgi, czytając
ma zaczytawszy pokinięda znaku Przelozona, a gdy iuz znak dany będzie, ma
mowić stawszy: **Tu** autem Domine miserere nostri.

Na każdy dzień będąc
powinna ieden Rozdział przeczytać z Konstytucyey. w Piątki zaś ma czytać
Regulę zupełną do Stolu. tymże sposobem y temisz Ceremoniami powinna
będzie czytać do Wieczery. w Post iednak gdy Siostry usiąda, Lektorysa
ma iść na Pulpit, y stojąc ma mowić: **I**ube Domne benedicere. ktorey Hebdomada
domadawya odpowie: **D**ivinum auxilium maneat semper nobiscum. wszystkie
zaś z tym wreką **A**men. potym zaczytanie, a gdy Przelozona da znak
powstawszy wrecze Lektorysa: **B**enedicite. ktorey odpowie Hebdomada
Iavitor omnium bonorum **B**enedicat **C**ollationem Ancillarum suaviter
Odpowiedzą, z tym wszystkie: **A**men.

Matka Mistwzyni Nonicyek, sposobnieyszym nakazie mowić na początku
Komplety: **I**ube Domne benedicere. także Lekcyę w **O**fficjum małym o Nays
Pannie czytać wskazie. **M**atka zaś Subpwyogysza, albo wiec Kantowysza
przednieysza, wosporządzi y nakazie. **L**ekcyę czytać w Lutrznią wielką w **H**łoz
tym Siostrvom ktore lepiej czytać będą, umiały, od mlodszych zaczytając.

Rozdział **D**rudziesty **C**zwrci
Oniektorych Ceremoniach y Powinnościach należących do **C**zoru, przy
odprawianiu Nabozenstwa.
Prawda **P**ierwszy.

Pokazuje Sposob spiewania **Salve Regina** na **Komplecie**.
 Każdego dnia według **Bremiarza Karmelitańskiego** dyspozycyey, na **Komplecie** ma
 być odprawione **Salve Regina** etc: kawa, **Antyfonę** maia zacząć **Kantowysze** wy-
 szedzą na **poyszrodek Cłovu**. **Przed** zacząciem iey, **wostatni Psalm** przed **Hy-**
mem dwie **Novicye** od **Matki Miseryzniey** na to **naznaczone**, uczyniwszy **Inklinacyę**
głęboką, **poydą** y **zadzwonią** na **tyś Antyfonę Salve**, aby **usłyszawszy dzwonię-**
nie wszystkie Siostry zerzły się do **Cłovu**, **osobliwie Konwiewski**. **Potym** **gdy** **czas**
zaczęcia, **te** **dwie Novicye** **wzma** **Kierce** **z** **Swieczami** **zapalonymi**, **zgo-**
wane **od Zakystyanki**, y **wyszędzą** **z** **ziemi**, **w** **poyszrodku Cłovu** **Inklinacyę** **głęboką**
przed **Najswietszym Sakramentem** **uczynią**, a **potym** **stana** **z** **ziemisz** **na** **przodku**,
jedna **po** **ředney** **Stronie**, a **druga** **po** **drugiey** **Stronie**, **trawza** **obwoćinszysie** **ku** **Wielkie-**
mu **Oltarzowi**. **Za** **tym** **gdy** **Kantowysze** **zaczna** **Salve Regina**, **miszą** **inklinacyę** o-
dwie **uczynią** **przeciwko** **Oltarzowi** **Wielkiemu**, **także** **y** **Cłov** **wszystek** **w** **dni** **so-**
łeczne **y** **Niedzielne**. **W** **insze** **zaś** **dni**, **tak** **Cłov** **iako** **y** **te** **ktore** **zaczynaia** **Sal-**
ve Regina, **y** **te** **co** **Kierce** **trzymają** **pokleknac** **maia** **na** **poczęciu** **tey** **Antyfony**; **y**
potym **wszystek** **Cłov** **zaś** **ma** **pokleknac** **na** **Słowa**: **Et spes nostra Salve**. **Potym**
zaś **przydzie** **do** **Słov**: **Et lesum benedictum**. **także** **O** **Dulcis** **Virgo** **Maria**.
wszystek **Cłov** **trawzami** **się** **spólnie** **do** **się** **obwoćinszy**, **głęboką** **uczynią** **Inklinacyę**,
konczywszy **Antyfonę** **y** **Owacyę**, **Hebdomadaryę** **zacznie** **Asperges me**. **y** **potym**
przydź **pokropiwszy** **ziemię** **przed** **sobą**, **pokropi** **wszystkie** **Zakonnice** **od** **starszey**,
Evāney **veki** **poczawszy**. **Wodę** **Swięconą** **trzymać** **albo** **nosić** **z** **Kocielkiem** **ma-**
Novicya **na** **to** **naznaczona**. **Także** **gdy** **skonczą** **samę** **Antyfonę** **Salve Regina**,
co **trzymają** **Kierce** **maia** **spiewać** **Wiersz**: **O** **va** **pro** **nobis**. **Cłov** **odpowiada**:
Et digni **efficiamur**. **potym** **O** **vacyę**. **y** **tak** **się** **konczy** **Komplet** **według** **dyspo-**

zyczey iako sie vzešlo Breviarzà Karmelitánského.

Pavágvaff Mtovy.

Antyfonách w Swiétà Vvoczyste, y začynániu ich.

Antyfony ná tydzień przed Navodzeniem Pańa Ierusalemym, tak ná Lutru w Laudes, iako y ná Nieszpovách májá počynác Stávsze Zakonné, to ies pievnszà Mátka Pvyovyszà, dvugà Mátka Subpvyovyszà, y potym druhé dlug Stávszyny, ktové tak začete má wzystek Ctov seguirováć y konczy Sosz w Vvoczystáci Swiát wiékszých powinne bedá zachovyváć Zakonné násze w začynániu Antyfon, osoblivie ná Laudes y ná Nieszpovze w edevemoniali Karmelitánského. **K**antovyszà iedná Stávszà má wczesná przed začéciem obwieścić przez Inklinácýá též Zakonné, ktová má začéć Antyfon, intymuiác iey počátek Antofony ktová začáć má.

Pavágvaff Svzeci.

Spievániu Kalendy w Wigiliá Navodzenia Pánského.

Wigiliá Navodzenia Pańa Ierusalemym náznáczyć bedzie powinná Mátka Subpvyovyszà Sioševú zelosém dobým, y ktováby dobze spieválá, ná spievániu Kalendy w Ctovze w Pvyomú, ktová gdy čas przyidzie stánie w poyszvodku Ctov ze dniemá dvugiemí Kievec y Swiece ná nich zápalone wvécce tvzymájá, ce, z wšelkú przystoyností y Naboženstvom; Akcentem Karmelitánském spievá bedzie Kalendá, a przystepuiác do slov **In Betelem** ctovyszým glásem pod Dyvektovium Ctovy tesz slová začnie, ná ktových začéćie Sioševy vszý w Ctovze stoiáce upádná ná tvarzý svoje przed Máiestatem Pánském, díe iác Pańu Bogu zá takové dobvodzieystvá, y tvváć bedá doká ná znáku Pvytoržóna powstánia. **S**e zá Sioševy ktové Kievec tvzýmáć bedá y w Lektovysz

ską Inklinacją przeciwko Wielkiemu Ołtarzowi skłonwszy się uczynią. Po-
m skonczywszy Pymę, szczęśliwych Świąt sobie powinszują, wszystkie Siostry,
Młaki Prowyszy aż do wszystkich, y prosząc wzajem jedna drugiey odpu-
żenia za zły przykład, y zalecając się Modlitwom jedna drugiey gożąco.

Pravagvaff Czwaroty
Processyey w Dzień Gromniczney Najswiętszey Panny.
 Dzień Gromnic wzięwszy Świece z Rak Oycy Spowiednika spiewając Wiersze według
 wzgądku w Dyrektoroyam Karmelitańskim wyrażonego y Antyfony, poydą z Processyą
 wiod do Kaplice Najswiętszey Panny, a z tamąd także aż do Choru, gdzie
 onczą Processyą. Tymże sposobem uczynią Processyą w dziedzielnicy wietny,
 emając Antyfony y Wiersze albo Responsorye w Dyrektoroyum wyrażone.
 Stępną Słodę także przyimają Popielec u Okienka gdzie Komunią Świątą
 y od Młaki Prowysze zaczynszy, aż do młodszych wszystkich.

Pravagvaff Piąty
Umywaniu Nog Siostrvom w Wielki Czwartek.
 przed Lutznia, ciemną Młaką Prowysza, albo iey Namiestnicą odprawi Świąto-
 Ceremonia, umywania Nog Siostrvom, z wielkiem Nabożentwem y Pokorą, według
 moniatu Karmelitańskiego. Przeto skonczywszy Ewangelią, przepasze się tu-
 nią y z nią, insze dwie albo y więcej dla postugi, tuwalnie y Ścierki trzymając,
 Siostrvom umywać będzie z Pokorą, zaczynszy od starszych, y Noga jedną u-
 szy y utarwszy z Pokorą, pocaluie. co wszystko według Ceremoniatu odprawiny
 czeniu się rozeydą. Młaką jednak ostrożnie bydz w odprawianiu tey Świątey
 moniey, to iest, aby przy Świecach albo w pół zakrywszy Okna odprawiana była.
 e Mszą wielką, spiewaną w Świętą Woczystsze, gdy zacząną Agnus Dei

iedną z Nowicyuszek od Matki Mistrzyniicy naznaczona, weźmie Kuzyn
albo Pacyfikat na to zgotowany, y z przystoyną veverencyą zacząwszy od
Matki Pryovyszy, da Siostrvom do Pocalowania, wprzod na prawey Stronie,
potym na lewey stojącym, co odprawinszy, y uczyninszy głęboką Inklinacyę
stanie na swoim miejscu.

Rządzący Szosty.

○ Cevofevayuszkach, albo tych ktowe Kierce noszą z Swiecami na nich
zapalonemi.

W Dni Swięte te to Akkoliki albo Cevofevayuszki powinny w Pr
cefsyach na Salve nosić Kierce z Swiecami na nich zapalonemi, także
w Deum laudamus. Benedictus y Magnificat. oczym szerey potrzeb
Cevemonial czytać Karmelitański. Wodę Swięconą, także w Kocielku iedn
znich nosić powinna na Aspeges me: et.

Rozdział Dwudziesty Czwarty

○ Spowiedzi y Komuniey Swiętey.

Zadna z Zakonice niema się poważać Spowiedzi czynić przed inszem
planem pwoz Oycą Spowiednika Klastrovoni swemu naznaczonego, a to po
kavaniem ciejszey Winy przez dni dziesięć. Opwoz gdyby tego potrzeba
była, co iednak z pozwoleniem Matki Pryovyszy, Subpryovyszy, y Siostr dys
tnych bydzi by miało. Onszem z pozwoleniem Oycą Wielebnego Prownicyala
albo więc wniebytności, z pozwoleniem Oycą Wielebnego Przeova.

Podług iednak Koncylium Sydenskiego niemaia zabvniac czasow penit
Przełożeni y Przełożone zobcych niektovym Pannom Spowiednika gdyby t

zebowała ktowa z nich, co iednak ma bydź zwiadością Matki Pryoryssy y
 tych dyskretnych Sióstr, y z pozwoleniem Wielebnego Oycy Przewo. O cieć
 Spowiednik zaś ma zarazem Spowiednika pobożnego, ktowyby Duchowny pożytek
 mógł w Duszach ich obfścić. osobliwie ktowego z Oycow Iezuitorow na takie
 wyznawć zwyczaj iest.

Wszystkie Zakonnice w każdy tydzień Spowiedać się przed Spowiednikiem
 oboim powinny, ktowy to Spowiednik ma bydź pobożny, bez żadney zma-
 ny podeyzwienia, ani mu się godzi na inszym miejscu Spowiedzi słuchać
 w Kwaty żelazney y plotnem dobrze okrytey, pod kawańiem utwaty Wzre-
 tey zaś ktowa się Spowieda, pod kawańiem utwaty miejsca y głosu.
 oskarżniemy Matce Pryoryssie pod kawańiem cieśszy Winy y inszym
 onnicom, aby mając znak słuszny podeyzwania iakiego albo niebyteczney
 uczynności y nieprzystoyney zabawy ktowaby ztąd nastąpiła, zniosła.
 dwugiem i trzem a albo czterema Sióstrami przednieyszymi, onym to o-
 działa, aby obwieściły o tym Przelozonym (iako się wzetelniey w Ro-
 ale o Pisaniu do Supervorow powie) aby temu zabiegaly, iakoby zmarza-
 nie padła na Klasztor, y Scandalum na Zakon Sęy. Sudziesz aby Sumnię-
 czenie wszystkich zostawało y sława dobra dla przykładu dobrego bliźnich
 uszczona była. Przeto znaki podeyzwienia takiego mają pilno uważać;
 aby się wszczęło, albo przeciwko Oycu Duchownemu ich Spowiednikowi,
 przeciwko Matce Pryoryssie, lub przeciw ktoweykolwiek z Zakonnice, lub prze-
 obecemu ktowemukolwiek, y to wszystko pilno uważynszy y wostropnie, o-
 mić Przelozonemu będą, powinny.

Kommuniey Świętęy Swykwoc w Tydzień wszystkie Zakonnice przystę-

powiać maia. to iest w Niedzielę, we Swoę y w Piątek. Także w Święta insze
od Kościoła nakazane, albo insze znaczniejsze, a osobliwie w Święta Zakonnice
opuszczwszy iednak we Swoę y w Piątek Komunię Świętą w ten Tydzień
w ktoryby dwoie Święt takowych sie trąfילו.

Każda Zakonnica może do Komunii Śwęj przystępować we dni Święte arob-
nych Pátronow y Świętych swoich, wszem y inszych dni podług gowarosci
Ducha y Nabożenstwa sobie od Pana Boga udzielonego. Przeto każdego dnia
powinien Ociec Duchowny Spowiednik otworzyć Okienko dla Najswiętszego
Kwámentu, aby odpowiaet Komunię Śwę te ktore będą miały wola przystąpić
do Najswiętszego Sakwámentu.

Senza Spowiednik albo Ociec Duchowny starać się ma pilno o pom-
żenie w Sześciu Zakonnice Nabożenstwa ku Najswiętszemu Sakwámentowi
ktory iest Szwadkiem skutecznym do złączenia ścisłego Dusz ich z Panem
Bogiem, a do podania im wnętrzney uciachy na wygnaniu Świata tego będą-
cym, dokąd nie złączą się z Oblubieńcem swoim Niebieskiem Iezusem Chry-
stusem. Przeto acz nie obowięzujemy w wszystkich Zakonnice do Komunii
Świętey nad Trzy dni w Tydzień; nie chcemy iednak pływować tych ktore
sobnieysze są do częstszego używania Najswiętszego Sakwámentu, wczym
iednak bázrnemu rozsądkowi y dyspozycyey podlegać powinny Oycá swego
Duchownego. Napominamy Zakonnice aby pomniały na słowa Pawła Świętego
mowiącego do Rzymian: Ten ktory pozyna, niepozynwającym niech nie gawdzi
nie
aktowy pozyna, pozynwającego niech nie sądzi. a ktory pozyna, Panu pozynwającemu
dzięki bowiem czyni Bogu. y ktory nie pozyna, Panu niepozynwającemu
Bogu. żaden albowiem znas sobie nie żyje, a żaden sobie umiewa.

dy czas będzie Komunii Śśey, zgomadzą się wszystkie na za dzwonienie
 dzwonek mały do Kapitulawza albo do Choru, y przyszedszy do Okienka
 Komunii Śśey Spowiednik wrecze *In Nomine Patris et Filii et Spiritus sancti.*
 tym pokłękawszy wszystkie y nisko skłoniwszy głowy ku ziemi mowić będą
Confiteor Deo etc: Potym Kapłan mowić: *Misereatur.* y zaś *Indulgentiam.* Po-
 tym mowić ma: *Eccce Agnus Dei, Eccce qui tollit peccata mundi.* Na ktore
 wprost klęć maia, na Nayswiętszy Sakrament patrząc zakonnic.
 bedzieli się zdało Oycu Duchownemu może przemowę krotką do zakonnic
 ić, dla wzbudzenia w nich większego Nabożństwa. Potym każda w Pier-
 sie uderzając po trzykroć wrecze: *Domine non sum digna.* anie nie ie-
 godna. z atym przystępować będą do Komunii Śśey porządkiem począ-
 od Matki Pryorowsy aż do inszych. Wela spuścić maia, aż do Oczu.
 kapłan podając każdy z nich Nayswiętszy Sakrament Okienkiem mowić: *ov-*
Domini nostri Jesu Christi etc: Przyjąwszy każda z nich Nayswiętszy Sakrament,
 z adkiem swoim iść ma do wzięcia Ablucyey zgotowaney na miejscu nazna-
 onym w Kielichu Skłanem albo Cynowem. Skończywszy Komunię Śśę, Kapłan
 mowić: *Ostende nobis Dne misericordiam tuam.* t *Salutave*
 da nobis. Potym wacya o Nayswiętszym Sakramencie mowić, ktora
 skonczy, Matka Pryorowska zaczyna: *Nunc dimittis.* a Siostry konczyć
 Potym za daniem znaku wynida z Kapitulawza. Maia iednak stawać się
 po Komunii Śśey twały nosobności y bogomyślności, uwarzając iż to
 czas naykosztowniejszy y naysposobniejszy po Przyjęciu do przybytku
 swego Oblubienica Niebieskiego, na uproszenie sobie łaski obfitey od niego,
 wron nadprzyrodzonych, y na przyjęcie ich przystoynne.

Ktoby zaś Siostra opuściła bez Licencyey Spowiednika Spowiedz y Kom
munię Świętą w każdym Tydniu tak iako sie rzekło, ma ponosić kavanie wię
ciejszey.

Chore Siostry gdy znacznie poczynaia, chorzec, powinne sie beda Spow
dać iak nayprędzey w Kwaty iesli rzecz będzie podobna, y tamże Komunii
Świętą odprawnią. a gdyby wdalszy czas Chorożą zložone byly, w Tydzien
namniey var Spowiedać sie maia, y Komunikowac. A iesli by byla potrzeba
zeby Spowiednik wszedzsy do Klastrova sluchal Spowiedzi Chovey, pod ten czas
mogą y drugie Chove onemusz sie Spowiedac, lubo nieodnich byl nerwany, y
Komunikowac, lubo by przed tym dniem Komunikowaly. Pilno przestwagać
będzie powinna Matka Prowysza, aby żadna z Siostw chowych z tego zwiast
przez Wiatku niezszła, lubo by, przed tym dniem albo dniem Komunikowal
Przeto gdy sie Siostry Chove beda Spowiedaly, albo Komunikowaly w Infirmaryey
Ociec Duchowny Spowiednik ma sluchac Spowiedzi Drzwi otworzynszy tak
zeby byl widziany od inszych. A gdy czas przydzie Komuniey Matka Prow
ysza zgomadzisz inszych Osm Zakonnic Starszych, Swiece trzymajac w ręku
zapalone, w prowadzą Kapłana w Komzy y Stola przybwanego Nayswieższy Sa
krament w Pusecz, lub w Kielichu nakwytym niosącego, mowiac Psalm cichym głosem
Miserere mei Deus. przed ktowymi Zakonnicami Krzyz ma niesć Zakwys
anka. Wchodząc do Infirmaryey Kapłan mowi: Pax huic Domui. Zakonnice o
powiedaię: t omnibus habitantibus in ea. potym postawi Kapłan Nayswieższy Sa
krament na Oltarzyku na to zgotowanym w Infirmaryey, okrytym Tunialni
ochędzią, gdzie tesz ma byc Naczynie dla Puryfikacyey przystoynie na
towane. Potym Woda Święconą pokropi Chora, a Zakonnice beda mowic: Spe

Domine etc. z atym Chora ma mowic Confiteor. a iesliby ona sama niemozla.
 dy insza ma za nie mowic. potym Kaplan mowi Misereatur. z atym
 dawszy Najswiezszy Sakrament wrake Kaplan mowic bedzie: Ecce
 Agnus Dei. etc. Potym trzykroo Chora wiersi sie uderzajac wcz
 mine non sum digna. etc. dawszy tedy iey Przenajswiezszy Sakra-
 ment Kaplan mowi Wiesz O stende nobis etc. y Cwacya o Najswiezsz
 sakramencie. a potym Benedictio Dei Omnipotentis. etc. Amen. Wvoo
 potym Kaplan tym ze porzadkiem iako sie wyzey vzeklo do Kosciola

Rozdział w Dziesiąty Piąty

Zakwystyance.

Zakwysta ma byc blisko Kosciola wygodna y wczesna, ktora ma Zakwysty
 zawiadowac y wopiecz swoiey miec ma wszystkie ochędostwa do Kosciola
 Oltarzow nalezace, starajac sie pilno aby ochędoznie y zwiększa, ile moz
 przystoinoscia, wszystkie Sprzet Koscielny do chwaly Boga wszecm
 tego nalezacy byl zachowany. Przeto Zakwystyanka ma byc dowcipna,
 kladu dobrego, Pokovna, laskaiva, ktora by sie ledaczym nieztvbowat
 chajaca sie w ochędostwie Koscielnym, aby tym przystoiniey y pilniey
 ywala powinnośc Vrzędu sobie zleconego. Dla pomocy iednak ma iey by
 przydana Podzakwystyanka takze dowcipna, tvoskliwa o ochędost
 ielne y wszelki porzadek, y pobornieysza nad insze.
 Owinnosc tedy Zakwystyanki bedzie. Naprzod Oltarze obmiatac y ch
 tak zeby Prochu zadnego, Paiczyny, y inszego iakiegokolwiek Pluga stw
 ny nich sie nic nieznaidowalo, ktore to Oltarze maia, byc zawsze oky

zwieczchu po odprawieniu Mszy Stey. Obvusy y Szwalcnie żeby przystoynie z awst
y Antepedy były kollokowane, czyste, białe, niepomazane. Księgi Kascielne,
Mszały, dobrze zamknięte y wochodzonych miejscach polozone były. Tak
Kielichy, Kopywały, Bvusy, Puvyfikatorya, ma mieć w wielkim poszanowaniu
y ochwone, iakowa przynależy ochwona y przystoynosc chowaniu Naczynia
Svaszney Offiary Ciála y Krvie Przenaydoszrey Pana y Zbawiciela naszego
Iezusa Chrystusa. Inszy wzystek także Szprzet Kascielny ma mieć y chow
w wielkim ochodownie, aby każdy Czlowiek taką pieczą pilną widząc o rzeczach
do Chwały Boskiej należących, bwał ztąd przykład dobry, y pobudzał sie do
zabozenswa. Nad to powinna będzie przypominac Kaptlanowi, aby co
zien odnawiał Przenayswiętzy Sakrament Ciála y Krvie Pana N
ezusa Chrystusa. Gdy do Komunii Siostry przystepować będą, r
ic sie powinna o to, aby Swiece tak ustawione były, iakoby Siostry nie
yły widziane od tego ktowy ich Komunikuje.

✕ Dni Woczyste na oltarzu w Lutznia y w Nieszpov y Msza Swięta
nieśc Swiec powinna będzie stawiac y zapalac. w Swięta zaś nazwane
licia Minova y Semiduplicia Swiec dwie. w Insze zaś Swięta iako Simplicia
implicissima y Seve, iedne tylko Swiece postawi y zapali na oltarzu w
vnia y w Nieszpov.

oskiem y Swiecami tász Zakvystyanka zawiadonac ma, y niemi szafonac
z uszczebku żadnego, podług dyspozycyey Matki Puvovszy y potrzeby samej
akże Zakvystyance będzie należało, aby Woda Swięcona zawsze odn
iona była w dni Niedzielne. Na Swięta Woczyste także ma opatryć zeb
huvybulavz y Lodka z Kadzikiem pozazanie był zgotowany.

Na Nabożeństwo, to jest: na Iutrznią, y inſze Godziny dzienne, na Mſzę Świętą y na Kazanie z eby według czasu dzwoniono narażonego, pilnemu ſtaniu teyże Zakryſtyanki będzie należałe Sposobem wyżej opisałym w Rozdziału o odprawowaniu Nabożeńſwa w awagraffie **N**ewnym.

Wolno będzie Zakryſtyance rozmawiać z kielkolwiek przy Kwacie Kościelney w ſzem ani przy Kwacie do rozmow zwyczajnych narażoney, opócz potrzeby wielkiej y pozwolenia Matki Pwyowſzy, a to ani z Kapellanami, albo z inſzymi lewykami. a gdy ſie iey trafi monić dla potrzeby, y z pozwoleniem Matki Pwyowſze, ma prętko y krotkimi ſłowy odprawić takowe rozmowy, nie podnoſząc nigdy Ploena, tylko Kwata ma być odſtońona, a gdy by inaczy czynić ſie poważyła, ma być kavana; a jeżeli by ſie za trzeciem wazem nie poprawiela, z wzędu ſobie zleconego ma być złożona, a inſza na iey mieysce naſtąpi Bogoboyna.

Rozdział Dwudziesty zosty.
Modlitwie y Cwiczeniu Duchownym.

ie mniej poważne iako y prawdziwe iest zdanie **A**uguſtyna **S**tego, ktowy moni: Kto ludzi Zakonnych przy uczy ſie Modlitwie tym ſamym przyucza ſie przyspasabia zyc porządnie według Zakonności y Ducha w Zakonie Świętym; niedziw! albowiem Modlitwa podług zdania y nauki ludzi Świętobliwych, poleca Bożey iest zywotem y pokarmem Dusze naſzey. Przeto Przelożone na inſze rzeczy powinności ich należące pilniejszą pieczę y ſtawanie mieć mają o Modlitwie Świętey bogomyſlney, albo iako więc monią Medytacyey, aby wniey wſyſtkie Zakonnice cwicząc ſie gowa, co wdoſkonalości Zakonney poſtepowaly. zwłaſczą bez tego Świętobliwego cwiczenia ſie w Modlitwie bogomyſlney, żadna Dusza pobożna obaczyć y poczuć ſie niemoże w tym co powinna oddać Bogu y Stwoyey ſwemu.

także co powinna Przełożonem swoim, co bliźniemu, a nawet y co winna sobie
Iako albo wiem może w Sercu swoim uczuć Dobrodziejstw Pańskich albo ich
czna się pokazać, jeżeli ich często na Bogomysłney Modlitwie trwając
zacznie nie będnąć, albo iako będzie mogła prawdziwie lubieżne zabawy Swiata
Żywota tego doczesnego wzgardzić, wiecznych roskoszy przez Bogomysłną
Modlitwę, niezaśmakowawszy? iako nadto zdeptać będzie mogła ukochane
nie się w sobie, y własnego rozumienia wysoko o sobie zniesć, na iardy
widząc ani uwazając tego czym jest zlek sam w sobie? więc iako mieć będzie
mogła siły potrzebne do zwyciężenia nieporządnych chuci y rządzy cielesnych
czystokwoć pobożności życia Zakonnego przędących y zdwojżbaniecney
Człowieka zprowadzających na zgubę wieczną, ten ktowy iako Bernard
mowi niechce uznać co jest Medycyna albo Modlitwa Bogomysłna, na ktowey
uznawac ma niedostateki swoje, y uprosić to od Pana czego mu niedostać do
nięcia postępku na drodze doskonałości. Nakoniec co za sposob mieć może rozmowy
z bliznem o rzeczach Duchownych, y iako skwopić może Duszę jego Rosą Niebie
ską, ten ktowy niemając złączenia z Bogiem przez Bogomysłność czterech
słow dla suchości Dusze swojej przemowić niemógł bez wielkiej pomocy? Co
za zavlność y miłość Obserwancyey Zakonney mieć może ten Zakonnik albo
Zakonnica, ktowa przez Bogomysłną uwagę, w Bok Wkryżowanego
stusa Oblubienca swego Niebieskiego wlocznia Żołnierską zbudziwszy niewi
puć? aby widziała iako dwogo są odkupione y zapłacone Dusze nasze? i
rzecz godna jest rozumieć albo immaginować żeby sama Modlitwa zstawała
iako Esalmodye y insze tym podobne miały być dostateczne albo żeby nani
przeistając samych Zakonnice w doskonałości postępek miały czynić, albo

przez Bogomyślney Modlitwy trudno dostąpić tego, ktora gdy kwitnąć
dzie w Zakonnicach, kwitnąć niepochybnie będą y insze wszystkie
Pracy Zakonne y pobożność życia.

A tego nakazujemy y stanowimy aby dwakroć na każdy dzień ta Modlitwa
Bogomyślności odpowiadana była. Zwała przed Pwymą, ma trwać półgodziny, potem
Komplecie także półgodziny, albo więc trochę mniej niż półgodziny. Nad to,
każde Święte Woczyste y od Kościoła nakazane, mają przed Nieszporem
wawnić na Modlitwie godzinę jedną, lubo głosowey lubo Bogomyślney do upodobania
Ktoreych Modlitwach mają się modlić Majeństowi Boskiemu za Kościół Święty
Katholicki, za Najwyższego Pasterza Rzymskiego, za Pálaty wszystkie Kościo-
Bożego, za grzeszniki, osobliwie ktorych są Sevcá zawnádziałego. także
wszystkich bliskich Sniawci; Vpraszać y wzywac się Siostr wszystkich,
takowey Modlitwy nieopuszczać, y niechciały się przywować takowey za-
pręgi przed Majeństwem Pánským, opócz gdyby im albo Chovobá, albo zabawy
ostuszenstwa Świętego naznaczone y miłości, nieopuszczały.

W Dni zaś Powszedne albo Seryalne ma byc także Modlitwa godziná
zed Nieszporem przez jedną Zakonnicę, zaczawszy od Mátki Pryovyszy,
tak porządkiem według Pwofessyey z Pwofesek do Czowu nalezających podług po-
rządku, tak żeby ta ktora ma Modlitwę czytic ktorego dnia była napisána na ta-
ncy; a iesli by samá dla przyozyny sluszeney trwać na tey godzinie niemogla,
wczesnie obwieścić ma następującą po sobie, aby mánkamentu albo zanie-
pania w takowey Modlitwie niebylo. A tedy Modlitwa ma byc aplikowana za
wiodziecie, y insze Osoby Modlitwom Siostr zalecone y onych potrzebujące.

Nadto, każdego Roku poczawszy od Niedzieli Miesopustney, aż do Wstępney Svody, to jest Popielcowy, we dnie y w Nocy powinne będą Siostry tworzyć na Modlitwie, odmieniając się od godziny do godziny, iako da, popisane na Tablicy, zaczawszy o Dwunastej godzinie w Niedzielę Miesopustną, a kończąc ją we Svodę Wstępną przed Południem, albowiem we Wtorek o Południu, ktora Modlitwa ma być aplikowana za Kosciół Święty, y na uproszenie miłosierdzia Pańskiego grzesznikom.

Symże Sposobem przez cały Rok w dni Piątkowe, procz Święt Wroczystrych, o ktowych w Rubrycelli Karmelitánskiej jest dana wiadomość, niszekie Siostry powinne będą, czynić Dyscyplinę po danym znaku na Silenium tym Sposobem: Wstawszy dzwonić z gromadzą się wszystkie Kapitularza albo Kapelle, y ztamtąd z Processyą, poydą, mówiąc Psalm: *Deus meus respice in me.* do Kościoła, gdzie to jest: przed Najswiętszym Sakramentem Krucyfix przynamnięć na Kobięcu y Węzłowku ochędoznym, poydą na ziemi Siostra Zakwystyanka, y Swiece Cztevy na Liktarzach zapalonych postawi przy Krucyfixie. Siostry tedy wszystkie przyszedszy, przed Krucyfixem ukląkną, y potem Kantowysze zaczną y Intonować będą Litanię Najsłodszym Imięciu Jezus, ktorym Jstov odpowiedać będzie: *Miserere nobis.* potem Lektowysza czytać ma Lekcyę, o Męce Pana Zbawiciela naszego osobliwie z Książki nazwanej *Rvola Balesnego*, ktora, skonczywszy, przedzwieć godziny będą, Medytować albo rozmyślać Mękę Zbawiciela Pana naszego Jezusa Chrystusa wszystkie Siostry. tym czasem Zakwystyanka zsi Swiece, jedną tylko zostawisz za Oltarzem y zakwysz, tak żeby

la widać niebyło, z atym Przelozona da znak na Dyscypliny czynienie,
 za ktowym wprzod zaczął, **R**antowysze **A**ntyfony, **C**hrystus factus est
 vo nobis Obediens usque ad Mortem. etc. a potym wszystkie Zakonnice
 czynić będą Dyscypline, przez dwa **P**salmi, to jest: **M**isereve mei Deus y
 profundis. ktowe **P**salmi skonczywszy powtorzą wszystkie **A**ntyfony: **C**hr-
 istus factus est etc. przy ktowej **A**ntyfony skonczeniu **P**rezydentka da znak
 przestania od **D**yscypliny, potym **H**ebdomadarya mowić ma **O**vacya: **R**e-
 spice Dñe super hanc familiam tuam etc. **S**ym czasem **Z**akwystyanka z a smieci
 wiece na **L**ichtarzach przy **O**brázie **K**rucyfiksa stojących. **P**otym z **M**abozensinem
 owacem iako przynależy prawdziwym **O**blubienicom **C**hrystusowym, przystępo-
 wać będą, para od **S**tawszych poczawszy do pocałowania van **O**brázem **V**-
 yżnionanego **C**hrystusa, tak żeby para przystępowały y odstępowały. **S**ym
 czasem nim ta, **S**wiatobliwa **C**eremonia, odprawia, **C**zow spiewać, albo podług
 podobania czytać będzie **H**ymn: **V**exilla Regis prodeunt. **P**otym salm
 mowia: **D**us misereatur nostri. wyńdą z **K**ościola, na miejsce swoje sie ro-
 chodząc w **M**ilczeniu.

Nadto rzecz potrzebna jest wielce, aby każda z **Z**akonnice przynamniej w trzy
 razy waz, trwała przez dni dziesięć na ćwiczeniu **D**uchownym, opocz tych, ktoweby
 albo dla **S**tawości, albo dla inszej słuszney przyczyny za zdaniem **P**rzelozoney,
 niepodobna było wykonać. **O**wszem tym **S**iostronom ktoweby takowe ćwiczenia **D**u-
 chowne wykonać pragnęły każdego **R**oku y wiele razy nie ma bronieć pozwolenia
 przelozona. **S**akże **S**iostry **M**owicze przed **P**rofessya, mają czynić takowe
Duchowne **E**xercycya.

Na każdy Rok zaraz po Nowem Lécie wszystkie Zakonnice czytać mają
Renowacyą, Sumniénia albo Duchá, wáchtując się z swoimi defektami przez
Rok cały wktóre wpadały, y wczym nie były posłuszne tak Przelozonem, iáko
y Oycu swemu Spowiednikowi, wktórym wáchtunku Sumniénia twócić będą, a
do Świętá Szych Krolow, ostroznie y skape badac w rozmowách, y uważając
za skutek w nich częste używanie Przenajświętszego Sakramentu dotąd, a
niło, także na Modlitwie y innych Mortyfikacyách czas trawiąc wszystkie
Pod ten czas z Pokowy Świętey wstrzymać się będą, powinne od Komunii
opócz gdyby się wte dni Niedziela trąfić miała. Matka Pryovysá pod ten czas
powinna będzie wszystkim Siostróm Breviarye przemieniać bez żadnego vespe
albo względu na Osoby.

Rzecz dotego bádwo do zbawienia Zakonnicom pomocna będzie, gdy w każdy
siąc wóczyńia, wáchtunek y Exámen z sobą, same o zachowaniu y opuszczeniu
tak Regule iáko y Konstytucy, y uznawszy przyczyny przestępstwa, także
wczym Regule y Konstytucy przestępowały, z zalem Serdecznym zátowić zátow
owaz z przedsięwzięciem statecznym popráwienia się z pomocą łaski Bozey
potym. Sudzisz zmysłem twóralym do zniesienia takowych przeszkód y przyczyn
dla ktowych gnalcily Obserwancyą Zakonna, z wfnosciá wielką w Bogu po práw
obiecując, y gowáco prágnąc doskonałej Obserwancyey dostąpienia.

Więc dotego stánwimy, dla spólnego dobra wszystkich Zakonníc naszych, a
wszystkie Siostry Komunii Sęá, ktora odprawować będą, w dni Święte od Kosc
nákazane, y insze dobre uczynki, iáko to Modlitwy, Wmawienienia albo Mortyfikacy
Exercycya Duchowne, aplikowały ná otrzymanie łaski od Máiestatu Boskiego

miłości jego Boskiej, aby Serca ich wszystkich były godnym przybytkiem Ducha Świętego.
 i dziesięć aby to wszystko zgomadzenie Panny Przenajświętszej Sług y Niewolnic,
 miało zawsze wiadomości Ducha, miłości doskonałej, y prawdziwej Obserwancyey Za-
 konney. S także aby te Panienki ktore na potym czasem wstępować do Kłasztoru tego
 będą, aby były posyłane od Królowey Niebieskiej Patronki szczegulney Zakonu Świętego
 melitánskiego, pełne zawiłości Ducha, y wazne wpostępkach życia Duchownego
 Zakonnego, sposobne do zatrzymania władu dobrego w Kłasztorze swoim. W in-
 szym podobne prozby ktore im Duch S. poda do Serca, pod czas Komunii Sęcy
 będą, nabożnie posyłały przed Maiestat Pański.

W tymże sposobem we Svody Komunia, Sęcy, z in szemi nabożnemi dziełami appliko-
 wać będą, za Dobrodzieie żywe y zmawle, a to tak Duchowne iako y doczesne.
 W tym upraszając łaski Bożey, grzechow odpuszczenia, y tego czego zebzją od Ma-
 iestatu jego Boskiego na zbawienie Dusz ich. Zmawlym zaś Dobrodzieciom w sy-
 m tym ktorych Cięła nich Kościele pogrzebione leżą, odpoczynku wiecznego y
 światłości wieczney upraszać mają.

W Piątkowe dni Komunia, Sęcy y wszystkie uczynki ich albo dzieła dobre ap-
 plicować będą, za Kościół Święty Katholicki y jego wynwyższenie. za Oycę Sętego
 ięcia, za wykowzenie Heveryey y Odszczepienstwa, za zgodę y pokoi mię-
 dy Pany Chrześcianskiemi, za wszystkie Pralaty y Członzone swoje y Kościoła Bo-
 żego, osobliwie za Pasterza swoiey Dyocazyey, za Króla Pana naszego Miłościwego,
 ięcego Potomstwo, prosząc aby mu łaski swoiey Boskiej, światła y iasności uży-
 wał, dla wykonania tego wszystkiego, coby się na pomnożenie chwały jego Boskiej
 ięcego ięgało y dobro pospolite. S także mają mieć pamięć osobliwą, w takowym Nabo-

zeństwie swoim na grzeszniki Serca zatwardzającego w porzechach Smiertelnych
dzące, bez połamowania, osobliwie ktorzy są z Obywatelom tutecznego Miasta
gowiąc im u Pana Boga upraszając oświecenia y uznania tak mizernego y
niebezpiecznego stanu w którym się znajdują, y aby przez zasługi Męki
i cy Przenajwyższej y wylanie Krwie na odkup Dusz ludzkich, waczyl ich
wzwoić Pan yś bawiciel nasz Iezus Chrystus, aby przez takie dobrodziej
im pozwolenie większa Chwała Maiestatowi iego Boskiego była oddawiana.

Rozdział Duziesty Siódmy.

Silencium, to iest, **M**ilczeniu.

Wielka pilnością, stawać się winne będą Przełożone, to iest Matka
y Matka Subpriorysza, Matki Mistrzynie, aby wszystkie Siostry
pieczy poddane ściśle zachowywały Silencyum, ktore Regula zachowywać
nakazuje iako rzecz bardzo użyteczną y potrzebną, do zbawienia Zakonnicy
Maia, tedy wiecznemi czasy to Silencyum zachowywać ściśle w
w Refektarzu y na Domitawiu, iako się już wyżej powiedziatło w Rozdzia
o yspozycyey **C**el y Domitawia. Iednakże tak w Złozie, iako y w
fektarzu niegwaltci Zakonnicy Milczenia, gdy według potrzeby pilney, posel
iakię Przełożoney opowie y sprawi, abo więc dla iakięy potrzeby pilney z
się rozmowi ktora rozmowa ma być iednak cicha y krotka, ile być może
Maid to w Refektarzu będzie mogła Przełożona u Stolu będąc mówić co się
będzie zdalo krotko iednak ile być może do Siostr, gdyby potrzeba tego s
szna iaka była. Będzie też mogła Matka Priorysza dyspensować Silenc
w Dni Zapustne przed Quadragesymą dla rekweacyey Duchowney zvepvez

kę Nabożną, która jednak wekweacya ma bydz bez wszelakiey dysolucyey y wosp
 y. S także pod czas Nabożeństwa ma bydz Silencyum na Dormitarzu
 Cellach zachowane, y na tym miejscu na ktore sie zgromadzaia idąc
 Czowu. Tymże sposobem na Salt albo Izbie naznaczoney na prace
 obojętne mają milczenie zachować Siostry wszystkie, tak sie niżej powie w
 ziale o Robocie wieczney: a ktoby z Zakonnice Silencyum niezachowała n
 yscach wymienionych y czasu naznaczonego po danym znaku ostatnim
 zachowanie tego, ma bydz kavana kawaniem sredney Winy, na swym mi
 opisanej, owszem y ciejszym kawaniem podług Wielmożstwa y zdania M. Pryorus
 fficyalistki to jest: ktore sobie mają zlecone urzędy iakie, gdy dla potrzebey ci
 Silencyum albo milczenia beda mowić co z Przetozona, mają dla wewerency
 sz milczenia, cicho ile moze bydz y krotko to rozmowę konczyc.
 akoniec stanowimy aby wszystkie Siostry w Wigilie Swiat Ywacyste
 y rozmawiały y skape byly w mowie, tak żeby jedna do drugiej nie tylko z
 by mowiała. toz zachowywać winne beda, w Dni M...
 wwszy od Niedzieli ktora, Kosciol zowie Dominica Cassionis, asz
 Wskienocy. Czas milczenia podług Reguly jest naznaczoney po daniu zn
 ostatniego na Dormitarzu asz do Rana poki Pymy nie odmowia, Siostry
 szey Stey pierwszej niewysluchaja, y Komunicy Stey nie odpwaja,
 tawz aby zawsze byl zamknioty nakazujemy, oprócz godziny przed o
 y godziny także p... allacya, albo Wieczery, na ten albowiem cz
 otworzony, aby Refektorya zpowadzila y zgotowala to co należy
 domi albo powinności, a iesliby do ktorey Siostry co Officyalistce przemo

nie potrzebą było, to ma być cicho i krotko, dla uczciwości Milczenia.

Rozdział **D**wudziesty **O**smym.

No Pilney Stvary Ięzyka, y Wzawowania się Szemwania.

W miejscach wolnych do rozmowy, y podczas tej krotki niebożyciwej Zakonnic zachowania Milczenia, gdy się jednej Zakonnicy z drugą rozmawiać przyda, takowa rozmowa ma być wzajemnym poszanowaniem, niaskinności y cichości Słowa. Zaczynać by krotka z Siostr powazyła się z drugą spownie sprzytać, wolając y nieprzystojne słowa żądając, ma być takowa kawała kawałem cichszej Winy podług występkę y zwyczaj z tego. Takowesz kawał nie ponosić ma, krotaby nie poczuła słowa iakie wymówiła; a gdyby po kawałiu takowesz słowa powozyla, dwoiako ma być kawała. a jeżeliby się y z tym niepoprawiła, do Więzienia ma być skazana dla tego że ani umie ani chce pohamować ięzyka swego hamulcem bożni Boga y rozumie albo baczniem. czego powinne być pilnie przestrzegać Przelozony by snadź Obyczaje dobre nie pocziwemi rozmowkami nie były nakazane, *spługawione, w ktorym Duch Święty nie przemieni*

szkwa dla sprośności jego.

Matka Prowadzą y insze Przelozone usilnie starać się będą, aby Wielomowność ktore niszczy Zakonność niepanowała. Zaczyn Siostry wielomowne z bezczynnem y bez Pokory Zakonney zwykły rozmawiać, insze Siostry takowym gadaniem turbując kawać suwono mają, ani im tego żadnym sposobem dopuszczają. Wszystkie Siostry życzą sobie w pokoiu żyć ~~z cichotą~~ *z cichotą*, w czos ~~z cichotą~~ *z cichotą* swaicy Zakonowi Stemu uczynić, pilno się strzedz mają, aby o Przelozony swaich nie szemwały, schadzek po Klasztorze z sobą nieczyniły, ani iedną ~~z~~ *z*

Wyziaow abo uczynkow nie odnosiela przed drugimi: z tąd boniem w Klastrowac
Wzly sie mnozyc niezgody y wzorne twbacye. Siostra ktowa jest pełna Pokory Swiętej
Lubozenstwa, niewzeczne nigdy, zemną tak Przetozona postępuie, a zinszemni
Insze są, w takim poszanowaniu, a nie ia. etc: ktowe słowá drugiem Siostróm słu
jącym powodem bywają, do Szemwania.

dy Przetozona zgomadzi sie z Stawzemi Siostrami, traktując o dobrym Zakonnym
do wiec gdy Ociec Duchowny Stawzemi znosic sie będzie o rzeczach powazniey
nych do Klastrowu nalezacych, insze Siostry badac sie o tym niemają, co postę
wiono albo oczym mowá byla, poniewasz im to nie nalezy.

Wielki blad jest y występek podaiący okazya do Szemwania, przypominac defekte
Siostr, albowiem takie Dyskursy abo rozmowy zwykly pobudzac Wmysly Siostr
Szemwania, ktowe gdy sie za mocni, w Klastrowze albo w Zakonie Swiętym, niszczy
Duchowne, znosi milosc Zakonna, odbiera Pokoi, we wzęctwazy Serca, y
milosc Duchowna Zakonnicom. Dokaznie tego w Klastrowze lubo dobrze w porzą
swym utwierdzonym przez wielką pracą Przetozonych, ze nic napotym tylko
ofuzya y Dynizye woznych Styon albo Sakcey sie znayduia. Przetoz wielkim
łowaniem Matka Pryowysza, Matki Mistrzynie y insze Stawsze Siostry stawia
beda, o zatrzymanie milosci Siostrzynskiej, y Obserwancyey Zakonney, a o wy
gnięnie Szemwania, y znieścienie okazney do niego, osobliwie spownych po
czynkow albo rozmow.

niezeli by ktowa z Siostr bluznierskiem słowem (czego nie day Boze) przaklo
wom, przy sięgom, Szemwaniu przecinko Bogu y Swiętym jego przyzwyczajoni
z miata, y inszym manom podobnym, ktowe uszy Zakonne obwarzają, y twwoz

Sevcá ich, takowa bez wszelkiego miłosierdzia ma byc káwana karaniem winy ci-
szej, przez dni mniej albo więcej, według wielkości wystąpku. Pod tymże ka-
waniem zakazujemy aby żadna Zakonnica nieważyla się spiewać Piosnek Smu-
tonych w Kłasztowce, ani innych uczyła; także ani baśni żadnych innym niepra-
powiedała, ani ich czytać, ani mieć w Kłasztowce zakazujemy, pod káwaniem ubaw-
Vzgedu tym ktoreby tego dopuszczały.

Matka Prywyszka y **M**atka Subprywyszka mają zabronić weścia wolnego
Siostrvom do Kuchni wzystkiem, pócz tych ktore siazą do stołu w Refektarzu
inshym, pod ktory czas wolno im wniść bądzie dla potrzeby. Inszego czasu
ktowa z Siostr bądzie czego potrzebowała, ma za dzwonić we dzwonek ktory ma
byc przy drzwiach Kuchennych, y czekać odpowiedzi od Kuchmistzynicy,
a jeżeli by dla zabawy, usługi, albo wygody mieć niemogła, tedy wzięwszy licency-
wniść może do Kuchni, y przez się samá wykonać to czego potrzebowała, po
bez wszelkiej zabawy odejść, wozmowy żadne niewdając się z temi ktore
pracą y usługę Kuchenną są naznaczone. A iż na tym miejscu Nieprzyiac-
Duszny zwyczaj pobudzać Siostry do dysolucyey y Szemwania albo wozmow nie-
stoynych, tedy osobliwą mają mieć ostrożność w tym, aby tam iako y na innych
scach Kłasztowu Wielomstwo y Szemwanie się niepodawały, gdyż to jest iedyna
wazá Kłasztowu, tak, że ieden zly Szemvacki może wzystek Kłasztow złupić
kiego dobra Duchownego. Przeto każda z Siostr ponsciągáć ma izżyk swoy
cem báiżni Bożej od Szemwania, a przyzwyczajáć go ustanicznym Nabo-
stwem y bogomyślnością, do wozmowy o Panu Bogu y o doskonałości Zakonney
mániu na zbudowanie bliźniego, pomnożenie Chwały Pańskiej y pożytkow Duchownych

Rozdział Dwudziesty Działy

= Poście.

Osćcie powinny być, Zakonnice nasze wszystkie Posty y Wigilie, Dni Sucha-
 niowe, Piątki y inrze od Kościoła nakazane. Nad to pościć mają Wigilię Nowego
 Laty. Sześć Krolow. Niebowstąpienia Pana Jezusowego. Bożego Ciała. y wszystkie
 Wigilie Święte Najświętszey Panny Maryey Matki Bozey, y Wigilie inszych Święte Vole-
 czystych Zakonnych, ktore z Vwoczystością, po Konwentach zwykły się odprawiać.
 także mają Post zachować od Święta Wymyszenia Krzyża Sęo aż do Wielkinocy
 iako vokazuje Regula Święta; Osobliwie Post ten ściśle zachować powinny be-
 dą od Święta Krzyża Sęo wyżej pomienionego, aż ku Adventowi, przed ktore
 zaczęciem dni Piętnaście wolnieysze od Postu będą. także ściśle ten Post za-
 chonywać powinny będą od Święta Sześć Krolow aż do Niedzieli Stawozapustney
 nazywancy w Rubycelli Dominica Septuagesima. od ktorey przez dni Piętna-
 ście wolne zostają od tegoż Postu aż do Niedzieli Wstępney.

Dni Krzyżowe y Dni między Świętem Niebowstąpienia Pańskiego, a Świę-
 tey Świętozorni z nabiałem tylko nie z Miesem pokarmow zacząć mają. procz
 jednak tych ktoreby dla złego zdrowia albo choroby inzego pokarmu potrzebowaly.
 Post Zakonny może z Siostrami dla słuszney przyczyny matka Pryorysa i
 dyspensować, z poradą, iednak byż to ma Oycy Spowiednikowi, ktory nie ma byż
 acny do tego, zwłaszcza gdy przyczyny słuszney y potrzeby nieobaczy.

Piątek Wielki Mękę Pana Zbaniciela uwarzając, bez Obvusow albo er-
 mait mają, pod Stołem siedząc Obiad odprawić. Do tego pomniac na powrki napoi
 i Ocy Pana Jezusa Zbaniciela swojego, słusznaby Siostry ściśletem Po-
 stem.

stem martwiely Ciało swoje, za Pokaym wten dzień nie wawzonego procz fru-
iakiem, troche Chleba niezarywając. Potym odprawivszy Gratias, klękną, w sz-
stkie Siostwy wedla Stołow, porządkiem swoim, y złożywszy Ręce na kształt
Krzyża, pokornie od Pana Ierusa żebwać będą odpuszczenia, przypominając
sobie miłość gorącą Oblubienicy swego Niebieskiego, która paląc się przeciw
Cłownikowi na Krzyżu wisząc, żebwał odpuszczenia od Boga Ojca przedwie-
cznego Krzyżownikom swoim, a potym trzy kroc' ziemię pocałują,

W Dni Postne mówić mają, Monę przed Obiadem. **Q**woocz **A**dventu y
Cwadwagerzmy y inszych Postow od Res'ciola nakazanych będą, mogły Siostwy
z Miesem iesc trzy dni w Tydzien dwa wazy na dzień, podług pozwolenia
Papieża **L**ngeniusza y Siosta **C**wawtego: to iest, w **N**iedzielę, we **T**or-
vek y **C**wawtek. w **P**oniedziałek mogą iesc **T**awzyny rozne z Miesem, iednak
nie **M**ięso same.

Bez widomey potrzeby, osobliwie z Choroby pochodzący, niema **P**rzetozona
dopuszczać pokaymu **M**ięsnego, iako to we **V**ody, **P**iątki, **S**oboty, **P**oniedział-
Siostvom iakiękolwiek **K**ondycyay będącym, a to pod utratą, **V**rzędy, a Siostvom
ktoreby się tego wazyły pod kawańiem cieższej **W**iny.

Matka **S**ubpryovyszã ma się o **t**astować, aby **O**biad y **W**ieczera pewnych
czasow bywała. y godzina **O**biadu y **W**ieczery ma byc tak wczesna, aby **S**iostry
sposobne byly według **C**iała y **D**ucha do odprawowania **N**abożensstwa y inszych
powinności.

Każda z **Z**akonnicy w społeczności z **S**iostrami w **R**efektarzu iadać temuż
potrawami ktore insze **S**iostry kontentują się, na **M**iseczkach glinianych albo

Czynnych mają, wszystkie; a gdyby się która z Siostr w osobności iść poraziła,
 z dyspensy Matki Pryowszy, ma ponosić kanię podług zdania y wossądku
 Matki Pryowszy. Także Skłanki do picia albo Mensurki mają mieć iednakię
 wszystkie, Serwety y inne tym podobne do Stołu należące naczynia. Lyzek
 drewnych, Nożów niegodzi się żarzyć, ale prostych Nożów Lyzek drewnia-
 nych albo Czynnych lub żelaznych, tak iednak żeby u wszystkich iednakię
 były, y nie w osobności ale w spoleczności.

Matka Pryowsza ma się starać aby w Kuchni, w Służbie, w Piwnicy Siostry
 nie dały ale tylko w Refektarzu zdvugiem, a to dla uchwonięcia się Obiawy,
 w osobności y Okazyey do Szemvania, przestwarzając tego aby się niemożił
 w Kłasztowu zły zwyczaj osobności wiedzeniu. Specyally żadne żeby nie-
 wiały w picie y w wiedzeniu, ale każda rzecz ma być prezentowana Matce
 Pryowszy, która ma podzielić insze wszystkie Siostry podług potrzeby, względ
 iednak mając na Kompleksyę, Lata, Słabość y przystoynność każdej z oso-
 bi Siostry.

żadney rzeczy do iedzenia niegodzi się chować żadney z Siostr, ktoraby ię
 od kogokolwiek posłana, ale ię ma zaraz prezentować Matce Pryowszy,
 która w spoleczności wszystkie podzieli Siostry, a która by się sprzeciwiła tej
 dyspensy wazyła, ma być iako Prowprietarya kanią.

dy obfita Łalmuzna z Opatvznosci Boskiej y Dobrodzieiowłaski trafi się
 w Kłasztow, mają zniey część udzielić w Bogiem Czystym.
 w noc zwyczajney godziny Obiady y Wiecierz, żadney Zakonnicy nie bę-
 dzie iść y pić bez licencyey wolno. Lecie iednak na dniu wielkim ma Piwniczną

do Refektarza przynieść albo przed Niezpowem albo po Niezpowy dla pragnię-
cia z Refektoryą nagotować Piwa y Chleba potrosze, aby ktowa będzie potrzebowa-
wała z Siostrą posiłku, tamże w Refektarzu się ochłodzić.

Matka Pryovysa ma być a cz na wszystkie Siostry, osobliwie iednak na
młde, słabe, chore, y Nowicye. Specyalom iakichkolwiek albo Pietancey,
ma iedną Siostrę od Stolu drugiey posyłać, ale tylko Matka Pryovysa:
Wolno iednak będzie dać Pówey sweiey część tej Siostrze ktowa wedle
niej siedzi obok. Do Wtorego Stolu żadna z tych Siostr ktowe u pierw-
szego Stolu były niema przystępować pod kavanieciem według zdania Matki Pryovysy.

Rozdział Sztydziesty.

okazuje Sposob weścia y wyscia z Refektarza.

Gdy znak dzwonięcia usłyszą Zakonnice do Refektarza, zaraz zgro-
madzą się wszystkie do Stanze przed Refektarz w Milczeniu. Potym Matka
Subpryovysa wszedzie sama z drugą Siostrą, poważniejszą do Refektarza
zadzwońi we dzwonek zawieszony w Refektarzu nad Stolem: z atym dzwo-
nieniem wniąd wszystkie Siostry do Refektarza porządkiem od młodszych z
częszy, gdzie wszedzie staną, dwiema wzdami podług porządku swego przy-
stolach, a wposwodku Nowicye. Potym **H**ebdomadarya wrecze, **B**enedicite gło-
sem svedniem y miernem. Konwent Benedykoya, ma konczyć, ktowa skonczywszy
siędą do Stolu, miysoa próżnego iedną od drugiey nie niezostawiając, a iesliby
ktowe Siostry po Benedicite przyszły do Stolu, mają siedzieć po tych ktowe iusz-
za siądły miysoa swoie. Żadnoy iednak Siostrze niewolno będzie wnieść do Re-
fektarza do Pierwszego Stolu po danym znaku na iedzenie, procz iednak za b...

52

nych Officyalistek, iako to Matki Pryorysze; tych co Chovym sluzią, Szafar-
b. Pinniczney etc.

Siadшы do Stolu w Milczeniu y z Umowieniem czekać maia, znaku danego na po-
noscie iedzenia, potom wskromności y zprzystoynością wszelaką, zaczynać iesc.
przed danem iednak znakiem maia, z pilnością, studnić czytania, niebawiac sie
kandą, inszą zabawą, albo czytaniem Książek iakich prywatnych.

le konczywszy Obiad Przetozona da znak, za którego daniem Młodsze Siostry
stają, y sprzatać będą z Stolu wprzod Chleb, Salewze, Lyski, Mensury: po-
wym z młodszy Stoly zdeymą Obusy: co gdy skonczą, zadziwni kwotko Przetozona,
Lektorysą na Pulpicie wrecze: *In autem Domine miserere nostri. Siostry*

as odpowiedzą: *Deo gratias.* wstaiąc od Stolu wprzod Nowicye, potom insze
Siostry, na koncu po nich Matka Pryorysą, y gdy staną wporządku Siostry na
knych miejscach Lektorysą y te codo Stolu Siostróm sluzily uczynia, wposwodku
Refektarza Rulpa, y z adaniem znakiem od Przetozoney poidą y usiedą do dru-
wego Stolu, Siostry zaś z Processyą poidą do Czowu na *Gratias.*

Officyalki y insze Siostry ktowe dla zabaw albo prac im naznaczoney niemoga
siedzą u pierwszego Stolu, do drugiego Stolu siędą, przy ktorym Stole aby czytá-
iako y przy pierwszym Matka Pryorysą ma provideować y stawać sie pilno
nym niedbalstwa żadnego z strony Siostr naznaczoney niebywalo, pod ka-
niem do upodobania Matki Pryorysy.

W Kolacyą w Post w Milczeniu wnidą do Refektarza, y stanąwszy w swym
zadku wszystkie Siostry na dwu Stworach uczynia, Inklinacyą iedną storoná
wecińko drugiey, a potom usiedą na swych miejscach. Lektorysą potom iak

Siostry usiądą, wrecze: **Iube Domne benedicere.** Hebdomadawya odpowie:
Divinum auxilium etc. Potym gdy przeczyta kilka Punktow **Lektoryssa,**
Mātka Pryovysza albo iey Namiestnica da znak, na ktory znak powstańsz
Lektoryssa mowi: **Benedicite.** Hebdomadawya mowi: **Laus et gloria omnium**
bonorum, benedicat Collationem Ancillarum suarum. odpowiedaią wszystkim
Amen. potym czytać ma **Lektoryssa** aż do dania **Signum** ostatniego, ktore
koncząc mowić ma **Su autem Domine miserere nobis.**

Kiedy Przetozona daie **Benedykcyę** iakakolwiek Siostry mają skłonić głowy
swoie ku ziemi; także na imię **Iezus** y na imię **Marya.**

Rozdział Szydziesty Piętnasty.

O Swieckich Pannach przyiętych na ćwiczenie, y iako w **Trorze,** w **Re**
fektarzu chodzić się mają z Siostrami.

Co sięle zakazujemy, aby wszystkie Pánienki ktore będą w **Klasztorze,** obowiązane
były do zachowania **Klawruy,** y do zachowania tego wszystkiego co powinno
jest zachować o **Rozmowie** z Swieckimi y u **Kvaty.** Tymże sposobem te Pánienki
ktore przyięte są do **Klasztoru** a ieszcze w **Tabie** nieobleczone, powinny będą cho
dzić do **Refektarza** do pierwszego **Stolu** z **Novicyami** zawsze, oprócz gdyby in
czy sprowadzić albo wskazać miała **Mātka Pryovysza,** ani wychodzić mają
od **Stolu** z **Refektarza** tylko wovno z **Novicyami;** także y w **Trorze** tak długo
trwać mają, iako y insze **Sakonnice,** oprócz iednak przyczyny wielkiej albo po
trzeby, co będzie należało uwadze y rozsądkowi **Mātki Pryovysze,** jeżeli iey
ma być dana **licencya,** tey ktora będzie potrzebowała wynisć. Do **Refektarza**
wovno z **Novicyami** chodzić mają, albo wiec iesliby nie mogła ktora z nich dla

stusznę przychyni z Nonicyami przysć, tedy przed daniem pievwszem znaku
na iedzenie, będzie iey wolno wnieś do Refektarza, a iesli by przedtym nie przy-
szła, tedy przyidzie do Wtorego Stolu dla czego powinna będzie z adzwonić Pi-
wnicza albo Refektorya, aby znak uslyszawszy do Refektarza przychodziły.
Wszystkie takie Panienki przy Stole winne będą to wszystko obserwowac co ylnsze
zakonnice, procz gdyby Matka Pryorysza podczas z nimi wczym dyspensowała.

Rozdział Sztydziesty Wtorey.

Danie sposob czynienia Dyscypliny.
Dyscypliny w Dnie Terytalne po Lutvni czynić mają Siostry wszystkie według
Kubycelle Karmelitańskiej, osobliwie w Advent y Post wielki kiedy Genusflexye
wzięta, tym sposobem. za daniem znaku przez Przełożoną, kłękawszy swym po-
wazdkiem wszystkie Siostry, nagotują się na Dyscyplinę, y mówiąc Confiteor. Prze-
łożona potym mówi: *Miserere mei Deus. Indulgentiam.* potym zaczęć Psalm: *Mi-
serere mei Deus.* y czyni albo dać Dyscyplinę wszystkim Siostrvom. gdysie Psalm
zaczęć będzie mówi pierwsz: *Miserere nobis Jesu benigne.* R. *Qui passus es
pro nobis. Oremus. Respice quod sumus Dne etc.* Potym sama kłęknie
mówi: *Confiteor.* Hebdomadawya albo ktora z powazniejszych Siostrv mówi: *Mi-
serere mei Deus. Indulgentiam.* potym zaczęć Psalm: *De profundis.* y da Dyscypli-
nę z Pokową Przełożoney. Potym wszystkie Siostry potrzykwoć mowią: *Peccavi
Domine Miserere mei.*

Rozdział Sztydziesty Trzeci

Wielkiej pilności zaczynać ma w tym Matka Pryorysa co Regula ta
Ręczney Robocie.

voskazuje, aby Siostry wszystkie pracą iaką, albo ćwiczeniem zabawiła, lub Duchownem, lub wcznem, a to pod kavaniem winy cięższej, iesliby w tym nie dbały były. Sakowesz kavanie Winy cięższej ponosić ma Siostra proznująca, a to bez wszelkiego vespektu, lubo by y Cevka Rvolenska była; onszem im by skłanięsza albo zwyczajnięsza ktowa z Zakonnice naszych była do proznowania, tym bardziey ma bytz kavana, poniewasz proznowanie iest zvodlem wszystkiego złego, okazy zlych y plugawych myśli, przyczyną Szemvania Nieprzyiacielem Dusze, mieszkaniem Závtonským, y przyczne newszytkiem Zakonności.

Dla tego tak Matce Pryovysie iako y Matce Subpryovysie ściśle nakazujemy pod kavaniem Winy cięższej, aby żadney Osoby w Klastorze proznującey niecierpiały iako závary pewney y przyczyney nieuchybney wszystkiego złego, niezgod y dıvızey wszelkich. Osobliwie Przelozone stavać sie mają aby Dni Święte Siostry trwały na oddaniu chwały Panu Bogu, y na modlitwie, sluchaniu Słowa Bożego, ktowe oswieca Duszę, y utwierdza siły do utarczki Duchowney z nieprzyaciolami Dusze, y do zátvymánia dalszego Obserwancyey Zakonney y Pokoju prawnieznego. Niemają żadnym sposobem dopuszczać po Konwencie rozmowek proznych iedney z drugą Siostrą, ale mają ie zánysz zgomadzić, zabawiąc vobotą iaką, dla spolney wygody albo pożytku Klastoru wszystkiego, a iesliby ktova temu przeczyć sie pozwala ma bytz kavana kavaním cięższej Winy.

Matka Pryovyszá, albo Matka Subpryovyszá, albowięc Matka Mıstevy prac y vobot, ma káždey z Zakonnice naznaczyć vobotę: Szycia, Przędzienia

Kania y innych vobot albo zabaw vroznych vczynnych tym podobnych. Niemaia, iednak
 opuszczac Haftowania kosztownego zlotem albo Swebem, puznosci Swiata slu-
 znego, y tym innych podobnych prac, ktowe nie przynależą prawdziwem Oblubie-
 nicom Chrystusa Jezusa. Podczas voboty Myśliich zabawna ma bydz uwaga
 rzeczy Niebieskich. Będzie sie im iednak godzilo ochędozne y przystoyna Ap-
 aramenta do Oltarzow y Kościola vobio, zwiadością Mątki Pwyoysze y
 pozwoleniem. Kwiatki także z iednabion do ozdoby Kościola należące beda
 mogty vobio albo gotowac.

dy z adzwonia, na vczna vobotę, wszystkie Zakonnice Vela noszące przesko-
 sluszhney niemające, albo z ktoremi Przetozona nie dyspensuje, mają sie zro-
 wadzić na miejscu pewne na to naznaczone, przed Salą albo Stanzą na vobo-
 tę w spolecznosci naznaczonej, do ktorey Sale wchodzi tym porzadkiem, iako
 zwykly wchodzić do Czou w milczeniu, gdzie w szedzy Hebdomadavya za-
 cznie Annyfona Veni Sancte Spiritus. ktora, wszystkie konczyć beda Zakonnice, a
 potym Hebdomadavya Ovacya, mowić będzie, Actiones nosivas etc: wszystkie
 odpowiedzą Amen. Potym każda zacznie vobotę swaię. Siostry iednak Konwiejski
 obno mają natęcz czas vobio w inrszey Stanzey, a niemieszac sie z Siostrami Ve-
 noszacemi, co będzie należalo na dyspozycyey Mątki Pwyoyszy. w Pulgodziny
 potym, albo iako czas mniejszy albo większy zniešie, da znak milczenia Mątką
 Pwyoyszą, ktowe twać będzie Pulgodziny, w ktory czas mają, mowić Psalmy Poku-
 tne za Dobrodzieie zmarle. Po Ohiedzie zaś uczyniwszy vativas y odmowisz
 onę beda miały czas wolny przez Pulgodziny nim na Dormicya z adzwonia.
 Dormicyey gdy sie zeyda wyważonem porzadkiem na Salę do voboty, w Pulgodzi-
 Przetozona da znak milczenia, ktowe twać będzie przez godzine, w ktory

czas odmowia Litanię Najświętszey Panny z Antyfoną Ave Stella Matutina
Potym po Niezpozrze godzinę trwać ma Silentium, słuchać iednak będą wprzod
nabożney iakiey Lekcey, a potym mówić także wszystkie będą Psalmi w ra-
dualne wtęsz godzinę za Dobrodzieie. potym Psalm: In te Domine speravi
za tych kęowzy są in Extremis. a kęowe na pamięć nieumieią, tych Psalmow
tedy słuchać mówienia in szych powinne będą. Potym rozmawiać będą między
sobą, mogły Siostry, o rzeczach iednak Duchownych, strzegąc się pilno iako za-
wazy pewney rozmow Świątonych y pwożnych, kęowe rozmowy mają, bydzi w Poko-
Świętey y przystoyną skromnością.

Mistrzynie prac albo roboty ma doglądać, żeby kądą pozwannie wobiela, ani
sie będzie godziło wynieść z Sale bez pozwolenia albo licencyey. Wszystkie te
ochotnie mają wobić dla wygody y pożytku spólnego Klastoru. Myśli swoje sta-
nowią w Oblubieńcu swoim Niebieskiem Panu Iezusie, y w Najświętszey Pannie
Maryey szczegulney Patronce Zakonu Śtego, kęowa na ich prace patrząc kęowe
ieyże przykładem pobudzone odpowiają, ztąd ma upodobanie w nich.

Gdyby kęowa z Siostrzaniędbala z wyczaynych zabaw albo prac icy powinno
należących, iako to Pwania Szat, albo Pieczenia Chleba, albo in szych prac tym
podobnych, y nie przysła usłyszawszy dzwonek na taką zabawę, ma bydzi ka-
wana kawaniem ciężkiey Winy, a ięśliby potym kawaniu zbawiała sie takowey
prac, kawaniu podlegać ma cięższej Winy.

Pomnieć ma Przełożona na to, y in sze Przednieysze Zakonnice, że mają
sćcisly wachunek Bogu oddawać za to, gdy w nowoznowaniu będą, czas ewangiel-
stwy ich pieczy y stawianiu zlecone: zacząłm luboby Klastor był dostatni, y na
wszystkiem dobrze zpowadzony, mają sie iednak ćwiczyć w robotach z wyca-

nych Zakonnice dla miłości Boskiej, y uchronienia się proznowania.

Rozdział Sztydziesty Czwarły.

o Zamknięciu Kłasztora y opátwzeniu Kwa-

Kłauzura albo Zamknięcie Kłasztora ma być tak zporządzone, tudzież y Kwa-
 tak opátwzone, żeby Zakonnice ludzi inszych w sąsiedctwie mieszkających ni-
 nieciani od nich widziáne były ^{nie} mogły. z którego Zamknięcia Kłasztornego po Pvo-
 syey żadney Zakonnicy dla iakieykolwiek potrzeby wyniść nie będzie wolno,
 wócz przypadku Ognia, albo Powietrza, albo ruiny y upadku Kłasztora, a to wedlu
 bule Piusa Piątego. Agdyby z inshy przyczyny Kława z Zakonnice wyniść się z Kł-
 towa powazyła, ma być trzymána za wyklętą, y skazána do więzienia, y
 nim poność káwanie powinna będzie Apostátom naznaczone. Fortá albo Drzwi
 Kłasztorne mają być dobrze zamknięte, y nigdy prócz potrzeby wielkiej otwierać
 niemaia, także bez pozwolenia y wiadomości Mátki Pwyovysze. Rozmawiać ne
 wniach gdy będą otworzone żadney Zakonnicy się niegadzi z żadną osobą, ale po-
 ym iako wnidzie y wynidzie ten Kławy potrzebę będzie miał iaka, Portulanka
 powinna będzie zamknąć drzwi zamkiem porzannym, co powinna będzie wyko-
 nywać Portulanka pod káwaniem ciężkiej Winy.

Waty mają być zelazne dwoiste, okryte czarnem plotnem, które plotno ma być
 siagnione na Ramie drzewianej, tak żeby zamczkiem zamykać się mogła
 to Rama, od którego Zamku Klucz ma być u Mátki Pwyovysze, y niema być
 wierany bez licencyey y dozwolenia oneyże; a to dla tego aby Zakonnice osbli-
 nie Młodszych widzieć nikt niemoż, oprócz bliskich ich powinnych, iako to Oycá,
 Mátki, wdrzonych Siostry, Bracia, wnekow, y inshy tym podobnym. także zna-
 nych Dobrodzieiow Kłasztoru, wktowcy licencyey y dozwoleniu ma być uwa-

zna y rostvopna Mátka Pvyovysza.

Lesliby iednak za soblíney láski Bozey vatunkiem, y natchnieniem Ducha Své-
dla scísleyszego ziednoczenia sie z Oblubiencem swoim Niebieskiem z Cz-
stusem Iezusem w wszystkie Zakonnice zgodnie zezwolily, zeby Kvaty zamsz
zamknione byly, aby nie byly ni odkogo widziane, to im będzie wolno wykonać
ani mogą mieć przeszkody żadney w tym od żadnego z Przełożonych.

W Qwadwagezym, w Advent y w Święta od Kosciola nakazane, także p-
ozawszy od w Niebowstąpienia Pańskiego, a sz przez Święta Święteczn-
znikiem nie będzie się godziło vormawiać Zakonnicom Kvaty, ale Povulank-
ka ma odpowiać za nich tego ktoby ich vormow potrzebował. A iesliby tego p-
na przyczyna była zeby ktora Zakonnice na vormowy do Kvaty wyszła, tedy
p-
p-
widziána bydi nie mogła. **W** Dni Postne także niemają bydi przyzw-
do Kvaty Panny Zakonne p-
sie będzie przynależało.

Povulanká niema żadney Zakonnice wolać do Dory, a sz do Przełożony
wprowadzić y od niey licencyą, otrzymać, ktora ma przydać zawsze sie-
strze druga, dla sluchania vormow.

Przed godziną Wybiianą, Dory ma bydi zamkniona, y iusz nie będzie się
im godziło otworzyć, a sz naraizutrz o zwyčajney godzinie, chyba zeby p-
padek iáki rzadki y ciężki nastąpił.

Pvaty na Czovze ku Oltavzowi wielkiemu także mają bydi dwoistem. Plo-
tnem zawnem okryta, to iest, z obudwu Stvon. ma bydi iednak na kształt mal-
skiego Okienka gęsta wtey kvacie, tak zeby plotná odemknawszy mogły widziec

zakonnice czas dzwonienia ku Sławnicy ku Najswiętszemu Sakramentowi,
inrze tem podobne rzeczy do Maborienstwa należące.

od utraty Wzędu Matka Pryorysza niema dopuszczać wesećia do Kłasztoru
Męszczyńie żadney, oprócz Medyka, Cyrulika, y inzych tym podobnych
Zemiestników, bez ktowych byności żadnem sposobem obesć sie nie beda, mogly
zakonnice, co iednak ma bydz z pozwoleniem Przełożonych, to iest: Wielebnego
pawła Przeora. A gdy beda, miały wchodzić do Kłasztora takowe Osoby, Pw-
żanki powinna bądzie radzwońić, aby zakonnice wiedząc o wesećiu Męszczy-
ni mieysach swoich zostawały, aby od nich nie były widziane. Matka Pryorysza,
Subpryorysza gdy uslyszą dzwonienie na wesećie Męszczyzny do Kłasztora,
miają przysć do Soboty, ktowa niema bydz otworzona tylko za wskazaniem
Przełożoney, y zaważ w kompaniey iść z Medykiem, Cyrulikiem, z Powie-
nikiem etc. y przy nich bydz dokąd z Kłasztoru niewyniędą, a iesliby te Siostry
mianowane na ten czas zabawne czym inzym były, tedy inrze Wzawnieysze
miają naznaczyć na swe mieysce.

Zemiestnikom, albo Robotnikom iakimkolwiek, iako to Mulawom etc. nie-
wolno bądzie iść w Kłasztorze ani pic, ale pwetko odprawivszy robotę swoię, ma-
ją wychodzić na Obiad albo Wieczera z Kłasztora, czego maia Przełożone
pilno doglądać pod kawańiem ciejszey Winy.

zakonnice z Zemiestnikami albo Robotnikami ktowzy wniędą do Kłasztoru
na cękakolwiek praca, albo robotę ich, (co wzatko ma bydz y z potrzeby wielkiej,
takieby sie przez tego zakonnice obesć nie mogly) nie beda, mogly wzmanwiac,
ale wprzod ma im bydz opowiedziano przed Sobotą co maia robic, a iesliby trze-
ba ich wzym napomnieć przy vobocie takowey, tedy Matka Pryorysza zlećić

to ma iedney z Siostr wleciech y w powadze przed in szemi przodkuiacey.

W Dni Swięte od Kościoła nakazane, takie pod czas Rekweicyey nikogo do Klauzury Powtulanki wpuszczać niema, pócz potrzeby pilney, ktoreyby się czas dalszy odwlec się nie podzielo. Społeczności albo rozmow z Kzemięsnymi, iako to z Kwancami y in szemi rozmow z adnych ściśle zakazujemy Zakonnicom naszym, ktore maia się zawsze w osobności kochać y przestrzegać aby od ludzi widziane nie były.

Gdy się trafi Powtulance wpuszcic do zamknięcia Klastownego Chłopotliwych dzwigających, iako to do Jarzyny y tym in szych podobne, ma ich iedną z Konwiewsek Staw szych zaprowadzić y miejsce pokazać gdzie rzeczy przyniesione potoczyc maia, przyczym też ma byc druga Zakonnica naznaczona od Matki Pryoryszy; co sprawiwszy zaważ tychże Posługaczow albo Saktow Powtulanki wypuszcic z Klastowa y zamknic drzwi iako przystoi. Stawać się nad to będzie Matka Pryorysza y in sze, aby Klauzura w wielkiej powadze była, y przy drzwiach aby Exkomuniki y Censury od woznych Papierow wydane, były zawieszane, aby tak w większey powadze zostawała Obserwancya Zakonna, pokoy Klastowny od Swieckich nie był przekazywany y Zakonnice większy pochob bwały do zatrzymania swojej powinności stwony Klauzury.

Rozdział Sztydziesty Piąty.

Podaie Sposob iako się Zakonnice maia sprawować gdy będą przyzywane na rozmowy do Kwaty.

Nadna z Zakonnice nie ma się nażyć pod kawańcem ciężkiej Winy rozmawiać z Swieckimi osobami bez licencyey otrzymaney od Matki Pryoryszy.

ova na pilnym baczeniu mieć ma to, żeby niepozwaliała licencyey pod czas Nabo-
 enstwa kiedy Siostry są w Czowie, a procz gdyby była wielka tego przyczyna y
 potrzeba; z czym Powstańki takowym osobom ktoreby pod ten czas trwały sie
 nia; z Pokorą opowiedzieć, żeby czasu inzego wolnego przyszy. Siostra przy-
 wana do Kwarty ma przysć z drugą Siostrą iey przydaną, od Matki Pwyovyszy,
 tak rozmawiać żeby słyszeć mogła druga Siostra iey za towarzyszkę przy-
 ana. **M**łode Siostry zaś y Nowicysie z ich Mistrzyniami. Tym że spo-
 sobem Matka Pwyovysza gdy ma rozmawiać z Swieckimi, ma mieć dwie Sio-
 strze przy sobie, ktoreby pilno słuchały y referowały mowy Osob Swieckich
 Matce Pwyosie.

Wszystkie Siostry gdy będą przyzwane do Sowy, mają iako naukocey
 mowy swoje odpowiadać z Osobami Swieckimi, osobliwie z takowemi, z kto-
 rych rozmowy pożytku Duchownego o rzeczach Boskich nieodniosą; Każda
 nich zbotaznią, przystępować ma do rozmow, dla szkody Duchowney, ktore
 tego sie trafiają, zwłaszcza w takowych Siostrach ktore zochotą, y rado-
 ścią przystępują do rozmow dyskursow woźnych, y odkrywszy Kwarty aby były
 dziane, albowiem Czte przeklęty pod ten czas y przez ten Swodek podać
 telne tentacye, z używając ich iako Oweza doświadczonego na z chłod-
 anie sobie woli Dusz Bogu poświęconych, pod czas przypominając im,
 smakując pvoźności Swiatą; podczas pobudzając w nich myśliwoźne,
 zbanienia im przeszkadzające, y postępek doskonałości albo ządza,
 iay dostąpienia niszczące.

rozmawiając Siostry, o Swiatowe rzeczy badać się niemają, owszem
 odpowiadać osobom Swieckim o rzeczach Swiatowych rozmawiającym,

ale odejść od Kwaty niemając żadnego respektu na Osoby, luboby byli powinności
bliscy, albo iakie inoze Osoby; za mędrszą bowiem będzie poczytana Zakon-
nica gdy takowych rozmow odstąpi, a niż gdyby na nich twała niebe-
spieczność zguby Duszy swojej.

Symie Sposobem niemają się pytać chciwie o Rodzicach, Pokrewnych
swoich; osobliwie wystzegać się mają o Weselach, Zawczynach, Bankie-
tach y tym podobnym zabawach; itakowymi bowiem rozmowami ktowa
się Zakonnica delectuje, tym samym pokazuje Cudzołozny Affekt prze-
ciwko Oblubieńcowi swemu Niebieskiemu Czysztosowi Iezusowi; przeto
ktowaby się takich rozmow narzyła, ma bydz Kawana podług zdania
Młeki Pryowyszy, y występku swego. NB

Dla tego wszelką modestyą, albo skromnością, y zpowagą wielką mają Zakon-
nice do Kwaty przychodzić, Oczyku ziemi spuszczone trzymając, bez śmiechow
lakich, Welami okryte, y przez Kwate plotnem okrytą rozmawiać. A gdyby dla
bliskich Pokrewnych, co ma bydz zpozwoleniem Młeki Pryowysze Kwate przysze-
otwierac, tedy niema bydz wszystka zupełnie Kwata odkryta, ale tylko trochę
chylone plotno na kształt kwatery woknie, ktowa zastone trzymając będzie
rozmawiała Zakonnica z Pokrewnymi, tak żeby się zdała rozmawiać nie
z pievchliwością iakiej, ale waczoy z samey miłości przeciwko bliźniemu y
Boou, koncząc iak nappędzey bydz może rozmowę swoją, y pokazując po
sobie, że spieszno licencyowawszy się odejść chce do zabawy swoich Zakonnych.

Młodsze Panienki albo Nonicye, gdy się im twafi rozmawiać z Pokrewnymi
mi, badającym się o inozych ich Pokrewnych, iako się im powodzi, albo więc gdy
iakie rozmowy z niemi będą mieć, ktowe do Nabozeństwa y Zakonnosci nie

leżq, maia, im powod dać do rozmowy o rzeczach Duchownych, pytając ich, ja-
danno y często sie Spowiedaly y Komunikowały, gdzie y kiedy Kazania slu-
aly, jeżeli boiażn przed Oczyma maia Śmieci, ktova prętko Żłowieka w m-
encie zabiera; y że sie ma stawic przed Sępażny Sąd Pański, smakując
obie y im szczęście y błogosławienstwo tych, ktowych Śmieci zażanie dobrze
rygotowanych, albowiem błogosławienstwa wiecznego zażniac beda, kvo-
iac w chwale wieczney. Sakony y inze tym podobne maia, bydz rozmowy z akonni-
poborney z osobami Świeckimi; przez nie albowiem zwyciężą chywe fortele y
dla ktowe zwykl Nieprzyaciel Duszny rzucac na Serca ich zokazyey rozmow,
przez nie zbudują bliźniego, tak, że bez pożytku znaczne Duchowne niededyzie.
adnym sposobem Matka Przyowysza y inze starsze niedopuszą, aby ktova za-
konnice miała ziaqa, osoba, Świecka, osobliwie Męska, dluga y często bawic sie, y ziaq
zwyczaj spolkowac, a to pod Kawanem Winy nayciszej.
adney zakonnicy ani posylac ani przyimowac Listkow zadnych bedzie sie go-
to, ktowych by wprzod Matka Przyowysza niewidziata y czytala. a gdyby ktova
zakonnice powazyła sie wziac albo pisac Listek bez wiadomości Matki Przyow-
y, ma bydz do więzignia dana, y w niem pokutowac poki sie bedzie zdalo Matce
Przyowysze y inzym Siostrom Dyskretneyszym. Nad to, podpisuiac sie na
imie Siostry, przezwiska swego niemaią pisac, to jest: z ktowego Domu albo Familiey
oprocze zeby tego byla wielka potrzeba, tak zeby bez tego obeysc sie niemoglo
imie, zakonne tylko ma napisac, a potom zakonnica zakonu Nayswiętszey Panny
Maryey z Gory Karmeli, dawney Obserwancyey. Tymie sposobem paelstwa za-
tego do zadney Osoby Świeckiey czyiac niemaią, zakonnicę, ani go przyimowac
zadney Osoby bez wiadomości Matki Przyowyszy.

NB: Nadto, z Kaptanami lub Snieckiem, lub Zakonnikami nie będzie im wolno wzornawiać, a sz otrzymawszy licencyą, od Oycy Wielebnego Przeora, y przy obecności będziei mogło być Oycy Spowiednika swego, a to pod kawańiem Bynacyey, Mieysca, Głosu, y Godności; ktora Ovdynacya y Łakasz także się sięgają y do Matki Pryowszy iako y do inszych.

Rozdział Sztydziesty Szosty.

CHovych Siostrách.

Infirmarva ma być osobno od Dormitarva, wczesna y przystoyna, ktore Siostry chove mają mieszkać, iadać y sypiać, o ktorych ma mieć piecza pilna y Przelożona, aby wczas y wygodę swoię miały wszelką, podług Ovdynacyey Dktova, a to bez wymonki wszelakiey, albo alligowaniia niedostatku y Vbostwa Kławstovu, choćby też y dozaftawy vzeozy iakich niewuchomych przyść miało Kowentowi. Nadto, ma być pilna Przelożona wtym, aby podług potrzeby Chovych Siostr, iedna y druga albo y więcej e dyby potrzeba było, były naznaczone do usluženia Chovym, z tych Siostr ktore są, sposobnieysze do usługi takowey zochoty, y miłością, Siostrzynską, y wiewpliwosci wielkiey Chovym uslužić, co powinne beda, wykonywać pod kawańiem cieszkiey Winy, y ciejszey podług ich zaniebdania. A jeśli by ktora z Siostr Chovych miała uszerbek znaczny na zdvoni poniesć przez niedbalstwo Sevnitorki, albo przez złość y niewygode, ktorey kolwiek z Officyatek, albo na Vrzedzie bedacych, takova evacie ma Vrząd sobie zleceny, y w więzieniu twać, doka, dby od Oycy Wielebnego Pwincyalu od niego nie była uwolniona.

Przevzegać także Przelożone powinne beda, aby żadna z Siostr pod czas Chovoby ktorey kolwiek, niewazyła się przyczyny takowey Chovoby kłaść

trość y obserwancya życia Zakonnego, albo więc twierdzić, żeby Chowały takowe
 wodem y przyczyna, miały bydz Excecyca Duchowne z Posłuszeństwa Stęgo
 konane; Woli albowiem vaczey Boskiej y dopuszczeniu iego przypisać to przy-
 toynieysza rzecz iest. Gdy tedy z Siostr zachowuje ktawa, ma bydz z prowadzona
 Infirmaryey, gdzie Posieili, Przescięvadł plocięnnych, y Sunicelle plocięnney,
 przy inższych wygodach Chorym należących zażywać będą.

Rozdział Svzydłiesty **S**iodmy.

Pokazuje Spasob postępku z Siostrami z tego Świata zchodzącemi, y opisuje
 parządek Excegyey odprawowania za zmałte Siostry.

Matka Pwyoysza powinna będzie w każdy Rok Oley Święty odnawiać,
 iest, zasięgając z Kościoła Katedralnego w Wielki Szydźiżn, y chowając go
 w miejscu przystoynym w Szafecce ochędorzney blisko Oltarza Wielkiego na to
 gotowaney; także ma bydz Księga w Zakwystey nazwana Agenda, w ktowej iest
 sposob opisany dawania Oleiu Świętego; także ma bydz Książka opisująca po-
 rząddek Excegyey odprawowania, za zmałte Siostry, podług Bwriarza y Dye-
 towym Kamelitanського.

Gdy tedy niebezpiecznie będzie chowowała ktawa z Siostr, y blisko Śmievczi, powinna by-
 dzie Infirmya obwieścić wczesnie Matkę Pwyoyszą, ktowa Siostry zgromadzwszy
 w ydzdzie z niemi do Infirmaryey; tam Chowa Siostry ma prosić odpuszczenia odniey
 inższych Siostry, za danie im z tego przykładu, y insze, zianiedbania rzeczy Ducho-
 wnych y Zakonnosci należących; potym prosić ma dla miłości Bozey o to wszystko
 czego potrzebuie na drugę, przynosząc się do zynota inszego; zaś gdy czas by-
 dzie kłaść na nią Oley Święty, wszystkie Siostry za daniem znaku przez dzwonienie
 dzwonek, zgromadza się na Modlitwę, y twwać na nię będą, poki Ociec Ducho-

wny nieodprawi tey Ceremoniey Świętey, podług Obvzładku Kościoła Stę, tak ze po
Recommendacey Dusze nie skonczy; na koniec dokąd sie nieozłączy Duch z Ciałem
Siostry umierającej, zgromadzone trwać mają, na Modlitwie, gowaco piosząc Pa
na Boga za Siostrę z Świątą tego zchodzącą.

Po Śmierci zaważać Ciału przystoynnie ubraćszy w Habit, y na miejscu sposobnym
postawisz, Psalterz powinne będą spiewać Siostry według rozporządzenia Ma
tki Pwovyszey, odmieniając się po dwie od godziny do godziny.

Gdy czas Pogrzebu przyidzie, Ociec Spowiednik zazowie Kapłanow Drzydzie
stu na odprawienie Wycezymy tegoż dnia Pogrzebowego, bądźli to mogło być
ażeli by te Msze Święte niemogły się odprawić jednego dnia, tedy drugiego dnia
mają być odprawione. Siostry Ciału w Kościele postawisz, na Czworze spiewać
będą Wigilie, podług Breviaryu y Dyrektorium Karmelitańskiego. Z tym
Ociec Spowiednik spiewać ma Mszę Świętą, y kończyć nad zmarłą, zwyczajne
Karmelitom Nabożństwo, potym Ciału pogrześć. Głow jednak Siostrzynski
ma być osobny od gwobow ludzi innych Świeckich. Siostry tym czasem w Czwor
rze będące, mają Officium Defunctorum mówić zupełne; y potym drugi raz
według czasu sposobności każda osobna przez się odprawi za zmarłą Siostrę
z zupełne Officium Defunctorum. Te zaś Siostry ktore czytają nieumierają
każda z nich ma odprawić Sto Pacievy y Sto Zawonych Marycy.

Nakowesz Nabożństwo powinne będą odprawiać za Oycą Spowiednika po
Śmierci jego, za Oycą Stę Papieża, za Oycą Wysoce Wielebnego w Czyny
sie Generala Karmelitańskiego, za Oycą Wielebnego Prowincyala, albo jego
Namiestnika, za każdego Kapłana y Brata Zakonu Karmelitańskiego. Inszych
czasow Sęwnawysze za zmarłe Siostry, Dobrodziecie, y insze zmarłe w Czyny

opusie. także w Dni Poniedziałkowe po pierwszey Niedzieli każdego Miesiąca,
leż wżey pomienione Osoby, y wszystkie insze, osobliwie nich Kościele albo przy nim
pogrzebione odprawować będą, z wyjątkiem Nabożeństwo według Breviarza y Rubry-
celle Zakonu Karmelitáńskiego.

Matka Pryorysza przypominac ma Ocyu Spowiednikowi y Kapellánowi, aby po Mszey
Pocieszycielskiej w Rok każdy odpowiali za Dobrodzieie, Pokywne y Przyjaciele z wyjątkiem
w społeczności mieszkające. Szy Msze odpowuiac o Duchu Szym. Szy o Pannie
Przenajswietszey. Szy także Msze Ste za Vmawle. Nadto każda z Siostry,
Niedziela y w dni insze Swięte od Kościoła nakazane, powinna odmowić ieden No-
turn, według porządku z Psalterza, za Dusze zmawtych Siostry, Bractwy, Rodzi-
ny, Dobrodzieion, w Bractwie naszym będących, nich Kościele albo przy niem pogrze-
zonych, a to każda przez się powinna odpowić będzie, wocz tych ktowe Vzględu sobie
ktorego zleconego sprawniami zabawione są; także weymniąc Siostry na Oczy chowe,
ktowe powinny tylko będą, odmowić Psalmow Dwanaście, ktowe na pamiec będą
wymiały. Siostry zaś ktowe czytać nieumieią, Dwadzieścia Piec Pacierz y dwo-
dzieci Maryey odmowić powinny będą, w dni wyżej pomienione, na tęcz Intencya, Agdy-
nie ktavey z Siostry ewafilo opuścić albo Zapomnienia, albo z inszey iakiey przyczy-
ny, bez pogawdzenia iednak tey Ordynacyey, tedy Skrupulu o to nie ma mieć żadne,
powinna iednak będzie to nagrodzić y odmowić drugiego dnia następnącego.

Rozdział Sztydziesty Szesty.

Wskazuje Sposob czynienia Elekcyey.

W każdy lata ma bydź odmiana przez Elekcyę, Matki Pryorysze, y inszych
w wszystkich Officyalek albo Vzględniczek, a to albo w Szwecię Niedzie-
lo Wielkicy Nocy, albo w ięc podług zwyczaju w Niedziela, Pierwszay przed Swiętem

Michała Stę, przed ktową to Elekcya, albo odmiana, Wzędow trzy dni zupełne y
stkie Zakonnice powinny będą goręco zębwać w atunku Duchá Świątego.

Do takiej Elekcyej należć niemoga, żadnym sposobem Nowicye przed Profesjy
ktowe żadnych Sekretow Zakonnych wiedzieć, ani się o nich badać maia, nad to
nie należa, do Elekcyej Siostry te, ktowe głosu y miejsca niemaią, albo Wela im
Czarne odebrane, także nie należa, Zakonnice zley stany, y te ktowe kiedy na
starzyey były, ani Siostry nievozumne, Lunatyczne; y te ktoweby Nota przy
takowych Elekcycach subvodynowały nasia, albo na insze Zakonnice, w Wiczen
bedace, albo do niego skazane, pócz żeby z niemi Matka Pryovysza za zdanie
inszych Siostr Dyskretnych y Spowiednika, albo więc Oyca Przeova dyspensow
ta, nad to żadna Siostra nie nalezy do Elekcyej, przez ktową by sie iakie wielkie
kiedy Skandalum stało, opócz dyspensy gdyby tego potrzebą była, iako sie rzek
Se tedy Panny Wela Czarne noszące y niemaiące przeszkod iako sie wyżej
kto, maia obiewać Matkę Pryovyszę y insze Wzędniczki owar; opócz przy
dku, gdyby obiewać przyszo Matkę Pryovyszę, albo dla Śmieci pvetkiey po pier
wszey Elekcyej, albo dla zlozenia iey z Wzędu, także pvetkiego po obwaniu iey;
w takowym alboniem varie insze Wzędniczki maia, dotrzymaniać do swego czasu
Wzędu sobie zleconego.

Bedą tedy powinny Siostry pilny wzgląd mieć na to, aby obiewały Sposobnieysze
y godnieysze, na takowe Wzędy ktowe im zlecone bywaią, y ktoweby z większą
noscia, wcievplivosti większey ile bydi może powinności sobie nalezyta wykon
ty. Osobliwie Matka Pryovysza żeby była wostrogna, mądwa, w rządzeniu Klastoru
Reguty y Konseytucey wiadoma y Vmierzna, Nabożna, trovskliwa o wszelkie dobro
Klastorne, pełna miłości przeciwko Bogu y Zakonowi Stęmu. a na denysy
lina

o zatrymanie Obserwancyey Zakonney y pobożności życia, do straszenia wy-
płkowi Siostr sposobna y uważna, przeciwko wszystkim takim, ktoby umiała Sio-
stry y ubożni i miłości przeciwko sobie zachować. Dlatego niemoże być obrana za-
pryorysza ta, ktowa raz dla występku y niedbałstwa swiego była złozona z Vzędu
Konnego, także niemoże być na ten Vząd obrana Zakonnica, tylko ktoby iusz lat
Profesyey miała w Zakonie Szym, a wieku swego lat czterdzięci przepędziła,
ko postanowiło Rancylium Svydentskie. Nadto, niemoże być Pryorysza ta Za-
konnica ktowa dla niepocieszności iakiey była kiedy skazana do Więzienia, albo dla Aposta-
siey. tudzież ani może być znoszu obrana ta, ktowa przed tym wywzymiała ten
Vząd przed lat trzy; a to dlatego, aby trzy lata długie była w poddanstwie, ćwicząc
Kłopotem, y w miłości przeciwko Siostróm; co nie tylko o Matce Pryoryszie, ale y
Matce Subpryoryszie rozumiano być ma.

Więc że niepragniemy aby Przetozona miała być przez dzieła iakie (zav-
rośskie, ale waczey przez dzieła woli Boskiej obrana, dla większey ozdoby y poży-
ku Zakonnego; tedy suwono zakazujemy wszystkim Zakonnicom, pod utratą
kleyseay y głosu, aby żadna z nich niepoważala się czynić przy takowych Eklekcy-
jach, żadnych Praktyk ani Sakcey, sposobiając na to Wota, lubo prozba, lubo namowa, ta-
jedną, y obietnicami; a to ani przez się samę, ani przez insza, Siostrę na to na-
mowując; wszem zakazujemy, aby iedna z drugą, niewazyła się rozmawiać y po-
kady zasiagać ktoby obrac miały spoyswołku siebie, y obwieszczać, ktowey by
Wotum swie dać miała; gdysz ztąd wznieć y dywizye następować zwykły i
wiarin tedy samę Boską y czystego Sumnienia dyrekcyą, na ten czas Zakon-
nice przed Oczy ma mając, wszelki wzgląd Prywatny pomijając, y upow woli
woicy przez oddalając, stawać się będą, iakoby zrodnie sposobniejszą y

godniejszą, niż ten Wzrost wybawiały, co gdy wumysle swoim statecznie postanowi
y przy Elekcycy wykonać będą, usiłowały, niepochybnie ratunek Basky
patriarchości albo przytomność Ducha Świętego przy sobie będą miały.

Aiesliby (czego Bóg uchroni) trwała się Elekcya Pryowysze przez Prakty
y Sakcy wyżej opisane, y dowiodłyby tego skutecznie Siostry w Kapitułe przy
bytności bądź Ojca Wielebnego Prowincyała, albo więcej Ojca Wielebnego Prow
ora, zarazem takowa ma być złożona z Wzrostu, y przywołana miejscą
głosu, y wespół z temi ktoreby na nią Praktykowały albo Sakcyowały, y do
więzienia mają być dane na miesiąc.

Przez trzy dni tedy jako się już wyżej rzekło, w modlitwie trwaiące, y przy
nie od Pana Boga gwałco prosząc przytomności do dzieła takowego Ducha
Świętego, tudzież y ratunku od Panny Przenajświętszej Maryey Patronki swojej
y Świętych Zakonu swojego gwałco prosisz, aby to wprzód napomnienie
chwaly Pańskiej, a potem na zbawienie Duszy ich y ozdoby Zakonu świątobliwego
Ojciec Wielebny Prowincyał, albo wniebytności jego Ojciec Przeor (Ania Czwartego
ktorego przedtym wczesniej obwieścić powinno być) przyjdzie do Kwarty, gdzie
wszystkie Zakonnice do Elekcycy należące będą, czekają zgromadzone. potem
Młoda Pryowysza kończący swoy Wzrost, uczyni swoje Kulge, y da się winna
zwożnych negligency y defektow, prosząc zańże od Prezydenta odpuszczenia
Pokuty, ktora Pralat Prezydujący jej naznaczywszy, onęsz absolwuje od Wzrostu
potem ten Pralat zacząć **Veni Creator Spiritus**. ktory Hymn kończyć będą
Zakonnice. potem **Mitte Spiritum etc. Owaicya: Deus qui corda etc.**
So skonczywszy odeyda, dawać Notę Sekretne od Starzych zacząwszy, co skon
czywszy powoła, sie do Kapitularzy albo do Kwarty, y tam Przelozony bę

Wskonal ktora ieste obwina za Pryovyszę, to ieste, że ktora będzie miała więcej
 podług Konstytucy, y zaważ onęsz potwievdzi, dając iey Okienkiem przez
 owe przyimua Nayswiętszy Sakrament w ręce Regule, Pieczęć, y Klucze od
 Kłasztoru; z atym zacząć Se Deum laudamus. Ktowy Hymn skonczywszy
 Owa cye przy niem podług zwyczaju Zakonu Stę, Siostwy wszystkie po parze
 wstępując, tak Profeski iako y Nowicyuszki oddadzą obwawey Mātce
 Pryovyszey Postulzenstwa, y potym obeymie w rād wszystkiego Kłasztoru
 Mātka Pryovyszā w bawiazi Pānskiej, wostvopnie y uwawnie we wszystkiem co
 dzie do niego należało postępując.

dyby sie twafilo żeby Mātka Pryovyszā umvzec miała, pod takony czas Mā-
 Subpryovyszā w rādzić będzie Konwent, obwiesćiwszy Oycā Wielebnego Pro-
 wincyala iak naysprzedzey bydzi może o Smiewci Pryovysze, y prosząc aby przez
 Elekcyey złozenie według Koncylium uczyniel prowizyā o insey Przewozney.
 Żeli by Mātka Subpryovyszā nie była sposobna do rādzow Konwentu, albo
 młodości iey, albo dla iakichin szych przyczyn, tedy beda mogly sobie
 w rād Zakonnice Wikawya, ktowaby w rādziela Konwent, dokąd Elekcyā
 w rādzenie Mātki Pryovyszey.

Dwugiego dnia po Elekcyey Pryovysze, z gromadza sie powtore wszystkie
 Profeski należące do Elekcyey do Kapitularza, przy obecności Wielebnego
 Oycā Przewora albo Oycā Spowiednika, y tam nie co zetvawszy na Modli-
 wie, w rādniąc przytomności Ducha Stę, w atunku Panny Nasw. Maryey

y Świętych Bożych Zakonu swego, przystąpią do inſzey Elekcyey, to iest: Matki
Subpwyoyſze, Siſter albo Matki Dyſkvetnych, to iest: Konſyliarek, Miſtrzy
ni Nowicyuszek, Miſtrzyni młodych Profesek y Miſtrzyni Siſter Kon
sek. także Zakryſtyanki, y Szafarki, ktore Elekcye mają, bydzi także
piſane na kartkach, ktore odebrawszy Ociec Przewydzony y przeczytawszy
będzie publikował Siſtery, z a Vrzędniczki, ktore liczba, wot inſze przewy
szac będą. Inſze Officyaliſtki, iako Pinnierka, Refektorya, Infirmiera,
tę ktora będzie Neſtuaryum zawiadowała, Portulankę, Matka Pryowysza
ſpoważ, inſzych Siſter Staższych y Oycia Duchownego poſtanowi.

Żadna z tych Vrzędniczek niebędzie ſie wazyła przyczya Poſtuſzenſtwa
Świętemu, to iest: niema ſie wazyć tym, że na taki Vrzęd iest naznaczony
na, ani ſie z niego wymawiać, albo go ſobie zlekki iakieykolwiek okazyey chy
dzić y przykryć, ale waczey ufnosć wielką, w pomocy y wiatunku Bożym
pokładając, to ca Święte Poſtuſzenſtwa nakazuje ochotnie wykonywać,
skąd nabędzie ſiła do wykonania przyſtoyney powinności ſobie należytey.

Rozdział Sztydziesty Dziewiąty. O Własności

Ponieważ własność iest zguba, y upadkiem Kłaſztoru, y przyczyną Pro
fesyey Zakonney y Regulo naſzey, przeto podług Reguly Świętey, ſtanowie
my, aby Siſtra ta ktora byſie powazyła mieć iakie Pieniądze w ſobności, była
iako wyklęta y ochydlą w ſzyſtkiem Świecie, także maca, Poſtuſzenſtwa Świe

58

karaniem uwały Mieysca y głosu zakazujemy, aby żadna z Sióstr przy sobie żadnych Pieniędzy nieważyla się zatrzymać, ktorychby we Dwudziestu Czterech godzin daley mając czas sposobny do tego Matce Pryorysie nieprezentowała y oddała. Tymże Sposobem żadna z Sióstr niema się wazyc przyimowania do Celle y zatrzymania w niej rzeczy jakichkolwiek, iako Książek, Szat, Naczynia jakiegokolwiek, Wełwa, Szota, y innych rzeczy tym podobnych, bez wiadomości Przełożoney, a to pod karaniem ptopryetarkom, to iest: w Własności sie Kochający naznaczonym.

Pod tymże karaniem niema żadna Sióstra dawać do zchowania ludziom Swieckim rzeczy żadney do używania swego albo innych Sióstr lub Konwentu wżyskiego służacy, także niema sobie przywlaszczać żadney rzeczy Konwentowi nalezytey, ani Pieniądzmi szafować, kupować albo przedawać rzeczy iakokolwiek nabytych, albo sobie od Rodzicom y Pokrewnych danych, albo wiece przez się zvbionych. a gdyby ktowa tego powazyła y w takim uporze twrać chciała, karana bydzi ma iako Ptopryetarka, skazana do więzienia y Okon w ktorym więzieniu ma twrać, dokąd niebędzie uwolniona od Przełożonych, y dokąd Absolucyey mieć niebędzie. Po trzymaniu zaś Absolucyey, ma iey bydzi wzięte na Rok Welum Czavne, y przez ten Dwadzieścia ma karanie ponosić ciężkiej Winy, y dluzcy, podług roztvopney uwagi Matki Pryoryszy y innych Starszych Sióstr. Sem zaś Zakonnicom kłavnych Welańienosza, ma bydzi przydane karanie inoze, podług wielkości winy y gpkku y złości ich.

dyby przy Smierci ktowa z Sióstr pokazała sie bydzi Ptopryetarką, przez

zatrzymanie i takiej rzeczy przysobie zlosliwie, to jest: przez wiadomości Matki
Prvovysze. Roskazuujemy tezy Matce Prvovysie pod uctvata Vrzedu, aby
kova pogrzebiona byla v gnoiu, vvrucivszy do niy rzecz przyvlastczona,
bie, przez zla Nola iey, y moxiac, vlasnosć tvoia niech z toba, zostaie na zgu
wieczna. ani sie godzi za takova Nabozensva zadnego odpravovac.

Zadna z Zakonic Depozytu cudzego, lub Pieniedz, lub rzeczy inzych
i akich kolwiek do zchowania przyimovac niema bez wiadomosci y pozwolenia
Matki Prvovyszy, y inzych Siostr Stavzych y Dyskvetnych, ktove gdy by sie na tak
kovych rzeczy przyicic do zchowania zezvolily, tedy ma bydz takiego Depo-
zytu Inventarz povzanne uczyniony, spodisem veki tego ktovy do zchowania
v rzeczy takie daie, y vskvynce Klasztovney zamkniony, dla tego, aby voddav
niu onegosz iaka na potym tvudnosć Klasztovni nie vstla.

Rozdział Cztvrtysty.

O Dzielach albo Vczynkach Propvjetavstva z Affektu albo Voli samey
pochodzacych, ktovych sie stvredz ma pilno kazda Zakonnica dla scisleyszego
zachovania Vbostva Svičtego.

Nad to co sie vnyiey opisalo do zachovania Vbostva Zakonnego nalezye
stanoviemy, aby zadna z Siostr ni vvarzyla sie miec velli do iedzenia rzeczy
leziacych, iako v Rozdziale o Postach iest opisano. Matka iednak Prvovysza
ma bydz svtym vstvopna y bacna pvzecivko Siostrvom, albo vacey milosna, kazdey
z Siostr vcdlue potreby Komplexyey, lat, tak do Pokvstva, iako y do Odziezy nalezye

ce potrzeby opatrując y dając.
 oście nawiedzający różne Siostry w Klastorze, ich Pokwenni z daleka przychodzić
 mają, mieć osobne Stanowisko od Klastoru, y tam w niem ieść niemi Klastorze dla
 tych o potrzeby Siostry niemają, sie nie stawać, ale tylko sama Officyalka z miłości
 konney, y podług Wbostwa Zakonnego ich opatruy czym będzie potrzeba, zwiado-
 wością iednak y pozwoleniem Matri Pryovysze.

dyby Pokwenni pytali ktorey z Siostry albo Rodzice lub ktora inza iakieykolwiek
 kondycyey Osoba, iezeliby czego od niey potrzebowała Zakonnica: maia, odpowiedzieć
 Siostry, ze tego im tylko z pozwoleniem Przełożoney prosić się godzi, co się na pozy-
 nek Klastoru uspoleczności ściaga, a niema ich prywatną wygodę, z czym bez
 pozwolenia Przełożoney swojej niemoga nic od nich prosić.

adna Zakonnica niema się wazyć, choć najmnieyszey rzeczy wydać Obeym z Kla-
 stora, bez pozwolenia Matri Pryovyszy. ktorey rozkazujemy aby Klemensa O-
 nego Papierza Konstytucyę daniu Podarkow Swieckim ściśle zachowywała, y insze
 Siostry do tego wiodła, ktora to Konstytucya iest polożona w Rozdziale następującym.

dy się trafi z pozwoleniem Przełożoney dać iaki Puzencik albo Vpomineczek Oso-
 bie Swieckiey, iako Szkaplezyk, Obvazek, albo Agnusek, tedy niema bydzi dany imię-
 niem prywatney Siostry, ale imięniem Konwentu w szyskiego z rozkazania Przełożo-
 nej, a to dla uchwonienia się osobności. przetoż takowe Vpomineczki albo Puzenciki nie
 Siostry mają, bydzi w schowaniu ale u Przełożoney, albo Officyalki od niey na to naznaczo-
 nej, aby imięniem Klastoru z rozkazania iey były Dobvodzieiom offiawowane.

Roboty żadney od Rodziców albo Pokrewnych sobie danej przyimować Zakonnice nie
mają, oprócz do ochełdostwa Kościelnego należącej; co iednak z pozwoleniem Matki
Przywysze bydzi ma. Zabawiając się tedy pracą Klastorną, na spólny użytek
Klastoru wszystkiego, tu co vobią s'ciągać się ma, iako wyżej w Rozdziale o Ro-
bocie spólney iest wyważono.

Zakazujemy nad to, aby Siostry imion swych, Herbów Familijey swaich nie wy-
warzały, tak Szyciem, iako Haftem, albo Malowaniem y Rysowaniem na żad-
nych rzeczach, to iest: ani tych rzeczach ktowe do ozdoby Kościelney należą, ani
Budynkach iakichkolwiek.

Puszczają albo Dziedzicowi iakiegokolwiek na Siostry Zakonne spadające, mają należeć
Klastorowi, nie Siostrze ktowej w osobności. a gdy Siostra na ktową spada ta Successja
miała by żądzą mieć, aby to iey samej służyło y należało, fundując się na tym
że to iey samej zostawiono albo legowano, takowy uczynek iest Proprietarj-
to iest: własności pochodzący. Takie gdyby się miała Zakonnica turbować
molestować, o zamianie przez Przetożoną uczynioną, rzeczy iakiegokolwiek do uży-
wania sobie pozwoloney, to iest: żeby inſzey Siostrze do używania była dana, uczy-
kiem Proprietarjstwa gzaszy.

Dotego, wymawiać się Przetożoney, y gowące instancye czynić, aby rzeczy war-
ne do używania naznaczone nie były odmienione. Wziąć co do używania potrzebnego
od kogokolwiek, y ukryć to przed Przetożoną, dzieło to iest Proprietarj-
lubo bowiem wolno iest używać rzeczy, bez ktowych się obeysć niemoga Zakon-
nice, niegodzi się im iednak osobnem y partykularnem affektem, żadney rzecz
sobie przywłaszczać w osobności.

Dla tegoż, obwoić rzecz iaką, do używania w^{szyskiem} Zakonnicom należą-
na prywatne, to iest: osobne używanie; albo więc prętko nie oddać tego, co ma go-
wolonego do używania, gdy wskazanie nastąpi Przełożoney, dzieła albo uczyn-

Propyietawstwa są.

Nieprzystoyna także rzecz iest, aby ktora Zakonnicia in^{miata}że procz tych ktore iey
dane od Matki Pryorvsze Szaty albo in^{miata}że tym podobne rzeczy do Sprzętu
alle należące, przeto o nie sie stawać niemają, procz gdyby czego takowego
zadawania potrzebowały.

Alienować to iest: oddać albo zepsować cokolwiek rzeczy sobie do używania
wolonych, albo odmienić zinszą Siostrę, bez wiadomości Przełożoney, iest u-
czynek Propyietawki. Także, wziąć co rzeczy do używania danych in^{miata}żej
Siostrze, y procz czas iaki używać bez zezwolenia tej Siostry ktorey ta rzecz
należy, uczynek iest Propyietawski, y podający okkazy, do Szemiania.

Alienować rzeczy do używania sobie pozwolone, Swoimi. ^{niegodzi się w^{nie} matce} Na przykład monić, mo-
wić Książka, Moy to Habit. etc: Rzeczy to bowiem są, spolne.

ymie Sposobem Propyietawki iest Ake monić, ia tego nie chcę, albo tego ia
nie chcę. powinna bowiem Zakonnicia rzeczy sobie potrzebney prosić
z miłości Bożej, dla takiej albo takiej potrzeby.

Nieszkać w^{nie} ktorey, przecinko woli Przełożoney. Monić że niemogę służyć do-
miale Panu Bogu iestli mi tego, albo tego nie pozwolą. Szekać y upatrować gdy
dzie zabawna Matka Pryorvsza, aby od Matki Superiorvsze wzięła licencyę,
ktoreyby otrzymać od Matki Pryorvsze pomać piewała. Sprzeczać sie z Prze-

łożoną o te rzeczy ktore z Postużenstwa Stę^o powinna wykonać, zniłasczą gdy są
przystoynne. *igt to Młobom Zakonnym pruciona yzracny prapric tar / tu / y / k / o / t / o*
Pożądać iakieykolwiek rzeczy, y te żądzą, czesćią, gadając, czesćią, zna-
kiem albo uczynkiem odkrywając albo obwieszczać. Bydzi gnuszną, y niechcie
pracować dla spolney wygody y pożytku. Mieć znowsz wymonkę, że niemo-
gę, tego uczynić dla tey albo tey przyczyny, chcąc przez to wykonywać wola-
s. waic.

Ialmuinę czynić bez pozwolenia Przełożoney, Szekwać, Vskazwać się, Nawra-
kać o wzięcie iakiego Vrzędu.

Wstydzić się Vbożenia w ktorym na Swiacie żyła, albo Vwrodzenia blaskiego,
przed Rodzicami Vbogiem uciekać gdy nawiedzą. Przeciwnym Spasobem
chłubić albo chlubić się z wysokiego Vwrodzenia, wynosić się z bacności Sa-
moli, z bogactw, dostatkow etc.

Wstydzić się że Habit ubogi, potaśany, że Welum Czarne, nadwio-
tchać, w podleyszey nad insze Celli mieszkać, malestawać się mowią, nie ie-
zdem wtakim iak insze pofranowanie. Wszystkie takie y tym podobne uczyn-
ozdobę Vbożenia Stę^o tłumią, y miłosć jego niszą.

Cdy zachowzeie Zakonnica niema się napięwać inzego niezwyčajnego Medy-
ale: na niezwyčajnym ktory ustępuje Klastrovowi przestawać ma: y tych k-
vych Maćka Pryovysza obmyslić: anie ma według woli swey zacząwać Medy-
kamentow, ale ufność ma mieć w Pana Boga, y w tych Svodkach ktore niezwyčajny
Konvent in szem Chorem: obmysla y dacie.

Pragnąc nawiązania częstego od Rodzicom, Pokwennych y inszych Swieckich, często do Kwaty chodzić, z niemi na rozmaite, zwłaszcza prosząc ich o to cicho, aby

Soważyszką przydana niesłyszalą, rzecz jest wielkiej nagany godną, pewnym znakiem zaniedbania Obserwancyey Zakonney. Nad to, nie przystoyna Zakonnicy zalecać dzieła albo postęпки Osob Swieckich przed drugimi dla ho-

Family; ma bowiem sobie postępować we wszystkim wostropnie Zakonnicą, y podług miłości porządku, względ mając na honor Boski, y zbawienie Dusze.

Stawać się przez Rodzice, albo Pokwenne, aby nkażenie Zakonnice ten, albo ten, a nie inszy Kaznodzieia kazał; albo żeby ci Mszę świętą, odprowadzili; także o Spowiedniki niezwyčajne. Nie przynależy pobożney Zakonnicy. Gdyby jednak pragnęła ktowa słuchać, lub Kazania, lub Mszy Świętey z Kwennych swoich Brata, Bratunka, Siostrzonka, albo tym podobnych, gdzie iczy wolno prosić o to Matkę Prowysze, za ktowej y Oyci Duchownego z woleniem waz, albo dwa bydzi to może.

Dzieło Proprietarstwa albo Vczynek, popelnitaby Przetozona, gdyby dopuściła Siostrvom mieć iakie wazy wzywaniu ktowe sa, przy czne Stanowi ich Konnemu.

Tymże Sposobem insze Vrzędniczki albo Officyatki znaczenie postępowały, gdyby Vrzędow sobie zleconych, powinności zaka, ile należy noszcia, niewykonywały, stawały ^{zwykły mały} się alu zbytku y szkody żadney tak w Spiwniach, Kuchni, Szafarni, Pivnicy niebyto przez ich nieczelność, ale

Siostrvom we wszystkim z miłości ustępując wygodne były: pomniąc na Prorocentia albo Intraty Konwentow sa, Dziedzictwo Czyny stusone

i adnym innym sposobem mogła dać, darować, komu kolwiek, a to ani zwyczaj-
 uch Inwat Klastownych, ani nad zwyczajnych; owsem ani z tych rzeczy ktore-
 wiek wspoteczności używaniu Klastownemu służyć mają, iako to są Pienią-
 re ktore iakokolwiek nabyte od osoby ktoreykolwiek Partykularney Zakonney, lu-
 by były iey dane od osoby tytulem Ialmużny zwładzą albo mocą, aby niemie-
 dług swego upodobania szafowała. mają iednak bydzi do spólnego schowania
 używania oddane. Wyianszy iednak rzeczy małe, iako to Specyaliki do ie-
 nienia albo picia należące, także małe Prezenciki do Nabożenswa służące y
 ludzkiego, takowe bowiem Prezenciki mogą bydzi dane gdy obaczy tego po-
 zebę, Przetozony albo Przetozona Klastowu; mają bydzi iednak dane zawsze
 z woleniem y wiadomością Przetozonych, tudzież niewlasnem ktorego Za-
 onnika albo Zakonnice imięniem, mają bydzi prezentowane takowe Vpomine-
 ki, ale Przetozonego y Klastowu wżyskiego imięniem. Nad to, ten że
 kaz **Oycā Ste^{2o} Papierā** obowiązuie Zakonne Osoby, nie tylko względem
 tych Osob ktorychokolwiek, ale y względem siebie samych, tak, że niemogą
 ię wzajemnie prezentować ^{y darować} choc najmniejszych Vpomineczkow, bez osobli-
 wego pozwolenia Przetozonych, ktore na Pismie otrzymawać mają.

Nad to ściśle zakazuje **Ociec Święty** wszelakiem Osobom, Laiikom, Kley-
 m Swieckim, Zakonnym, iakieykolwiek godności y kondycyey by były przy-
 tawać od ludzi Zakonnych iakieykolwiek Podarki albo Vpominki. A iesliby
 powazył się sprzeciwic temu zakazowi albo Konstytucyey **Oycā Świętego**
 zgnalcie, tedy takowy Naprzod powinien będzie swoćie Klastowowi

to co wziął, a to bez żadney inſzey deklaracyey, tak według Sumnienia iako
y według prawa: wszem niemoże bydzi wzgryszony, dokądby wżetelney Re-
ſtytucyey nieuczyniel Kłaſtrowni; nie tey Osobie od ktorey wziął, ale spo-
leczności wſzystkicy Kłaſtrowney, żadnym Sposobem niemożąc bydzi uwolnio-
ny od takiego Obligu przez Reſtytucyey albo powrocenia rzeczy wziętey.

Nadto Zakonne Osoby ktoreby ſie powazyły gwałcić tą Prohibicyą, y co-
Śtęp iakieykolwiek kondyeyey y godności by były, tym ſamym wſzelakiey
godności Gwałdu trwać mają, znieſpoſobności do otrzymania ich na po-
tym. Do tego mają oboy głos trwać, Vczynkony y Ciępiętelny, zwieczney nie-
ſtany zmaga; wszem wolno przeciwko niemu czynić prawnie, iako przeciwko
winnym kwadrzezy y Świętokupstwa. Nakoniec Ociec Święty rozkaże
Skupom y ich Namieſtnikom, aby z wſzelaką pilnością ſtawali ſie o Obſerwancy
nieprzekazną tey Konſtytucyey. I aby ta Ovdynacya była wpisana w Konſtytu-
cye każdego Kłaſtrowi Osob Zakonnych; y aby czytana była w Kapitule ka-
żdego Roku. Dany Liſt ten y Publikowany w Rzymie. Dnia
10 towego Lipca. Roku Syſiąc Pięć Set, Dzień niedziſiętego

Czwartego.

Antonius Benivienius Vic. Gen. S. Lovens.
Rozdział Czwedziesty Piętnasty.

o Powinnościach matki Pryorysze.

Powinna Matka Pryorysza ile rzecz iest podobna, gdy ſprawami Kłaſtrowi
nie iest zabawna. Czemu pilnować, wnim zaśze przy Nabożeństwie bywać.

także y w Refektarzu: Przeważać aby Chwała Boska z Pauzą przystoynie się
 odprawiała; Inklinacye y inrze Cereemonie aby swym porządkiem odprawowane były
 z żadnych w nich Negligencye albo zaniedbania. **S**ąkie Milczeniu to wszystko
 odprawowane było. Powinność nad to iey iest, karać występne w odprawowaniu takoy-
 ch Cereemoniey Siostry, albo ich zaniedbywające, y stawać się aby wszystkie Siostry
 w zgodzie y miłości żyły. **S**ąkie powinność iey będzie wskazać y sporządzić aby
 każddy Piątek czytano do Stolu **R**egulę, y **K**apitulum przynamniey iedno
 Konstytucy Zakonnych; y stawać się o to, aby tego co czytają, **O**bservancya by-
 wała w Klastorze ściśła.

Lokutarzu także, to iest: Mieyscu do wozmow naznaczonym pilną mieć ma-
 nieczą; y czasu sposobnego zsyłając tam dwie Zakonnice wostropney bogoboy-
 ne, aby co nieprzystoynego w wozmowach niestąpiło.

Ma nad to usilnie stawać się o to, aby wiedzieli o wszystkim co się w Klasto-
 re dzieje; każddy rzecz do Klastoru przyniesioną, albo ktowa ma być wysłana
 aby widzieli. **S**ąkie **L**istki, **P**oselstwa, aby przez iey wiadomości niebyły wy-
 słane y przyjmowane do Klastoru.

Wydatkach na potrzeby Domowe ma zawiadować, y rachunkami wydatkow
Reccept z **D**yskvetnemi Siostrami, **P**rokuratorką zawiadować, od czasu do
 czasu opatruiąc wszystkie potrzeby do wychowania należące.

Klucze od Klastornego zamknięcia y **L**okutarza przysobie mieć powinna,
 tak wie od **D**ormitarza gdzie Siostry sypiają, w **N**ocy, ostroznie w **S**krzynce zam-
 kione chować ma **K**lucze, **K**lucz przysobie od takowey **S**krzynki mając.

Dwa razy przynamniej w Rok z Matką Subprywowszą y dwiema Dyskretnymi Siostrami; powinna Wizytować Celle Siostry, pilno się przypatrując, iezeli zbyteczności iakiey przeciwney Prawom Zakonnym y Wboſtwu nieznały się.

Dymie Sposobem przynamniej raz w Miesiąc powinna będzie zrana pod czas Modlitwy Bogomyślney nawiedzić Celle Siostry, y inſze miejsca, aby mogła mieć wiadomości iezeli wſzystkie Zakonnice gromadzić się zwykły na teſz Modlitwę, albo nie? A iezeliby znalazła ktorey proſznujące y tey Modlitwy się chwoniące, ma ich kazać według potrzeby y zdania ſwego. Pragniemy nad to, y Staſownoſć aby Matka Prywowska wiedziała przyczynę dla ktoreyby Siostry od zwykłego porządku chodzenia do Człowu, Refektarza, y do Robot naznaczonych uwolnione być miały.

Powinna nad to będzie dwa razy przynamniej w Rok Matka Prywowska z gromadziſzy z Matką Subprywowszą Siostry Dyskretne y Matki Miſtrzyńskie trwać o zatrzymaniu dalszem Obserwancyey Zakonney y porządku wſzelkiego w Kłauſtrowie z niemi; y iezeliby uważły że nakazana w czym ieſt Obserwancya Zakonna y rząd dobry Kłaſtrowy, o naprawę tego uſilnie ſtawać się mają. Czas tego Aktu naznaczamy Pierwszy na Początku Poſtu Czterdzieſci dñiowego, a drugiey w Oktawę albo Nawiedzenia Panny Naſwiętszey Maryey, albowięc w Niebawemieſcia iezeli.

Pod tenże czas mają się badać y uważać między sobą, pilno iako Kłauzura Kłaſtrowu, Kwaty opatowane są? iezeli iakie osoby niepożądane w nich do rozmow z Siostrami nieuczęszczają? Takie o zwiſtoſci Oycy Duchownego, to ieſt: Spowiednika pilno badać się między sobą mają; iezeli ieſt

24
Dusz ich użyteczny? jeżeli Obserwancyey Zakonney przychylny albo nie-
zktowa, Zakonnica, nie ma albo nie używa takich Privyalties albo Osobności?
Nadto mają uważać defekty Siostr Ktoveby się twarfiety potęż czas między
iemi; y Swodki albo Sporoby do zniesienia ich wynajdować, podług Praw Zakon-
nych karczając występne, względu na Osoby żadnego niemając, ale samego tylko
Boga mając przed oczyma y Honor Zakonny, ktory w Obserwancyey
nie wst Zakonney. Są bawiem dwoga najsposobnieysza iest do uprzatnienia
Klaskich Mankamentow y nieprzyystoyności, karcanie onychże podług Praw Za-
konnych, aby bez zmaży wszelakiey zostawaty Klasztery wzodobie swoiey Bo-
wodzice Maryey Patronki Szczegulney Klasztoru tego.

Ma sie stawać nakoniec Matka Pryorysza aby y najmnieysza rzecz
w Obserwancyey Zakonney należąca w swym porzadku zachowana byla; ponie-
sz mnieyszych rzeczy zaniedbanie sciele dwoga do upadku wszyskiey Ob-
serwancyey Zakonney, za co gdy by swym niedbate byly Przetozione, oddadza
sobisty rachunek Matce statowi Boskiemu.

Rozdział czterdziesty Weowy.

Dalsza powinność Matki Pryorysze ukazanie.

Ukazujemy Matce Pryorysze aby Konstytucy tych naszych y Reguty,
ich Kopiey przapisaney żadney Osobie iakieykolwiek Kondycyey
nie pozwalalania wydawala; Oprócz iednak Oycy Duchownego Spowiedni-
ktowemu iednak niebądzie wolno inszym Obcym Osobom onych pokazac y

dać do czytania. Iesliby iednak albo ktowzy Zakonnicy albo Zakonnice prosieły
Matki Pwyowyszy dla Obserwancyey Zakonney utwierdzenia o niektore Punkta
Reguly albo Konstytucy, to będzie mogła uczynić, wybrwwszy Punkta iem
twzebne, iako to o Nowicyacie, albo inszych tym podobnych powinnościach, i
dnak niema Svansumptu dawać ad Literam.

Nadto wskazujemy aby wszystkie Siostry iey Pieczy podlegające w
went y Qwadvagerymę to tydzień w Refektarzu pokleknawszy od niej
sieły narzaozenia Moryfikacy, a w insze czasy raz w Miesiąc.

Lubo to Matka Pwyowysza iest Przełożoną y Głową wszystkiego Konwentu,
napominamy iednak onęsz, aby Ctevy przynamniej razy w Rok iezeli Sei
vosć przeszkoda niebędzie Siostrvom służyła do Stolu, w Kuchni pracowiała,
y insze podle w Klasatorze usługi odpwawiała, aby dobry przyklad inszem
dala do takowych prac y zabaw, na pomoc przywawszy inszych Stawszych
Majowancyey Tytułem iakimkolwiek ozdobionych Siostrv.

WSobotę, Wieczor zawsze, opwocz tego Tydnia w ktowzy była Kapituli, S
stwy po Wieczery, przed czynieniem Dziak Panu Bogu pokleknawszy
w swym porzadku, maia odpużzenia prosieć ad Matki Pwyowyszy, ktow
kwotkiemu słony napomni ich do doskonałości y Obserwancyey Zakonney, y
zgovni gdyby była potrzeba o iakie defekty; potym prosieć będą od Matki
Subpwyowyszy, y ona wzaięcznie od nich, y zaś wszystkie iedną od drugiey

Ma często napominac Zakonnice, aby gdy sie im trafi Kazania stuchac

Waty stojąc, Wela na twarzy swoje spuszczały; także y te ktore lub Medyka,
Cyrulika, lub insze Osoby Swieckie wprawdzać beda do Konwentu, czego
winna bądźcie pilno przestrzygać, aby ozdoba y Powaga Oblubienic Czyn-
sowych tym większey Cenie y powadze była.

Niema dopuszczać aby gromadnie Kapłani Swietcy Msze Swięte w Koście-
lich odprowadzali; Saksie niema pozwalać budynku Kaplic w Kościele Kla-
stornym Osobom Swieckim, lub z Herbami, lub bez Herbow; ani Sundacyey
Intvat na Kaplice takowe, albo insze przedtym zbudowane, ktorychby Intvat tesz
Osoby Swieckie przy sobie Panoz zostawowały, tak aby im wolno bylo dać i Ka-
dłonom Swieckim do Wpodobania. Nadto, niebądźcie mogła Oblig przyimo-
ć od Osob Swieckich na odprowadzanie Mszy Swiętych za zmarłych na wie-
kosć sie do tego y Klastrov obowiazując; albo więc na czas iaki dlugi.

Symnie Sposobem Grobow budynka w Kościele nie ma pozwalać Swieckiem
działom dla ich Familiey, ktorychby Grobow oni chcieli zostawiać Pstro-
sami; gdysz przez to Klastorny Pokoy mogłyby być przekazony, y wolność
Koscielna zniešiona.

Paśz Matka Pryowysza niema pozwalać nigdy Spiwania Mszey Stey, albo
Spowu iakiemkolwiek Osobom y pod czas iakiemkolwiek Wwoczystości. Ma-
ani przy Pogrzebie ktoreykolwiek Zakonnice Svaktem Figuralnem;
same Siostry Chovatem spiewać mają, dla zatrzymania prostoty Serca,
ktorey Panu Bogu służyć powinny; Wczym ani Ociec Duchowny Spowie-

dnik może z niemi dyspensować.

Przeciwnko Vbogiem ma bydzi Matka Pryvorsza pełna miłości, y onych Iak
mużna, opatrować podług przepomożenia y sił albo Inevaty Klastovu. Haby
pochodzone Siostry ma wzdawiac Vbogiem białymgłowom, albo Panienkom nie do
statniem, przewobinwszy ie wedlug ich potrzeby, co sama ma wykonywać przez
sie, albo nieo przez ktora z Siostr Staryzych naznaczona, Na koniec powinna
Matki Pryvorszy iest, z innymi Vvzedniczkami stawać sie o wząd we wszy-
stkiem dobry w Klastorze, tak, żeby wszystkie Siostry w zgodzie, miłości y
w Pokoju zostawały. O zachowaniu Milczenia albo Silencyum, o porządku
dyspozycyey Czowu; także o zatrzymaniu Obsevwanoyey Zakonney pilną
pieczą będzie miała, wykonywając to wszystko skutecznie, co iey nakazują
Konstytucye y prawa Zakonne; dotego stawać sie ma aby przykładem dobrym
inrze Siostry wiedla do pobożności życia, wtakie Cnoty sie Swięte sposabiać
ktoreby w Siostrwach poddanych sobie widzieć pragnęła. Przypominać sobie
czesto słowa Pana Zbawiciela Ierusa wreczone do Apostolow: Kto zwas
gnie bydz większym albo starszym między wami; ma bydz slugą waszym.
Zawsze tacz przed Oczyma ma mieć Swięte Sady Pańskie, na ktorych
ninną będzie oddać liczbę, Naywyższemu Pasterzowi zwładze Pasterwskiej
sobie zleconey.

Rozdział Czwadziesty Przeci.
Powinności Matki Subprvorszy.

W niebytności Matki Pryorvsze Matka Subpyorvsza ma vřadzić Konwen-
 tem, y wſzystko to wykonywać co należy Matce Pryorvsze, oſobliwie vřadu w
 Reſektarzu dobrego przeſtwegac, y wyſtepnę Sioſtery gromić y napominac
 aby teſz obecna była Matka Pryorvsza.

Przednieysza tey powinnoſć będzie vřadzić Brovem, y obmyſlawać aby ſwym
 powrządkiem Diuinum Officium odpvawowane było, w Miłczeniu y wſkromnoſci wſze-
 aktey, iako wyſzey ſie opisało w Rozdziale o odpvawowaniu ſie Nabożeńſtwa.
 Tey teſz powinnoſci będzie należało, napominac kařdą z Sioſter do wykonania po-
 winnoſci tey naznaczoney, oſobliwie w Reſektarzu przy Stole aby wſzystko było
 zachowane co ieſt wyſzey opisaño. Lekcyja aby zaſwżę była czytana Nabořna, iako
 ſie wyſzey vřekło.

Wieczor zadzwonic ma na Silencyum albo Dornicya, oſtatni raz, a w Pułgodziny
 dzwonieniu Wzytować Sioſter, Woda, Swieczona, ich pokropić y Dornitarze po-
 amykać. **P**ilne Oko ma niec na pobořna Intencya Matki Pryorvsze y za-
 waga albo wola, powrządku dobrego w gubernowaniu Kłaſztora, y od niey ſie nie vřaznić.
 Ma ſie kochać w zgodzie, a w vřadzić ſie niezgodę, y dywizyami, aby ſie niepokaza-
 ła być pomocnicą, Duſznego Nieprzyaciela w ſzela kich vřaznić y niezgodę w vřynce-
 ła, ktova chcąc ſie powowrac Bogu, w Przepaſciach Piekielnych ieſt pogvazony.
 Niezgodzie albo niemię dwie głoſwie bywają niezgodne, y vřazney albo przyczney ſobie Woli,
 aby być niemię ziedoczenie w myſtlowy zgodę Święta, ktova zaſwżę ma
 kwitnac między Zakonnicyami.

W Niebytności Matki Pryovyszy też wladzą albo powaga, będzie miała Matka
Subpryovysza i tak w Szozie, w Refektarzu, y na innych miejscach; opócz chodze-
nia do Kwaty, y dania na to licencyey innym; także opócz wprowadzenia Osob
kich, albo rzeczy iakowych na potrzeby Klastowna, na to albo niem należy samey
Matce Pryovysie dawać licencyę, y o tym wszystkim wiedzieć; chyba by Chorob
iey albo inze zabawy gwałtowne przeszkoda do tego bydzi miały, na ten czas
albo niem wyżej pomienione rzeczy Matce Subpryovysie odprawowaćby nale-
żało, spowada y dolożeniem sie innych Siostry, a Joblwie Dyskretnych; a potem
obwieścić o wszystkim Matkę Pryovyszę będzie powinna.

Na Tablicy w każdym Sydzien ma popisac Siostry, ktore tak w Szozie iako
y w Refektarzu powinności ich należące beda wykonywały, odmieniając ich porzą-
dkiem albo Koleją, aby sie wszystkie ćwiczyły w powinnościach swoich y sposobnie-
szc zostawały do wykonania wszystkich Celemontey y odprawowania Chwały Bo-
żey. Officya na ktore Siostry mają bydzi pisane są te: Hebdomadawca-
Kantowysza. Antyfonawca. Akkolitki. Lektoryssa do Kalendy na
Prymę. Lektoryssa do Pierwszego Stolu y Wtorego. Lektoryssa do
czytania Lekcey na Lutrznię, aby przeczytawszy sobie wprzod, wzele-
nie y dobrze czytaly. Serwitorki do Pierwszego Stolu y Wtorego. także Ser-
witorki Chorym.

Rozdział Sztydziesty Czawsty.
Dyskretkach, albo Konsyliarkach, y ich Powinnościach.

Przy Siostry Dyskвете nazwane, maia bydzi Konwentu naznaczone, z Prze-
 nieyszych y uwarznieyszych Zakonnic, ktore beda we wszystkich rzeczach Konsyliar-
 kami Matce Pryovysie, mada, powada, wiadacia, do zatrzymania Obserwancyey
 Zakonney, y tego wszystkiego co nalezy do Augmentu Chwały y czci Boskiej, zba-
 wienia Dusz, pożytku y ozdoby Zakonney y Klastovu; a to czynic maia, bez za-
 nego vespektu albo wzgledu prywatnego, ale tylko z milosci samey Boga y Zakonu
 Bogo. Nadto, tecz Siostry Dyskветеne albo Konsyliarki, maia wespól z Matką Pry-
 wyszą zawiadowac o dobrach Klastovu, to iest: odbierac Proventa, Latmużny,
 wydawac, placic, y wszelkie inoze potrzeby obmyslac, albo opotrwyac Konwentowi na-
 rzadze.

Przeto wskazujemy Matce Pryovysie, pok kavaniem Propyietarkom
 naznaczonym, aby bez nich, albo dwu z nich przynamniey sobie przytomnych, y bez
 niaki Subpryovysze, rzeczy powaznych do Konwentu nalezacych nietraktowala, Sum-
 niędzny nieodbierala bez ich wiadomosci, Kwietacey zadnych nieczyniela tylko
 przyobecnosci spowada y pozwoleniem ich. Nadto, zakazujemy aby zadney Pro-
 pyetey znaczney, albo Kupna potrzeb wszelkich dosychowania Siostr nalezacych
 nieczyniela, bez zdania y pozwolenia na to pomienionych Konsyliarkei y inszych
 komu bedzie nalezalo.

Rozdział z tevdziesty Piąty.
Dobrach Doczesnych Klastovu.

Ma bydzi w Klastovze Skrzynia iedna dobrze opatrzona, tvoiakiem zam-
 knieniem y pod Kluczmi trzema, z ktovych ieden ma bydzi przy Matce Pryovysie,

a dwa zaś przy dwu Siostrach Dyskwytnych albo Konyliankach, wktowej Skrzyżnicy, będą chorować Zakonnice Pieniądze Klastowne, Inwentarze tak Kościoła, Zakony i jako y Klastoru wszystkiego, Prawa albo Wynilora, y insze Pisma Klastowne, albo w ktorej Ksiegi, wktową mają, wpisywać również Kontrakty, Postanowienia różne przez Matkę Pryowszrę, y z temi Zakonnicami wespół doktowych to należy, uczynione, postanowione, ktowa to Ksiega albo Pisma mają, bydzi osobownie chowane, tak, żeby iaka odmiana albo pokwyslanie ich niebyło przez ktową Siostrę.

Mają też mieć Zakonnice iednego Saktora, albo vaczey Ekonomę, ktoryby zawiadował dobrami Konwentu, y potrzeby różne obmyślał osemusze. Stawać się iednak będą Zakonnice, aby taki Ekonom albo Prowiktor był Człowiek bogobojny, Sumnienia dobrego, wieku podeszłego, nie młodzik, wprzystoyności w szelakicy y poczciwości się kochający. Iego tedy powinność będzie dobra Klastowne Mایetności, często wewidować y zawiadować niemi, tak, żeby szkody żadney Klastor niemiał przez zaniedbanie iemu powinności należitych; wszystko iednak czynić ma bez żadnego Prywatnego respekta, z wiadomością y rozkazaniem Matki Pryowszre, ktowa się ma o wszystkim znosić z Konyliankami. a gdyby Matka Pryowszra y z drugiemi Siostrami dowodnie uznała iego niedbalstwo albo niemniawe, skhodną bydzi Klastorowi, z awazem bez odwłoki, od niego maia, o inzego się postawiawszy.

Kazujemy nad to Zakonnicom, aby ani takowym Ekonomom, ani inzym iakiemkolwiek Osobom, choćby też y Kapłanom nieobowierzowały się obmyślać co dziennego Wiktę albo żydła, tak, żeby im co dzienny Stół obmyślać miały.

sz ząd wiele Mołostyey y niepokocu Zakonnice miewać zwykły, od ktorych wolno
 na, gdy pewna Ordynaryę albo Solaryę takowym Osobom na czasy pewne nárna-
 Ktowa Ordynaryę na szę powinne beda Przelozone zachować pod utwato, albo
 orzenia ich z Wzrędu. także gdy by ktowa z Zakonnice oney przyczye miała, Surowo
 na bydz kavana. Niezabwaniamy iednak Zakonnicom kedywarz w Rok Osobom
 konnym y dobrze zasłużonym Klastorowi podług zdania Matki Pryoryszy
 Dyskrettek dobroczynney ludzkosci pokazania gdyby tego potrzeba była.

Sięci do Czytania y Nabożenstwa należące, wskazujemy aby chowane były oszcz-
 nie wiedney Libranyey, w ktowej zawaz ma bydz Regester tych że Księgę porzannie
 is any tamże. Agdy się trafi z licencyą Matki Pryoryszy ktory kolwiek z Siostr
 ziąc Książki iakiey do czytania, tedy ma napisac tę Książkę na Tablicy tak
 konnica, aby gdy potrzeba pokaze, wiadziáno gdzie iesc ta Księga, y żeby się
 anie nalesc mogła gdy iej potrzebować beda.

Rozdział Czwadziesty Szesty.

o powinności Kämmerlingi, albo waczey w zakwatowki.
 abydz w Klastorze iedno miejsce sposobne, na kształt Kancellaryey, w ktorym
 w kwatowka ma chować Pisma y Księgi Intwat albo Prowentow Klastornych,
 kże y wydatkow wszelkich. zacząć iey będzie powinność pisac pilno takowe
 ychody y wydatki, co y kiedy wyda do wak Szafawce. Co za ktowej Matki Pry-
 yszy przybędzie albo ubędzie z dobv Klastornych.

starac się ma nad to, z Matką Pryoryszą, sie znożac, aby Jkonomowie, Wzędni-
 y inisi studzy Snieccy Klastorni, pilną pieczą mieli o Małgnościach y iniszych

niewuchomych dobach Klasztornych stawianiu ich y wiadomości zleconych, Intencya, mająca
o zatwrymianiu wżadu dobrego y Augmentacie dobv Klasztornych: Niema iednak zbytecz-
nie twosklna bydzi o to, tak żeby Obserwancyey Zakonney zaniiedbnyac niata; ale
w Pokoju Sumnienia postępując, żeby zavlivosci Ducha nievacila.

Orzędnicysza iey powinność będzie, wżyskiem Wżędnikom w Klasztorze wz-
snie obmyslawiac poevzeby, szafunkowi albo zawiadywaniiu ich nalezace, wiadomo-
scia iednak y powada Matki Pryoryszy.

Nad to, ma bydz madva y wostopna we wżyskich postępkach Wżedowi iey
nalezacych; pelna milosci y ludzkości przeciwko Siostrvom; umiejetna wachunkom
ktore ma odprowowac z Zakonami albo Wżędnikami, z Poddawemi, y infirmi.
Osobami, odbievaiac albo im wydaiac Pieniadze; ktore wachunki ma odprowo-
wac u Kwaty okrytey Plotnem Czaynym, iako sie wyzey vzeklo.

Nakoniec, wolna bedac pennych, szasow od zabaw Wżedu snego, zawonna
powinna będzie z dwugiem Siostrvami Czozu pilnowac, y na Sale do vobot
Klasztornych z avosnie z dwugiem Siostrvami chodzie. Dusz y insze Wżed-
niczki wykonywac powinna beda, pomniac na to, ze Wżad zlecony ktorey-
kolwiek Zakonnicy niewalnia iey od prac wżezaynych Zakonnych do Nab-
zenstwa y inszych powinności nalezacych, tylko na ten czas, gdy Wżedu s-
bie zleconego sprawami iest zabawiona.

Rozdział Czetdziesty Siodmy.

o Powinnościach Szafawki.

W zawiadywaniiu Siostry Szafawki, mają bydz wżeczy wżysekic do wiken

leżące, iako to, mięsa, Grzyby, Ryby, Nabiał, Oley, y insze wszystkie legumina, ktowemi
 ochronnie szafować, bez uszczerbku albo szkody Kłasztowny, o wszystkim sie znojąc
 Matką Pryorowszą, y według iey dyspozycyey do wem sobie powierzonem szafując
 rzeto ma bydz w Kłasztorze na miejscu sposobnym szafawnia albo Spizawnia ni
 wanie takichowych rzeczy, ktowe iako skowo wniesione będą do Kłasztoru y widzia
 od Matki Pryorowszy, z aważem mają bydz schowane wteyże Spizawni, do ktorey
 e walno będzie wniesc insey żadney Zakonnicy, ani wziąć z tamąd rzeczy choć
 ymniejszy, ato pod karaniem winy lekkiey Niepostusznem naznaczonem.
 asz Siostra Szafarka ma mieć władzę nad dwiema Konwiewskami do Kuchennych
 nac naznaczonemi, y ich uczyć albo informować powinna będzie iako sobie po
 pować mają, w cieplności y wprostowości trwając, w wykonaniu prac sobie na
 znaczonych, tak żeby wszystkie Siostry iednaką wygodę miały we wszystkim.
 oblinie w wydawaniu im Porcey iednakowych, bez żadnego vespektu prywatnego
 i niektore, także pilno sie stawać ma, o wygodę Siostrvom Czoyym wszelaką.
 ey pieczy także będzie należało, aby Prezentow albo vaczey Specyaltow ktowe Ro
 kie, Pokwenni, Dobrodzieie posyłaia, Zakonnicom, żadna z Siostrv sobie nie przywla
 ziała, ale aby Kłasztorowi w wszystkiemu wspoleczności należały y oddawane były,
 owe iednak Specyaly ma wprzod widzieć Matka Pryorowszą y Benedykonawie,
 ko sie nżyey rzekło w Rozdziale o Postach. Prezenty albo Specyaly należące
 Pokwennow, gdyby dla małości niemialy wystawczyć w wszystkiemu Siostrvom, podług
 pokwecyey Matki Pryorowszy, tedy Szafarka ma ich dotąd zachować, ażby
 pocy przyczyniwszy wszystkie Siostry mogły ich mieć wczestnictwo. A iesliby

tey Siostrze ktorey postane byly cząstki ich się niedostało, tedy dziękować ma Panu Bogu, że przez tę okazję, oddalił od nię Affekt Pawykuławney własności y lubieżney woskoszy, ktoreby ztąd nastąpić mogła. A jeżeli będzie miała cząstki swote, tedy także ma Panu Bogu dziękować za opatrzność jego, y w miłości wdzięcznie przyjąć.

Rozdział Ctevdziesiąty Osmy.

Powinnościach Westuárnyey y Wzrządzie iey.

Wzrząd albo Powinność Westuárnyey zawiadować Szatami do Odzieży, y do Sypiania należącemi, przeto ma być Stanza iedną, w ktorey ma chować taśz Westuárka, Habiey, Szkaplewe, Plascze, Mátewace, Przesćievadła, y insze Szaty białe, ktore mają być unieyże w wielkiej ochronie y porządku, co zepowiniego ma naprawić przez się, y insze Siostry, ktore iey mają być dane do pomocy według potrzeby; Szaty białe ochędornie nypwane ma także chować, ktore to potrzeby wszystkie ma onasz między Siostry dzielić, Chustki, Wela Czarne y insze rzeczy tym podobne, a to za zdaniem y wiadomością Matki Pryorvsze.

Więc że Wbostwo Zakonne niedopuszcza, y jego Obserwancya broni doskonalności aby żadna z Siostr sobie żadney rzeczy nie przywłaszczała, a z tym ani Suknie, ani Szkaplewa. A z drugiey strony Siostry roznych wrostow y statury będące, niemoga wzajemnie Sukien y Szkaplewy zażywać, tedy temu zabiegając, wskazujemy aby na każdzey Sukni Siostr było napisane Imię Świętego, ktorego Imię ma ktora Cella, iest napisane albo wyrysowane. Także takowe znaki albo, tym podobne mają być na Sukienkach y inszych rzeczach do Odzieży należących.

50
takowey że przyczyny, zwłaszcza gdy zdrowia słabosć Ktovey Siostry tego bę-
nie potrzebowała.

Jeżli Wzrędnice y zawiadoszczyney Westuاریя będąc nalezalo, aby wkażda Sobotę
zdala Szaty rozne y potrzebne Siostrvom do Odzieży, kaźdey z miłosći Siostrzynskiey
wziewiac czego będzie potrzebowała, wzgląd mając na Kompleksya, y potrzeba roznych
Siostr, tak żeby z nich kaźda swoje wygodę miała; iedne bowiem cieńszych podczas, le-
żących potrzebują Szat, osobliwie Welatury y innych potrzebek; przeto ma osobno
mieć w schowaniu cieńsze, cięższe, grubsze, takowe potrzeby y Szaty, aby według
potrzeby kaźdey Siostrze wygodę dała; co powinna będzie wykonać pod Wzręta,
Wzrędu sobie zleconego.

Żadna z Siostr nie ma się wazyć brać czegokol-
wiek z Westuاریey, lub Wela (zarne, Biale, Chustki, y innych rzeczy tym podobnych,
nie ma czekać aby iey było dano przez Wzrędniczkę sobie naznaczoną. Habity Siostr
Konwicyek Konwiesek mają być także w schowaniu, znakami zwyczajnymi, ia-
to się wyżej rzekto. Aby okazać niebyła podana rozmnożenia się Chovob, vo-
kazujemy aby Siostry Chove, Szaty do Odzieży im należące y innych czasow,
osobno w Szafach na to zgotowanych przez siebie same chowały y nimi zawiady-
wały, aby takowy porządek był powodem Siostrvom do ochotniejszego oddania
inney czci y Chwały Panu Bgou, y do zatrzymania miłosći y Pokoju między
sobą, spólnego.

Rozdział czterdziesty Dziewiąty.

Elekcyej Oycā Wielebnego Spowiednika.
dy Konwent będzie chciał mieć Nowotnego Spowiednika albo Oycā Duchownego.

według Przyjściu **Iuliusza Szećiego** Papieża, danego w **Szećiem** Roku
Papieżstwa jego w Roku **1552** powinne będą Zakonnice abwieścić **Wielebne**
Oycę Przewidyatela wczesnie, aby im obmysleł nowego **Pasterza**.

Maią pilno uwarząć **Matka Pryowysza** y **Dyskretne**, obyczaje **Świątobliwość**
cia **Pasterza**, ktowemu podana ma być piecza **zbanwienia Dusz** **wszystkiego** zgro-
dzenia ich; by snadź **Wilka dwapieźnego** niepuszcily do **owczarnie** **Chrystusowej**
Maią się tedy **Przełożeni** stawać o **Kapłana** życia **pobożnego**, obyczajow **przysto-**
nych, przykładu **dobrego**, pilnego **powinności** **Pasterzkiej** sobie **zleconey**; **tako-**
wych **Zakonnikow** ktowzyby się o to **stawali** **przez** się, albo **przez** **inrze** **Osoby** **ma-**
iac **zapodeyzwane**. **Takowy** **Kapłan** ma być **wolny** od **zabaw** **inzych**, **tak** **Za-**
konnnych **iako** y **Świątornych**, ktowemu tylko **przeszkadzać** **mogly** do **wykoná-**
nia **tego** **wszystkiego** **co** **powinność** **iego** **nieście**. **Prze**to **Dniem** **řednym** **przed** **Ele-**
kcyą **iego**, **maią** **wszystkie** **gować** **Pana** **Boga** **prosić**, aby **ich** **przez** **Przełożony**
opátvyl **Pasterzem** **dobrym**, **pełnym** **miłosci** **Boskiej** y **zawliwosci** **Ducha**.

Do **Klasztora** **niema** **nigdy** **wchodzić** **Ociec** **ten** **Duchowny** **do** **Zakonnice**, **opócz**
potrzeby **wielkiej**, y **to** **zwiadomością** y **porwoleń** **Wielebne** **Oycę** **Przełożen-**
co **gdy** **się** **twafi**, **zawsze** **ma** **ić** **w** **Kompaniey** **z** **Matką** **Pryowyszą** y **Subpryowyszą**
y **ředną** **Dyskretką**, **ani** **będzie** **możl** **z** **ktową** **Zakonic** **gadać**, **tylko** **przy** **obe-**
cnosci **tych**; **opócz** **ředną** **Spowiedzi** **sluchania**, **przy** **ktowey** **ma** **sobie** **postę** **postę**
tak, **iako** **się** **wyżey** **poniedziatło** o **Spowiedzi** y **Komuniey** **Świątey**.

Zadna **Zakonnica** **nie** **będzie** **mu** **możl** **dać** **żadney** **wzeczy** **choć** **naymnie-**
szey **z** **swoyey** **stovny** **abo** **od** **się** **bie**, **ale** **wszystko** **ma** **być** **imięniem** **Matki** **Pry-**

wyższe, ktowa ma w wszystkiem dysponować, iako sie wyżej wze kło. Pod czas Choroby, to jest: gdyby zachorzał, może na swoje miejsce innego Kapłana postanowić, z wiadomością, jednak wprzod y pozwoleniem Oycy Wielebnego y Pryowyszy.

Rozdział Piećdziesiąty.

Daje sposob Obwieszczenia Defektorow woznych Przelozonym. By powaznego zycia w Klastrowie sposob tym lepiej byl utwierdzony y defekty albo wystepki Siostw iakieykolwiek Kondycyey by byly, albo Spowiednika, bez kawała nieuchodziely, co zwyklo dwoje do wszelakiey dysolucyey slac y otwierac. Sedu gdyby sie czego Boze nieday iakie wystepki zostawa, Klastrowu y z tym przykladem tracic miaty, powinne beda Zakonnice obwiescic y przestvedz Przelozonych, to jest: Wielebnego Oycy Prowincyala, Oycy Przeova, aby temu zabiegac mogly tym sposobem: Matka Pryowysza ma zgromadzic Siostwy w wszystkie y do nich wczuczyc o tym, ze potrzebna rzecz jest abysmy dla zatrzymania wzadu dobrego obwiescily Przelozonym takowe potrzeby Klastrowu naszego dla pvetkiego im zariadenia. Zaczmy pilno Siostwy w wszystkie pilno uwazac maia, takowe potrzeby Klastrowu, wostropnie sobie y z milosci Zakonu Se' wnym postepuiac, by snadz plonnych y bez fundamentu wieści na oslawę inzych Przelozonym nie odnosiely. Rzeczy te ktowe odnosić Zakonnice maia, Przelozonym są: Wystepki wprzod Oycy Duownego. Iezeli jest w Wziedzie sobie zleconym niedbaly? Według czasu y potrzeby stanic Spowiedzi zaniedbana. Iezeli zbyenia, y nieprzystoyna, spolecznosc albo ztowawienie ma z ktowa, z Zakonic. Takze defekty albo wystepki Matki Pryowyszy: Iezeli iakich niepoczciwosci dopuszcza, y one ciepi, Iezeli ma zbyenia, iaka Kon-

oversacy, Zakonnikami, albo ziakami infremi Osobami Swieckimi. Jezeli defektor
albo występken woynych Siosev niekavze. Jezeli o zadržymanie Obserwanoyey Zakonney
o vykonanie Pункtov prvynypalnych Reguly y Konfytucey nie niedba; o zadržymanie
nie zgody y miłości między Siosevami. O takoych y tym podobnych věczach maia
bydz obwieśczeni Przetozeni od Siosev albo Zakonnio. Osoblivie gdyby iakie znaki
albo iakie niebespieczestvo bylo o niepoczestvo y niestare Zakonna.

Powinne Zakonnice beda wtakowym vārie samego Pana Boga niec przed Oczy
ma, a nie respekt ludski, ktovy zvykl miluiacych Spraviedlivost Svietu vātovati.
Ma iednak Przetozona vostropnie postepovat wtakoych przypadkach, badaiac y
pytaiac sie od kazdey z osobna Zakonnice, co by za zdanie iey bylo wtym co
w Kapitule proponovala; a gdy by cześć wieksza rezvolila, moga do Przetozonych
imieniem Konventu w wszystkie pisac, y Pieczęcia przy w wszystkich Klastovna
Liste zapieczętovať.

Gdyby Matki Konsyliavki, Miserynie, y infre stavsze Klastovu pobaczyly w Matce
Pryovysie y w Oycu Duchownym zaniedbanie Obserwanoyey Zakonney y tego co do
vzadu dobrego Klastovu nalezy; tak, zeby dla nich niedbalstva y dysolucey y
defektu w nich boiazni Bozey, wiadomie przyso miało do takoych veczy, ktore by
wprzod dyshonor Maiestatu Boskiego, a potom Klastovu y Dosnu Nasvietzey Pa
ny Maryey zaciagac miały; tedy Dvakroc napomniec powinne Matke Pryovysze
a gdyby sie niepopravnila; zgovoradzivszy sie var y drugi, maia sie z soba, z nosic o
danu wiadomosci o tym Przetozonym, y rezvolivszy sie w wszystkie zgodnie na to,
iedna z nich stavsza ma opisac takove niedbalstvo Przetozonemu aby zabieral

weznie temu. A iesliby Matka Pryorysza byla przeszkoda, aby takowy list niedosz
Przełożonego, tedy ma bydz Prynowana Mieysca y Glosu.

Symie Sposobem, gdyby Matka Pryorysza zinszeni Stawszemi Zakonnicam
przez pewne znaki dorzta tego ze Ociec Duchowny Spowiednik mnieyby
dbal o Obserwancya Reguly Stey y Konstytucy Zakonnych, owszemieby
nieuwazna, Mowa, wtey ze Obserwancyey Zakonney velaxiacia, szkoda
czyniel, y prawie niedbal o Profekt wdoskonatosci zycia Zakonnego; a zo
tym by za tegoz tym powodem przychodziło Klasztowoni do odstępowania
od danych y chwalebnych zwyczaion y porzadkow: Tedy Matka Pryory
sza zniosz y szez ziazemi Matkami, maia, to oznaymie Oycu Wielobnemu
Prowincyatonu, ze takowy Kaplan nie jest zgodny do takowey uslugi Kła
stowoni, proszac aby inszego opatrzył. **S**akie gdyby postzezgly y pewna
wiadomosc o rozpusenem zyciu, nieporzadney Konwersacyey takowego Kaplan
niaty, maia o odmianę tego stawać sie pzetka u Przełożonych. Maia, przeto
Przełożone bydz o tym czule y troskliwe; aly Oblubienice Bogu poslubione y
poswiecone, proznie y wolne bedac od takowey perturbacyey tym gorczyey czy
nem y Swiatobliwym Affektem wdoskonatosci Zakonney posteznowac usi
lowaly.

Rozdział Pięcdziesiąty Pierwszy.

Kapitulę Konwentu.

Matka Pryorysza, albo Matka Subpryorysza powinna waz przy
mniey. w Miesiac niegdzielimogeto bydz swięcey, w Dzień Postny asobliwi

albo przed obiadem, albo też po Kompletie Kapitułę czynić z Siostrami. Zadzwo-
niesz wtedy na nią, zniść się będą powinny wszystkie Siostry na miejsce zwy-
czajne, które gdy się zgromadzą; naprzód pokropi Woda, Święconą Przeło-
żona mówiąc: *Asperges me Domine Hyssopo: etc.* Potym mówić na niewie-
stę *Oscende nobis Dñe misericordiam tuam.* z którym *Oratio: Oremus.*
Exaudi nos Dñe Sancte Pater Omnipotens aeternus Deus, et mittere digneris
Sanctum Angelum tuum de Caelis, qui nos custodiat, foueat, protegat,
uisitet atq; defendat omnes habitantes in hoc habitaculo Per Christum
Dominum nostrum. Amen. Potym zacznie Przełożona *Veni Sancte*
Spivitus. V. E. mitte etc: *R. E.* et veniabis. *V. O* va pro nobis Sancta
Dei genitrix. *R. V.* et digni efficiamur etc: Potym mówi *Oratio: Protege Dñe*
famulos tuos subsidys pacis etc. Siędą potym albo stańdą na swych miejscach
a potym iedną z Siostr na to deputowaną rzecz: *Lube Domne benedicere*
Przyowszą odposwie: Regulibus disciplinis insequat nos Magister Cele-
stis. Zakonnice mówią: *Amen.* Potym *Lektorsza* czytać będzie *Kapi-*
tulum sobie naznaczone, albo z *Reguly* albo z *Konstytucy* od Matki *Przyow-*
szę dokąd znaku nie da. podaniu znaku *Lektorsza* rzecz: *Sua uerba*
Domino misereve nosse. Zakonnice odpowiadzą: *Deo gratias.* Potym *Przełożona*
mówi: *Benedicite.* Siostry odpowiadzą: *Dominus.* Z którym Matka *Przyow-*
szę kwoć napomni Siostry wszystkie do *Obserwancy* *Zakonney*, oobliwie
w tym co obaczy być potrzebnieyszego. a iesli by nie była sposobna do uczy-
nienia *Excoety*, tedy przynajmniej opowiedzieć ma, że takowy albo takowy

defekte znayduie sie między nami, przeto stawaemy sie o poprawę y wygubienie iego
iako ią Pan Bog natchnie Duchem swoim. wprzod iednak uważyc ma, ktory
sie im zwykl czesćcieu trafiać defekt.

Potym poklekna wszystkie Nowicye, y pocałuią Szkaplezw na ziemi wościogonio
ny, wyznawiając Winy swoje przed Bogiem, Panną Naswieższą Maryją, Aniołami
Świętymi, y przed wszystkiem Oszakiem Świętych Bożych, przed Matką Pryorysz
d ktorey maia prosić odpuszczenia, także od wszystkich inszych Zakonnicy, y aby
napomniane były iezeli w nich sie znayduie co takowego, cobysie Zakonnicom
w nich niepodobalo.

Zatym Matka Pryorysza spyta Matki Mistrzyniey y Pedagogi, o defektach ich,
iesli sie w nich iakie znayduia, ktore gdy opowiedza, Matka Pryorysza ma ich
napomniec y zgromic, naznaczywszy im Pokute Psalmu iednego, podlug zdania y
porady, aby, ktory wespól maia wszystkie mowic, także wosobności gdy by tego byla
potrzeba ktorykolwiek wedlug wystepku Pokute nazaczy, potym wynida z Kapituly.

Nastapia, zaś Siostry Konwiewski, y kleknawszy przed Matką Pryoryszą wpo-
rządku swoim, tymże sposobem iako sie wyżej rzeklo, y wyznawszy Kulpy swoje,
w nich sie dają winne. Matka Pryorysza zaś spytawszy sie o ich defektach
w nich napomniawszy y Pokute naznaczywszy, wskazie im wynisc z Kapituly.

Potym Młodsze Profeski nastapia, y uczynią Kulpy swoje, iako wyżej Nowicye,
napomniane z błogosławieństwem wynida z Kapituly; w ktorey gdy zostana
wszystkie Siostry ktore nosza Wela Czarne Profeski, kleknawszy przed Matką
Pryoryszą, swym porządkiem, uczynią y wyznaią winy swoje, z wyzaiem wyżej

opisanym. Pytać potym będzie Matka Pryovysza, iezeli ktova z Siostrz iakiego defektu albo występku nosobności w niem sie czując winna sie daie; a gdyby sie ktova znajdowała taka, tedy dla Mowtyfikacyey pokleknawszy ma wyznac swoie y prosic odpuszczenia zanię. Tymie sposobem Wzędniczki albo Officyalistki mają prosic odpuszczenia od Matki Pryovyszy, y od inzych Siostrz, za kanię złego przykladu, albo zgorszenia iakiego; a iesliby żadna z nich nosobności defektu iakiego niewyznala, tedy przynamnięy wgomadzie wyznac mają defekty te ktowe sie często trafiaią tym co są na Wzędy naznaczone.

So w zysko skonczywszy Matka Pryovysza nazaczy im Pokute Psalmu wiednego, albo cokolwiek inzego do upodobania; ktowy to Psalm mowic będą we spol, a potym zmowiwszy, Modlitwy nizęey napisane. Psalmus.

Deus mi seveatur nostri. cum Gloria Patri. Ad te levavi oculos meos. cum Gloria
De profundis clamaui. cum Requiem aeternam. Kyrieleison. Hysseleison. Kyrieleison.
Potym Pryovysza wrecze: Pater noster. **V.** Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo. **V.** Memor esto Congregationis tuae. **R.** Quam possedisti ab initio. **V.** Saluos fac servos tuos, et ancillas tuas. **R.** Deus meus sperantes in te. **V.** Ova pro nobis Sancta Dei Genitrix. **R.** Ut digni efficiamus

promissionibus tuis. **V.** Oremus pro Fidelibus defunctis. **R.** Requiem aeternam dona eis Domine, et lux perpetua luceat eis. **V.** Requiescant in pace. **R.** Amen. **V.** Domine exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te veniat

Oremus.
Ecclesiae tuae quae sumus Dñe preces placatę admitte, **Vt**

destructis aduersitatibus, et erroribus, Vniuersis, Secura tibi Seruiat Libertate
 Omnipotens Sempiternae Deus, qui facis mirabilia magna salus praes-
 tende super cunctas congregationes illis commissas, Spiritum gratiae Sa-
 lutauis, et ut in Veritate tibi complacent perpetuum eis uolent tuae
 benedictionis infunde.

Protege Domine, famulas tuas, subuidijs patris et Beatae Mariae =
 Semper Virginis, parocinijs confidentes, a cunctis hostibus redde
 securas

Miserere quaesumus Dne animabus omnium. benefactorum
 nostrorum defunctorum, et de beneficijs, quae nobis largiti
 sunt in terris, praemia aeterna consequantur in caelis.

Absolue quaesumus Domine, animas famulorum famula-
 rumq; tuarum ab omni vinculo delictorum; Vbi in resurrectio-
 nis gloria inter Sanctos, et electos tuos, resuscitati respi-
 rent Per Christum Dominum nostrum.

Rozdział Pięćdziesiąty Wtóry.
 Kwaśnych, Vpoczynnych, y Rebellizantkach, ktore powstać
 zwykły przeciw Przelozonym.
 Ktoaby z Zakonnicy Nieposłuszeństwa powazyła się chwałdzie y zło-
 stwie sprzytać z Przelozoną, występku swojego albo winy iakiey bwo-
 niąc; takąą deklarujemy byci Rebellizantką y Vpoczynną. przeto zawa-
 rem nra bydzi do Nigzienia dana, y wniem trwać do upodobania Matki Pry-

ovyszy, Subpvyovyszy, y Dyskvetek albo Konsyliavek. Przeto wskazujemy w szyskiem
Siostrvom, aby przeciwko takowym Rebellizantkom y Nieposlusznyem, byly vatunkiem
y pomocą Matce Pvyovysze, aby do Wiazienia byly dane. Ma iednak Matka
Pvyovysza w tym bydz oswozna, aby iakie zgovszenie nie nastapielo, y niepo-
stepowac w Affekcie govacym, przeciwko Siostrze, ale czasu sposobnego.

Nem ze kavaniem Wiazienia ma bydz kavana Siostra, ktowaby porazy-
ta sie powstać przeciwko Przetozoney, y pobudzac drugie Siostry przeciwko
niej. albo wiec gdyby sie uciekala lub przez listow pisanie, lub przez poselstwo
iakie do Osob iakich Swieckich, albo na godnosci Koscielney bedacych dla o-
bvony siebie; takie ponosic takowesz kavanje ma ta Zakonnica ktowaby po-
wstala przeciwko Przetozoney, wzdeymuiąc sie za insza Zakonnica, twierdząc
ze iq zniemanisci albo vankovu Przetozona kawe. Gdyby iednak obaczyła kro-
wa zstawnych Siostr, ze mniej uwaznie Przetozona postępuje, moze w Pokorze
Swiętey vrec do Przetozoney, zeby ta sprawa lepiej Examinowana byla, ie-
dnak bez wszelkiego sie sprzeczanía, a to pod kavaním utraty Mieysca y glosu.

Matka zaś Pvyovysza napomniána ma povady zasie od Konsyliavek albo Dyskvetek
oproc iednak gdyby występek obwinionej Siostry byl wiadomy y wiadomy, tak, zeby
slusnie Matka Pvyovysza Sitencyum nakazac mogla tey ktova sie bierze albo
wzdeymuiąc za obwinioną y występną Siostrę, za ktovym wskazaniem Matki
Pvyovyszy milczec ma ta govnomyslna Zakonnica. a gdy by za drugim napomni-
aniem nie zamilkła, takowa za Nieposluszna y Rebellizantka, ma bydz orzadzona
y kavana, kavaním Wiazienia, tak iako sie wyżej vzešlo.

Więc iż żadna Osoba nieznajduie się ktowaby wzym kiedykolwiek wystąpić nie-
 miała, przeto Stánowiemy aby Matki Dyskreté albo Konsyliávki widząc Przelóżoną
 gowąco postępującą, albo jakim błędem, lub niewiadomością jaką stuvbowaną, onęsz
 pokornie napomniawszy prosząc aby na czas inży tę sprawkę odłożyła. weym iednak
 wciąż się znosić się będącie Przelóżona z Konsyliávkami, y ich zdánia y wady z usiá-
 jąc.

Zakazujemy nádto wżyskiem Zakonnicom aby się niepoważály do-
 żadney Osoby áppelować od takowey Korwekejey, iako się wyżej opisało; a to pod kárá-
 niem więziénia wyżej mianowanego. A gdy by się pokazało że bez przyczyny slu-
 sney takowá obronę obwiniony wzięła ktowa z Zakonnic y dávennie molestowała
 Przelóżoną, Ociec Spowiednik o pohánowanie nágotym takowey śmiałości stáwać się by-
 nie powinien, ówa Pokutę iey ná Spowiedzi náznacząc, y przypominając Ká-
 tó, albo Exkomunikacyá od Kalixta (zwartego) Pápiez'a wydaná przeciwko
 tym, ktorzy Przelóżonym Zakonu nášego Kármelitánskigo przeskadzają ká-
 wánia występnych.

Rozdział Piędziesiąty **S**zweci.

tych ktowe zwiáski, albo Konspierácye czynić zwykli.
 akazujemy pod káwaniem utváty Miejsca y glosu, aby żadna z Zakonnic nie-
 wzięła się czynić zwiáskow y Konspierácey z drugimi przeciwko Matce Pryo-
 rnie, aby występnych káwać niemogła. Przeto gdy by ktowa powstała lub w Kapitu-
 łe wócz Kapituły alleguąc nie spráwiedliwość, albo nieć obciázając, lub wymawia-
 ąc. Ning inży Siostry nie spytána oto uprzód od Przelóżoney, ma być káwana

88
Kawaniem Konspieracyey y związki czyniących, ktore sie niżej opisze. Więc ponieważ
nie szkodliwszego niemoże bydz Kłasztorowi, y skuteczniejszego do znieśienia w
du wszelkiego dobrego, wozwziania miłości y zgody, iako woznice y dyniżyc między
Zakonniami, ktora Konspieracye y związki wodzić zwykły; przeto stanowiemy y
skazniemy, aby pobudzająca Zakonnica do nienawiści insze Siostry przeciwko
Młecce Pryorysi, y do ztey noli przeciw nię, była z awazem do Okon dana, y
wacila Wetum Czawne, Mieysce y glos bez przywocenia iey tych rzeczy naposy
ktoremu Kawaniu podlegac maia y te, ktore zezwola na takie Kolligacye albo
związki, y wiazac sie beda z takimi, niezgod y dyssesey Authorkami y ma
zycielkami, nieobwiescinszy z awazem z tych zamyslow iey Przetozoney; dla tego
nie beda mogły bydz Absolwowane bez wiadomości y determinacyey Oycá Wie
tebnego Prowincyala, albowięc tego komu to zleci. będzie iednak powinien
lub Ociec Wielebnny Prowincyal, lub Komisarzyego naznaczyć takowey Wy
stepnicy kawanie iakie, ktoreby zawsze ponosiela, aby ztad insze Siostry uzn
naly, iako zta wczeciess wozsienc Kakol niezgod y nienawiści.

Rozdział Pięć Dziesiąty Czawny.

Wpadłych w ę wzech przeciwko Czystości Świętey.

dyby ktora z Zakonnicy co straszna wczeciesszyc o Oblubienicy Ierusa (Jery
stusa) miała upasc w wzech przeciwko Czystości Świętey, takowa ma bydz skaz
na do więzienia y Okon y od niego nie ma bydz unolniona a sz do terminacyey Oycá
tebnego Prowincyala. Dla tego deklarujemy, że gdyby ktora Zakonnica miała

dz znalezione albo zastana sama iedna ziednasz Osoba, Maska, na iakiem miejscu, bydz kawana, iako ta ktowa by na na grzechu byla znalezione. Powinne tedy beda przed sie Konwersacyey z ludzmi tak Swieckimi iako z zakonnikami, zawsze przed Oczy siebie stawi iac subtelność y fortelow wiele nie przyiaciela Dusznego, ktoremu wielu nieostwoznych przywodzi do Obwazy Maiestatu Boskiego, y maie sprosnemi rzeczami Dusze, y czystosc Sumnienja ich, przeto kazda Siostra bedzie sie wystrzegala zbyteczney spotecznosci z dwugiem.

Nad to Stanowimy y rozkazujemy aby zadna Zakonnica z dwuga, wespot sypiac sie nie pokazala, onzem ani wchodzić do Celle drugiej Zakonnice, takze inszych Wczynkow przydowi Panienskiemu przyczynnych, iako Oblapiania sie, Calowania, y inszych z ktowychby podeyzwienie o iaka nieczystosc uwość moglo zakazujemy, pod kawaniem prziznania ktowe wystepna w tym Zakonnica powinna bedzie ponosic, do te mianicyey Przełożonych. Napominaiac Matka Pryowysze aby w tym czula byla, y gdy na ktora z Siostr o takie rzeczy podeyzwanie padlo, zniosz sie z Matka Dyskretnemi y insza Starszyzna, ma o tym między Siostrami pilna Inkwizycyja, uczynic y gdyby sie za swiadczeniem wielu Siostr winna tego ktora z Zakonnice pokazala, zawazem do Wiczenia onasz powinna dac.

Tak podeyzwienia albo Suspicyey iest wescie do Celle iedney Zakonnice do drugiej, w czasow niezwozajnych y zakazanych, Oblapiania, Calowania sie, y insze takowe przyiaciela albo Wczynki nieustydliwe, ktowe sa znakiem zmazanego Sumnienia y nieczystey myśli, ktowa na Oblubienice (Wystusone) padac nie ma, y daleka bydz od nich.

Gdyby się powarzyła ktowa między Siostrami mówić co przeciwko Czystości Świętej
powinno być, Siostry słuchające y obecne one napomnieć z gonić seofować, aby na
potym niepadała w taki błąd. Jeżeliby to rzecz tajemna była, y tylko od iedney y
drugiey Siostry widziana albo słyszana, mają występna Siostrę po dwakroć na-
pomnieć, a jeśliby się za wtowym napomnieniem niepoprawiała, mają odnieść
Przełożoney y opowiedzieć. Zaś jeśliby rzecz była iasna y dobrze wiadoma
wszystkiem, bez żadnego napominania ma obwieścić Przełożoną o tym, aby iak
nayspedzey zabiegala temu, iakoby insze Siostry niewinności y Czystości Ser-
ca Oblubiencomu swemu Niebieskiemu służące szwanku y szkody Duchowney nie-
ponosiely. Jeśli (czego Bóg uchroni) lub między Nowicjami, lub między
Profeskami Młodszemi y Młodymi, między Konwiewskami albo inzemi Zakonniami
należałoby się iaka Zakonnica ktowaby niechocąc się poprawić o Czystości Świętej y
wstydomi Pańskiemu przyczychowała tak mową iako y obyczajami nieprzystoy-
nemi, tedy iak nayspedzey zliczby inzzych ma być wyrzucona, a to bez żadnego
względu y respektu na Wrodzenie, Sfamilią, y inzym tym podobnym rzeczy, o czym
się powinna Matka Pryovysza znosić z Matkami Dyskvetnemi, z Matką Sub-
pryovyszą, y Miseryzniami, wady do tego zasięgać Oycy Spowiednika. Wyta-
czoną iednak zliczby drugich Siostr, mają ją poruczyć pieczy ktorey Zakonnicy
z wostropnieyszych y przykladnieyszych, aby oswiadc ią wboiazni Bożey nie dopu-
szcatala wzomow z inzemi Siostrami; a jeśliby się upamiętała y poprawić nie chciała
tedy do więzienia ma być dana, wziąwszy wey wprzod Wetum Zarne, w ktowym

ma byc zatrzymana do upodobania y namyslu Matki Pryowyszy, albo wiec jako powze-
 ba ukaże, czego wszystkiego Execucya ma byc wykonana z pilnością, bez za-
 dnych prywatnych respektow, aby mieszkanie Panny Przenajświętszey, to jest Kła-
 sztor tytułem iey ozdobiony, w czystości y w świątobliwości wszelkiesie pomnażał.

Rozdział Pięćdziesiąty Piąty.

Ostawiących, y tych ktore sie zwyczaią do sprośnych Mow.
 Stanowiemy y wskazujemy iż gdyby sie trafiło (czego Boże bron) żeby
 Matka Pryowysza w czym występna była, ma byc prywatnie od tey Siostry ktowaby wy-
 stępkę poszczegła napomniona wprzód; a gdyby napomnienia zaniedbanyszy nie po-
 prawiła się, tedy Oycu Spowiednikowi spowiedzieć ma iey defekt; a gdyby ani on
 mógł temu remedyować, albo się wzięąc przy Przetozoney, albo iey broniąc; tedy Prze-
 zozonemu ma byc obwieczony takow iey występek, ktowy za wzięciem wiadomości
 takowym występku y znalazszy ją byc winną; ma ją z Vrzedu złożyć, inzey Prze-
 zozoney Elekcyą Siostrcom nakazawszy według ich Przywilejow.
 dyby się ktowa z Zakonnice inzym sposobem powazyła ostawiac Matkę Pryowyszę,
 nie mówiac pewney o iey Excessach wiadomości: ma byc do więzienia dana, y
 im Pokutować podług wielkości ostawy y występku swego.

Adająca albo przypominająca iedną drugiey z Siostr występki iaki; za ktory
 była karana, albo ieszcze na Świecie będąc popelniony. Takze sprośne nie-
 czyste słowa y uwazliwe, iako to Bakawstwo, Lotwystwo, y inze tym podobne
 ugawestona zarzucająca drugiem Siostrcom, albo wiec przywodzony defekt iaki

iako to Chwota, z Garbienie, lub Świdrem patwienie przypominająca y nim uwaga
drugiem; także kawaniem Wierzenia kawana bydzi ma; aby takowe Poswawki spze-
czności sie nieznajdowały, któżgode y miłość wzajemną Zakonnice kazić zwykły, a
nienawiść y twrbácye mnożyć.

Żadna Zakonnica niema sie wazyć obianić Osobom Świeckim albo Obcym Ktorem
kolwiek, a to dla obrony Swoiey albo iakieykolwiek przyczyney, choćby nielaznym
Rodzicom albo Pokrewnem najbliższem najmniejszego Sekretu albo Defektu lub
Oyci Duchownego, lub Matki Pryowszzy, lub ktoreykolwiek inſzey Zakonnice,
a to pod kawaniem uwały Welum Czarnego, Mieysca y Głosu przez Rok zupełny,
a ktowa Wela nie nosi, przez Rok na ziemi siedząc w Refektarzu w Piątki o
Chlebie y Soli pościć ma, y kawaniem cięższey winy; aby uznata iako iest zła
wzeczy wielkie zgorzanie ostawić Klasztor y Przetorzone albo Siostry inſze.

Rozdział Pięćdziesiąty Szesty.

Rozmnicach albo Dynizyach w Klasztorze Siostr niezkaiających.

dyby sie ktowa z Siostr znalazła Rozewnanina albo Dynizye parcyalne wo-
biąca, y żeby o tym Świadcetwem była przekonana, albo nieć bardzo z fundamen-
tem o to podeyzwana, takowa ma trwać Welum Czarnem, Mieysce y Głos, y pono-
sić kawanie cięższey winy do upodobania albo Woli Przetorzoney y inſzych Staw
Matek. Tym ze Sposobem ma bydzi kawana ktowaby sie wazyła mieszac y kazić pok
y zgodę Świecą, iakimi chytremi figalami, między Siostrami niezgody mnożąc przez
baskiwe odnożenia albo wieści jedney to, drugiey, zaś to, odnosząc y pomindając

dwiaściey Maści Płasczyk na sobie nosząc. Powinne tedy być Przetozone pilno się sta-
wić o zatrzymanie Pokoju Śc^ę y zgody, we wszystkim zgromadzeniu swoim.

Rozdział Pięćdziesiąty Siódmy.

o Purgacyey Kanoniczney.

Gdyby się wszetła iaka ostawa ktoreykalwiek Siostry o uczynek zły y nie-
przystoyny, to jest: o Nieczystość iaka, Kwadzież, Zawy, y inne tym podob-
ne zbrodnie. Matka Puryowrza ma dać o tym wiadomość Przetozonemu, który
miał uczyni Inkwizycyą o początku takowey Ostawy; y znalazzły tę ktora była
pewnszą z Siostr takowey Ostawy przyczyną, ma uważyc wostropnie co za fun-
dament y przyczyny miała do tego: a jeśli by uznał ze to zlekkości iakiey albo
złości uczyniela, ma bydź takowa do Niżnienia dana, y wniem podług wielko-
ści występku zatrzymána. Potym ma Pokutę czynić ciejszey Winię naznaczo-
ną, według występku swaiego y potrzeby mniej albo dluzey. Gdyby zaś funda-
ment taki znalazł się do takowey Ostawy, ma Przetozony uważyc pilno w sy-
tuacji okoliczności przyczyny; y tak podług Sprawiedliwości Śc^ęy, albo uwolnić
winną uozynku o ktory jest ostawiona, albo więc karać jeśli by się winną poka-
zela. A gdyby początku nieznalast pewnego tej ostawy Przetozony, tedy
ostawa ostawiona albo obwiniona ma przybrać y stać się Siostr (tey albo Pięć,
ktoregośz wieku y Kondycyey wiakiem sama jest, podług zdania Przetozone-
go obydwuych, ktoreby za wskazaniem Przetozonego zeznały pravde y pod

Kawaniem cięższej Winy. że my niewierzemy żeby ta Siostra winna byci miała
stepku o ktory jest osławiona. Ona zaś sama, to jest: Obwiniona, ma pot
dzie Świadczenia ich, uznawając zem iącego występku albo zaci o ktow
jest zle udana nie jest winna. y tak uwolniona zostanie

Rozdział Riec Dziesiąty Osmy.

Krywnoprzysięcach y do Przysięg czynienia skłonnych.
Ktowa by sie Zakonnica powazyła przysiędz zle albo fałszywie Świadczen
wydać przeciwko drugiej, albo inzey jakiegokolwiek osobie, ma byci kana do Miżi
nia y trwać w Nelum Czawne, Mieysce y Głos, do upodobania y namyśtu dalszey
Przetorionych, za powadę iednak Oyci Duchonnego.

Aisz podług zdania Augustyna St^o, kto przysięga przez Kamień, zda sie prz
sięgać przez Stwocę jego; tudzież, że każda przysięga bez potrzeby wielkzey
uważa Majestatu Boskiego y przechem. Przeto aby Zakonnice nąże w tym o
nie były, Stānowiemy y wskazujemy żeby żnich żadna niepowazyła sie prz
sięgać przez Imie Boskie, Najświętszey Panny, Świętych Bożych, przez
Wiać Bożą, przez Ewangelie Święte. **D**akże ani twierdzić co przekli
naniem sie, bogdaybym (na przykład) Sęzię, złomala iesli inaczey jest; bog
bym: Nagle umarła ero; albo więc zarzynac tych y tym podobnych słow, na
Duszę moię; na Sumnienie moie. ero. a to pod Kawaniem cięższej Winy y
uwadę Czawnego Nelum przez Miesiąc. A gdy by ktowa z Zakonnice to w

em z wyznaczu miała, y po kawańiu sie niepoprawiała; tedy tosz kawańie ma ponos-
 y potrzecie wedlug potrzeby ponosić. a ktowa Welum Czarnego nie nosi, na zię-
 ma iadać, y kawańie Cięższej Winy ponosić do upodobania Matki Pryvorszy
 wedlug potrzeby. Tymże kawańiem maia, bydz kawańe ktowe zwykły insem
 wreczyć y one przeklinać. O Bluzńiewstwo przeciwko Panu Bogu y Świętym
 orzym, bluzńiewca kawańa ma bydz więzieniem ciężkiem, przez Matkę
 Pryvorszą y insze Starsze Matki.

Rozdział Piećdziesiąty Dwieńiaty.

O Pogrozkach y Biciu wzajemnym.

akonnica ktowaby sie zamierzyla węką na Vdevzenie drugiej, luboby nieude-
 zyla, ma ponosić kawańie cięższej Winy. A gdyby laska, albo Kłieć pogroziła,
 woiako ma bydz kawańa. Bronią zaś albo Nożem drugiej groziaca, wwoyna-
 ob ma bydz kawańa. A Sa ktowaby wreczy samey udevzyla drugą, iako Wy-
 kęta albo Exkommunikowana ma w osobney Celi bydz zamknięta, ani żadney wol-
 nozania będzie gadać, ani z Celi wynisć procz potrzeby będzie sie iey godziło,
 od kawańiem więzienia poki nie otrzyma Absolucyey. Po otrzymaniu Absolucyey
 na iey bydz wzięte Welum Czarnego, Mieysce y Głos przez Miejsiąc, y ponosić
 przez tężże czas, albo do upodobania Przetozoney kawańie cięższej Winy.
 Ktowa zaś nie ma Welum Czarnego, dwoiakie kawańie ma ponosić. A iesliby
 wdevzenie bylo ciężkie zwyłaniem Kwie, albo niebezpieczenstwem Smięci; takowa

ma bydzi dana do więzienia ciężkiego y okowana, dokąd niebądzie uwolniona y nie
 solwowana od Oycy Prowincyala. Ktoby Zakonnica tawgnosie miała y uderzyła
 Matkę Pwyowszą, tym samym iest Exkommunikowana, y z awazem do więzienia
 ma bydzi dana na Rok. Welum inne Mieysce y Głos traci, bez przymocenia tego
 iey na potym y nigdy. a gdyby z tych ludzi byla ktore Wella nienoszą, dwoi
 ma bydzi kavana.

Rozdział **S**ześć Dziesiąty.
 Kawanii wszelakim Występnym.

Isz Konstytucye nasze nieobowiazują same przesią Przestępcowich do
 ny, opocz gdy zakazanie Przetozonych w mocy Posluzzenstwa Ste^o iest dane,
 albo niec gdy niemi gawdzi ktora Zakonnica, y zanie sie sobie wazy. ale tylko
 Obligują do Kawanii doczesnego; zaczym o tym Kawanii doczesnym nieco
 wnego postanowić trzeba.

Naprzod tedy Stanowiemy, aby Defektem albo Występkom Siostw ktore wy
 liczyć w wszystkie niepodobna y ktovymby w Konstytucyach kawanie pewne naznaki
 czone niebylo, Matka Pwyowska, wespot z Matkami Dyskretami naznaczaly kawa
 wanie podlug potrzeby y uwagi mądrey, zdania Oycy Duchownego zasięgszy
 wprzod albo powady. Nadto wskazujemy aby Zakonnicy z wyzatoney do lek
 Kawanii poniesienia bez popawy iey; lekkie w Svednie kawanie odmienione byto
 a gdyby y na to mniej dbala, ma bydzi odmienione Srednie, wieszkie Kawanie. Ciężkie,

y jeśli iesliby niedarzyć było na iey poprawę, odmięnione bydr ma w Ciesze y w Nasy-
sze; dokąd znyczaiu ztego by nie poprzestata, y wztosci swey sie nie pochamowala.

Rozdział Szesc Dziesiaty Pierwszy.

Kawaniu Lekkiej Winy.

dy ktowa Zakonnica w Spienaniu albo Czytaniu popelni iaki Defekt; albo w Cere-
niach, Inklinacyach, Genufleksyach y inzych tym podobnych podobdz; albo ktowa
w Czowie smiecia, albo niespokoinie y bez Modestyey w niem sie zachowuie, pono-
c ma Kawanie lżeyszej Winy, ktowe takowe iest: Ma uczynić y wyznac Kulę po swo-
w Kapiele albo przed Benedykcyą Stolu, y potym siesć na poswodku Refekta-
a, y siedzieć tak dlugo, dokąd nieda znaku Przelozona, aby wyznala blad
noy, ktowy gdy obwieści, y z Pokową prosic będzie odpuszczenia zań. Przelozona
ia iey Pokute naznaczyć Psalmu iednego.

akowes z Kawanie ponosić ma, te ktowe w Czowie niedbale odprawuia, Nabo-
wensow; w Czowie albo w Kosciele iaki Mankament uczynia, albo defekt popelnię
zaki, szkoda iaka, ktowe występkę iesliby znaczneyse byly, za nie nakazie przy
kakiem kawaniu kłeczec występnym, na kształt Krzyża Ręce wyciągnawszy; albo
ziemi Krzyzem lezec, albo wiec Calowac Nogi w szyskiem Zakonnicom. albo
kie iakie Pokuty naznaczy, ktoweby ie w Pokowce Swiętey utwierdzaly, y ofeowno-
si na potym uczyty. Ktoby stukała albo zepsonala iakie Naczynie Kuchenn-
skie, albo na ziemię rzucila, powinna będzie do Refektarza przyszedszy

kłęcząc na ziemi przed Przetozoną, na Szybiey zawieszoną mając rzecz zepso-
wana, y trwać tak długo kłęcząc, poki nie da znaku Przetozona na uwolnienie
iey od Pokuty.

orzdział Szesc Dziesziaty Wtovy.

Kavaniu Svedniey Winy.

Ktova da zgovorenie albo uczyni w Stowe w spiewaniu mylacie, albo w wy-
naniu Vrzedon sobie y povinności zleconych niedbala bedzie albo wczesnie go-
do Stovu dzvonit' beda nieprzydzie, albo gdy na Silancyum dadza znak niewce-
snie do Celle przydzie, albo ie na miejscu zakazanem, zgwalcit' albo cokolwiek
takowego wykroczy; za to ma ponieść Kavanie Winy Svedniey, ktore sie w tym z-
sadza. Wyznac' defek swoy powinna bedzie w Kapituie, albo przed Benedykcy-
Stotu, po ktovey Winy wyznaniu pokovnem, Przetozona naznaczy iey za Poku-
dwa Psalmy. A iesliby dobvolnie Winy svoiey nie wyznala; tedy ma wziac' Dys-
plinę od Przetozoney przez Psalm jeden.

orzdział Szesc Dziesziaty Svrzei.

Kavaniu Winy Cieszkley.

Ktova Zakonnica pvozona bedac od drugiey o odpuszczenie wazy jakieykol-
oney niebdzie chciała dla miłosci Czvyrstovney odpuscit'. Dake Ke-
sve powazy zazywac' rzeczy iakich, infrey Sifestvze do uzywania naznaczonego
albo odmieni cokolwiek z Spvztu do Cell voiznyoh voiznie naznaczonego. lub sie

rozećmi wczym wskazaniu Przetozoney; albo zbawiać się będzie Wzrędu sobie zle-
 nego sprzecliwie y zgniewem. Keowaby ukwyla cokolwiek w Celli przed Matką Pyyo-
 rzą, albo utaila rzeczy do używania inzey Siostrze naznaczone. Keowaby sie
 Noey zlosliwie skwyla albo co takowego popetniala w Wyszych **Rozdziałach** opisane
 yznawszy Winy swoje, y onę uczyniwszy, podpadac ma Kawaniu Winy Cieszey W-
 Keowe Kawanie takowe iest. Dyscyplinę przez Psalm ieden od Przetozoney wzly-
 zy, na ziemi siedząc iadać ma do upodobania Przetozoney według wielkości wy-
 pku. Iesli by iednak sama dohwołnie niewyznala Winy swojej, ale od drugiey
 oskazyona, dwoiako Kawana bydz ma; albo wiec inzą Pokute icy nazaczy
 zetozona według uwagi woskopney potrzeby, y słuszności samey.

Rozdział zeszć Diesiąty **Czwarty.**

Kawaniu Winy Cieszey.

ta Zakonnica przez taki występki na swych miejscach opisany popadnie Kaw-
 e Cieszey Winy. Dyscyplinę wzianszy od Przetozoney w Kapitulę, w Refektarzu na
 iemi o Chlebie y Wodzie ma Obiedowac; y w Celli potym sobie naznaczoney od Matki
 wyorsze twać ma w Milczeniu ustawicznym, znikiem niewormawiając; ani żadna
 Zakonnice warzyć się ma wnić do niej, albo znią gadać przez pozwolenia Matki Pyy-
 wyszy pod takimem że Kawaniem. Więc iesli by na Pokucie takiey będąca Siostrą,
 gowzyła Występkiem swoim kogo z domowych albo obcych: uslyszawszy o statnie
 zwonienie do Refektarza powinna będzie przysć, y poklekawszy blisko drzwi,

prosić odpuszczenia od wszystkich Siostry gdy widać do Refektarza. Dajcie ma uciec
nić u drzwi do Człowu powtore, y więcej podług wielkości zgrozzenia y mądrey Wy
nagi Mątki Pryovysze y Mątek Dyskvetek. A gdyby Swiecką zgrozyla
Osoba, tedy ta osoba ma bydi przyzwana do Kwaty, od ktorey Występna Zakonnica
ca ma prosić odpuszczenia. a gdyby sie tego zbawiała, ma bydi dana do więzie
nia y wniem zatrzymána azby sie verolnowata to uczynić wykonać.

Rozdział Szesc Dzesiaty Ciaty.

Kawaniu Utvaty Vrzędu.

Poniewaz w Konstytucyach naszych czesta wzmianka bywa Kawania
utvaty Vrzędu albo zlozenia z niego. przeto uprzatając wzorne natpliwosci
o tym Kawaniu, Stanowimy, ze nie ma bydi zlozona z Vrzędu ktora z Pryncy
palnych Vrzędniczek dla iakiey Winy iey zaruconey, dokadby nie byla przez
Siostry w Kapitulie przekonana y osadzona; zpowada, iednak Oyci Spowiednik
So iednak niema sie rozumiec o Matkach Pryovysie, Subpryovysie, Mistrzyni No
wicyek, ktore niemoga bydi zlozone z Vrzędow swoich tylko od Przetozonych Myszyn

Rozdział Szesc Dzesiaty Szosty.

Kawaniu Prywacyey Mieysca y Glosu.

Sa ktora zasluzy Kawanie utvaty Mieysca y Glosu, podług opisania tego
na wzornych mieyscach. Ma oddać Welum Czawnej y na kazdem mieyscu, to jest
w Czowze, w Kapitulie y w Refektarzu ostatnie bądzie miała; po wszystkich Pro

...kach Mieysce, ani Obieciac, ani obrana na iakikolwiek Wzrad albo Przelozienstwo
Wydz' morie. Nadto przywocone iey nie bądzie Mieysce ani Ctos, ani Welum Carne,
... dyspensą bądzie miała od Oycy Wielebnego Prowincyala, albo iego Namiestnika
... na Instancya, Matki Pryowyszy y inzych Starszych.

Rozdział Sześć Dziesiąty Siódmy.

Kawaniu Winy Nacygszej.

Wina Nacygsza iest bydz' Niepawna, gawdzic Pokuta, y wskazaniem Przelozonych
... wyowac sie przeciwko Przelozoney, y inze pelnic Nystepki na woznych mieyscach Konsty-
... ucey wspomniane; o ktowegdy byta przekonana Zakonnica, ma bydz' do Wiczenia dan
... wniem zatrzymana iako sie wzeklo na Mieyscach pomienionych, wedlug wielkosc Nysteg-
... u. Nadto zadney Zakonnicy nie bądzie sie godzielo ztak Nystepna, spolkowac,
albo mowic, pod Kawaniem Wiczenia.

Rozdział Sześć Dziesiąty Osmy.

Wyklętych, to iest: Ekskomunikowanych.

Zadna Ekskomunikowana nie ma wchodzic do Kapituly, do Refektarza, do
... osciola, ani spolkowac z Siostrami; onszem wazyskiem Siostrvom ma bydz' ochydrna
... ki nie bądzie miała Absolucey od Oycy Wielebnego Prowincyala, albo iego Namiestnika.

Koniec Konstytucy.

Reiestr Rozdziałow y czego ktowa Kávtá Vczy.

Poczyna się Regula na Kávtie Piernszey. Pomian- kowanie y Potwierdzenie iey Konczy się na Kávtie -	8.
Náteyż Kávtie Poczyna się Konstytucye.	
O Początku Zakonu Nászego. - - - - -	8.
O Przyimowaniu Klafstow y mieysc Nowych. - - -	9.
O Przyimowaniu Pánienek do Zakonu St ^o - - -	10.
Sposob przyimowania Pánien do Zakonu St ^o . - - -	11.
Sposob y Porządek przy Obleczeniu do Hábitu - - -	tamże.
O Probie Nowicyuszek - - - - -	14.
Dalszy Sposob Prob y Nowicyuszek - - - - -	15.
Sposob Przyięcia do Profesyey - - - - -	17.
Sposob rzygnięcia Profesyey - - - - -	18.
Sposob ktowy ma bydź zachowany w Przyięciu Welum - - -	19.
O Mistrzynie Profasek młodych. - - - - -	21.
O Profeskach ktowe podlegają władzy Mátki PodPrzywódy - - -	22.
O Władzie Mátki Mistrzyniey Siostry Konwiewsek. - - -	23.
Forma albo kształt Hábitu y insey odzieży - - - - -	25.
O Dormicyey albo Spaniu Siostry zachowaniu Milczenia - - -	27.
Konczy záczęty Sposob Dormicyey albo Spania. - - -	29.
Laki ma bydź Sprzet w Cellach. - - - - -	30.
Sposob odprawowania Nabożeństwa y insey rozne dzwonienia y powinności do Nabożeństwa. - - - - -	32.
O Hebdomadnyey y Kántowcach y ich Powinnościach. - - -	37.
O Antyfonaryach y Powinnościach Lektowcach - - - - -	38.
O niektorych Ceremoniach y Powinnościach przy odprawowaniu Nabożeństwa. - - - - -	39.

R
O
Z
D
Z
I
A
L
O
W

1179

R
O
Z
D
I
L
N
I
C
H

O Spiewaniu Kalendy w Wigilię Nawodzenia Parfio	39
O Proce Syey w Dzień Gromnic. O Wmywaniu Nóg	40.
O Spowiedzi y Komuniey Stey.	41.
O Zakwystyance	43.
O Modlitwie y Cwiczeniu Duchownym.	44.
O Silencyum, to jest: Milczeniu.	46.
O Pilney Szwary Izyka y Wnawonaniu sie Szwania	tamże.
O Poście	50.
Sposob wescia y wyscicia z Refektarza.	51.
O Snieckich Pannach przyiętych na Cwięcenie	52.
Sposob czynienia Dyscypliny	53.
O Ręczney Robocie	tamże.
O Zamknięciu Klastora y opatbeniu Kwat	55.
Sposob iako sie Zakonnice mają sprowować przyznawania wobsmowy do Kwaty	57.
O Czoych Siostrwach.	58.
Sposob y powzadek odprawowania Exegniey z rozmaite ^{Siostry}	59.
Sposob czynienia Elekcey.	60.
O Wtasności.	63.
O Dziełach y Wozynkach Propyietarstwa	64.
Konstytucya zakazania dawac Wpominkow Oyca Ste ^S Klemensa 8 mego Papiezia	66.
O Powinnościach Matki Wyowysy.	68.
Dalsza powinność Matki Wyowysy.	69.
O Powinności Matki Subwyowysy	71.
O Dyskretkach, albo Konsyliawkach.	72.
O Dobrach dodobrych Klastoru	tamże.

Handwritten text, possibly a signature or name, written vertically on the right side of the page.

R
O
Z
D
Z
I
A
T
K
A

O Powinności Pokuwatorki. - - - - -	73.
O Powinnościach Szafarki - - - - -	74.
O Powinnościach Weteranów - - - - -	tamże.
O Elekcyjcy Oycy Spowiednika - - - - -	75.
Sposób obwieśdzenia woznych defektow Dobrezonym - - - - -	76.
O Kapitułe Konwentu. - - - - -	77.
O Krawcowych, Wprowdzonych y Rebellizantach. - - - - -	79.
O tych Głowe Konspiracye albo zmiarski Dymie Dymy - - - - -	80.
O Wpadłych w Głębok pubeunko przystosiu Stęcy - - - - -	81.
O ostamiających, y zwydzajnych do Mon sprowoznych - - - - -	82.
O woznicach albo Dymizjach w Kłostwie - - - - -	tamże.
O Dwugajcyey Kanonidney - - - - -	83.
O Wsynopodysiescach. - - - - -	tamże.
O Pogwozkach y Biciu waiemnym. - - - - -	84.
O Kawaniu w Belakom Wstępnym. - - - - -	tamże.
O Kawaniu Lekkiej Winy. - - - - -	85.
O Kawaniu Sredniej Winy - - - - -	tamże.
O Kawaniu Winy Cestkiej. - - - - -	tamże.
O Kawaniu Winy Cestbey - - - - -	86.
O Kawaniu Venaty Wzgedu. - - - - -	tamże.
O Kawaniu Dwunajcyey Mieysca y Głasu - - - - -	tamże.
O Kawaniu Winy Najciestey. - - - - -	87.
O Wyklętych albo Ekshomunikowanych. - - - - -	tamże.

K
A
T
A

89

Pzepis, albo Kopia Listu Pawła Piątego Papieża, zamys-
lającego w sobie Konfirmacyę albo Wznowienie Konstytucyey
wyżey napisanych pod Data, Ssynastego Dnia Wzeshnia
w Roku. 1610. Roku Szóstego Papiestwa tegoż

Papieża.

Paulus P. P. V.

Ad perpetuam rei memoriam Prudentum Virginitatis, quae spreto maritali
furo, et quae speciosus est forma pro filijs hominum desponsari voluerunt, debemus, et vo-
luntus favorabiles inveniri. Cum itaq; sicut accepimus, Dilecti in Christo filij, Prioris,
& Moniales Monasterij Beati MARCI Angelorum in Burgo Sancti Frediani Flo-
rentin. in suae usq; diem observatas, earum ordinationes, & Constitutiones regulares à fel:
Rec. Pio Papa III. praeceptoribus nostro primum confirmatas & approbatas nonnullis, quae
ad regularis earum Vitae institutum, & Monasticam Vitae integritatem deesse videbantur, additis; ali-
quibus etiam quas regularibus earum institutis obesse poterant, sublatis, ac postmodum per Vene-
rabiles Fratres nostros S. R. E. Cardinales negotijs, & consultationibus Episcoporum, & Re-
gularium Praepositorum approbatas, & confirmatas in unum Volumen compilaverunt; utpoteq; eas:
idem Ordinationes & Constitutiones Regulares sic informatas et approbatas pro earum firmiori
subsistentia, & ininviolabili observantia, Apostolica nostra confirmationis robore communi.
Deo nobis humiliter supplicari fecerunt ut super praemissis opportunè providere de benigni-
tate Apostolica dignaremur. Nos igitur Monasterij huiusmodi illiusq; personarum felici-
tati, & successui in praemissis consulere, licetq; Priorissam, & Moniales specialibus fa-
voribus, & gratijs prosequi Volentes, illarum Singulas à quibusvis Excommunicationis,

Suspensionis, & interdicti, alijsq; Ecclesiasticis Sententijs, censuris, & p[er]nis à iure, uel ab homine, quavis ratione uel causa latis, si quibus quomodolibet innotata existunt, ad effectum p[er] sententiarum duntaxat consequendum, harum Sen[te]ntiarum absolventes, & absolutas fore consentes; Supplicat[i]onibus earum nomine nobis Super hoc humiliter porrectis inclinatis, de eorundem Cardinalium consilio, Constitutiones & Ordinationes p[re]dictas Apostolica auctoritate tenore p[re]sentijs p[er]petuas confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuas, & inuiolabiles Apostolicas firmitatis adiungimus, omnesq; & singulos, tam iuris q[ui] facti, & quouis alios etiam Substantiales defectus si qui in p[re]missis quomodolibet interuenerint supplemus. Nec non p[re]dictas & alias p[er] tempore existentes, P[ro]uisiones, & Moriales ab eis, prout illas earum quamlibet concernent, nunquam tempore resiliere posse, sed ad plenariam illarum observationem teneri, & obligatas esse, & ad id etiam sub censuris Ecclesiasticis, & alijs in Constitutionibus & Ordinationibus p[re]dictis contentis p[er]nis cogi, & compelli posse, sicq; per quoscuq; Iudices Ordinarios, & delegatos, etiam fidei Palatii Apostolici Auditores, iudicari & definiiri debere, ac irritum, & inane, si secus Super his à quocunq; quavis auctoritate suenter, uel ignoranter contigerit statui, decernimus; Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monachorum, & Ordinum p[re]latorum etiam iuramento, confirmatione Apostolica, uel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quib; indultis, & literis Apostolicis in Monasterio, & illius ordinis, illorumq; Superioribus, & quibusuis alijs personis, sub quibus actionibus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis in contrarium p[re]missorum quouis modo conceptis, confirmatis, & innotatis; quibus omnibus, & singulis illorum tenores p[re]sentium expressis habentes, hac uice duntaxat specialiter, & expresse derogamus, extendiq; contrarijs quib;cuq; Datum Ratisbonae die S. Martini sub Annulo Piscatoris die XIII Septembris M. D. C. X. Pontificatus nostri Anno Sexto.

13. In Appellata Carta polnicorum. Sic mag[is] de la...
1607. Koda. Dnia 23. mase. Cobellutius.

4

90

Przepis albo Kopia Listu, Postanowienia, albo
Konstytucyjy Bonifacjusza Tmego Papieza, Ktory
się zaczyna Vericulos.

Niebezpiecznemu i obrzydliwemu niektórych Mnyszek Kas-
nowi, ktore ~~w~~ wosei wędziła rozpuciwszy, i zakonny
Skromnosc, Pci swojej wstyda, nie wstydliwie odzuchowiy, opoz-
swoich klasztorow nie wiedy, po mierzaniach swiecdich Job
barwigie, i czestodroc do tychże klasztorow swoich, Goby po-
deybrane przypuszczay, na tego, ktoremu catoe swoje, dobro wolnie
poslubily, cięszkosci i obrze, na hanbę Zakonu, i zgorzenie
wielu, zabiezec zbarwiennie pragnocy. Niemiejza ty Konstytucyę
albo postanowieniem, wiecznemi czay nie odwołanie wazę swoje
mieć maigco, postanawiamy, że wszystkie wobec, i każda osobna
Mnyski, teraz i na potym ktorego kolwiek Zakonu, w ktoreyś chieci
swiata częsci zostayce, pod wstawionę w swoich klasztorach, od
tąd powinne być zostawac klauzury, tak, żeby żadney Znich
bądź to tajemnie, bądź wyraznie Profesjy Zakonu swego wczyniy,
nie godzily się dla żadney kolwiek przyczyny, (chyba, żeby taka
i tak ciężka choroba ktora Znich chorowata, żeby nie mogła
Zinszemi, bez wielkiego niebezpiecznstwa i zgorzenia miezdey)
Klasztorow samych wychodzić; i żadney Ziadney kolwiek miary.

podziwianej, O Jobie, owszem ani Podziwianej, (chyba za Anonim
i, ocsijnistę przyobiję, i, to za pozwoleniem tego, do którego
należę) wescia do nichże. niech nie będą. Leby, tak od publicznego
i, światowego widzenia odtężone będą, Bogu tylko Anonim
wolniej mogły, i, do rozpuszty, cielesnej okazyj oddaliwszy, temuż
Bogu, serca swoje i, ciała, we wszelkiej swiętobliwosci pisać
Zachować, etc: etc: etc: — — — pety, Bonifaciusz Lapiński

^{Lopia}
Przepis albo konstytucyj Liusa Piątego.

Letora się Zaczyna Decori et honestati: Wydana
w Roku 1570. w której się daje znać, że Ładnej Myszce
po Profesji nie godzi się z klasztoru wynieść by też nawrotem

Zaprawde niebezpieczeństwa, i, zgorszenia pełna rzecz jest,
i, Ładonnej obserwancej wielce przeciwna, że Mnichy
niekiedy dla nawiedzenia Rodziców, Braci, Sióstr, i, innych
bliskich albo podrewnych, tudzież inżel klasztoru, i, miejsca
przywłażosone, choć też sobie podległe, albo też dla słabosci zdrowia
albo iakimkolwiek prectextem z klasztoru wychodzą, przez co pod
iadeby skolorem, nie oszacowanę wtęwosci i, wtęwdu ośdole, umu
bezpieczeństwo podają. Dla czego my temu zdemu spowinnosci naszej
Pasterskiej, zbawiennie zabiezc chcę, stosując się też do Decretu
Świętego Concilium Trydenskiego, o klauzurze Mnichów, tak że do
innych naszych konstytucyj, w tej materjej wydanych, przydaję,
chcemy

chcemy, postanawiamy, i; ordynujemy, w; zadney Dieni, Lozeorysie, w;
i; insey ktoroykolwiek Mniszce, i; Kartuzyance, Cysterceyence, Choro-
tego Benedykta, i; w;bytdkich innych Zakonow, i; tych ktorzy mienią:
cantes Louig, tudzież, ktorychkolwiek postanowienia, by; tez kawalerney,
także i; adiego Krolwiec Stanu, Gradusu, condycyey, Eodnosu, i; Dremenen-
cyey byty; by; choc; by; tez Krolewskiego, albo d;asme Juriconego Lodzaiu
pochodzący, odtąd na potym by; tez dla Nabozi Szwowa, albo nawiedzenia
innych klasztorow choc; sobie podległych, albo Domow, Rodzicow, i; innych
Lecwnych, albo dla inney i; adiego Krolwiec odaszyey, i; pretestu, chyba dla
przyczyny wielkiego posaru ognia, albo choroby, trądowey, albo powietrza
zarazy, ktora i; conak; choroba, i; przyczyyna, oprocz Zakonnych Superiorow,
do ktorych by; Staranie o;ich klasztorach należało, i; od Biskupa, albo
Ordynaryusza, choc; by; tez rzeczone klasztor, od Biskupcy, i; od Ordyna-
ryney Jurysdykcyey wyjęte byty, wzmana i; wyraźnie piśmem approbo-
wana bydo; ma; od klasztorow pomienionych wychodzić, ale ani w;pry-
padkach pomienionych, nad czas należący, według potrzeby za klasztorow
banic; się niech; się nie godzi. Inaczej; zas; wychodzące z klasztorow, albo licen-
cyj; do wyjścia dażcy, także; Sniemi; towar;szacy, tudzież; one; wychodzące
z Domow; swych; przyjmujący, także; d;urecy, i; adco; i; do;cielni, d;rewni; albo nie-
d;rewni, w;szyscy; w; d;olew; większy, samym; w;szynkiem, bez; zadney; inney; d;ada-
raczy; zapada;ig, od; ktorey; k;ig;tu; i; oprocz; samego; najwyższego; Krzyms-
kiego; Kapłana, zaden; in;sz; chyba; w;godziny; smierci; rozg;zeszyc; ich; niemozę;
etc. etc. etc.

4

Wypis z Konstytucyj Giegorza Papieża XIII
która się zaczyna Ubi Gratia wydana w Roku
1575. w której są rewokowane pozwolenia, na
wchodzenie do Klasztorow Lanienskich.

Gdzie także są pozwolenia od tej Stolicy nadane, za czasami
menalesytose iadę wnosić zdadzą się, Stusna rzecz jest Zarząd
ny Prezydenta radę one znosić; Za czym Mniszek podziowić się
szeniu poradzić, i wsiadzie, które ich od Duchownych rzeczy różni
lania, i ćwiczenia odrywają, przeszkody zniesc, niebezpieczeństwa
i zgerzenia od nich oddalić pragnący, powaga niemiejszej Konstytucyj
odwołujemy, i kassujemy wsiadzie, które kolwiek licencje i por
wolenia wchodzenia w klasztor, Domy, i miejsca Mniszek, iadę
tez do zakonników i tonych kolwiek zakonów, iadę kolwiek
Laniom, Frabinom, Marciuszynom, Kiezonow, i innym, którego kol
wiek stanu i kondycyj niewiaftom; iadę tez i wsiadzie iadę
kolwiek licencje nawchodzenie w klasztor, Domy, i miejsca mni
szek, i tonym kolwiek męszczyznom, by tez tegorsz stanu i godności
byli etc: etc: — — — . Przydauiąc tym, którzy takie
pozwolenia otrzymali, pod karaniem deliktuy, w których samym woy
kiem wpadną, i od której Laden, oprocz najwyższego Krzymskiego Biskupa
(Chęba wgodzynie śmierci) rozgrzeszyć ich nie będą mogli, a żeby pod

pretextem takowych licencji, do klasztorow wzezonych, wchodzić nie wa-
zeli się. Ktorem zaś są: Opatom, Konwentom, i innym klasztorow, oboj-
dzi Przełożonym, i Osobom, i jakimkolwiek Imieniem nazywając, Surowie
przykazujemy, pod tymże karaniem klątwy, i utraceniem godności, i as-
y urzędow swoich, także nie sposobności do innych, i pod innym na piątym kara-
niem, żeby do klasztorow, Domow, i innych dwu, nikomu, pod pretekstem
tych licencji wchodzić nie dopuszczali. Burszeno pod temiż karaniemi, w które-
tym wszystkim wpadac będą, przykazujemy, i zakazujemy wszystkim, i-
akimkolwiek osobom, Duchownym i Świeckim, iako też ktorychkolwiek Za-
konow (choćby byli mendicantes) zakonników, a żeby pod pretekstem tych li-
cencji otrzymanych od Biskupow, albo Przełożonych, ktorym pozwolenie ich
w przypadkach tylko potrzebnych, z Dekretu Concilium Tridentyńskiego dająć,
nie wazeli się do klasztorow Mniszek, tylko dla wielkiej i nagłej potrzeby
wchodzić, etc. etc. Non obstantibus premisis etc. etc.

Wiedzieć potrzeba że dnia 31 Sycznia
Roku 1702, przy nie dość mocny wagi
w oczach Najjas. i Najtash. Monarchy
Jozefa II Cesarza a w radej Króla Galicyi,
Sycylii, tey samey Wtorey Siej Zastawiaty
Zakonu Karmelitan. liczy G. O. L. Zakon-
nice to jest Reguty i Konstytucyi w tey
Książce opisanych, też Zakonnice odebrali

od tegoż Najjas. y Najtasz. Mo-
narchy rozkaz Wassażacy były Miszery-
cy Stan swoy, jak by atugich, Ly-
wyck y z ptacum zmiestanyh Sta-
zaniach o utrzymanie się k swoje, go-
wstysknie te ich zabiegi dość wielku
ponieziej daremne były, wywie z swo-
kiego swego Własztwa y Wosio-
ta pod tytułu Agnyzki S. na
Szerebicy ulicy bledagego Musieli
y tej Konstytucy y Reguty W-
kemi się wieck sat Sta w Sta-
bie Bozey Władzi z trami ju-
Zostawic! D. 16 listopada tegoż Ro-

100
54

162

Ms. Nr. 365.

Kart 93.

2/11

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.